



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ



ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

PANORAMA POTRAVINÁŘSKÉHO PRŮMYSLU 2012



Praha 2013

Studii „Panorama potravinářského průmyslu 2012“ vypracoval pod gescí odboru potravinářské výroby a legislativy MZe ČR Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Ministerstvo zemědělství

Recenzent: Ing. Václav Lukeš

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Autoři: Ing. JUDr. Josef Mezera, CSc. (CZ-NACE 10, CZ-NACE 11, CZ-NACE 10.3 a CZ-NACE 11.0)

Ing. Martin Plášil, Ph.D. (CZ-NACE 10.1, CZ-NACE 10.2, CZ-NACE 10.4, CZ-NACE 10.6 a CZ-NACE 10.8)

Ing. Eva Rusňáková, MSc. (CZ-NACE 10.5, CZ-NACE 10.7, CZ-NACE 10.9)

© Rozmnožování anebo rozšiřování této publikace nebo jejích částí jakýmkoliv způsobem je zakázáno bez předchozího písemného souhlasu autora: Ústav zemědělské ekonomiky a informací.

Text neprošel jazykovou úpravou.

OBSAH

Použité zkratky	5
Vysvětlivky pojmu	6
Úvod	7
I. CZ-NACE 10 – VÝROBA POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ	
CZ-NACE II – VÝROBA NÁPOJŮ	8
I. 1 Charakteristika oddílu	8
I. 2 Pozice oddílu v rámci zpracovatelského průmyslu	9
I. 3 Hlavní ekonomické ukazatele	10
I. 4 Zahraniční obchod	17
I. 5 Shrnutí a perspektivy oddílu	20
II. VÝROBNÍ SKUPINY CZ-NACE 10 VÝROBY POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ	21
CZ-NACE 10.1 – Zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků	21
I. Charakteristika oboru	21
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	21
3. Hlavní ekonomické ukazatele	22
4. Zahraniční obchod	26
5. Shrnutí a perspektivy oboru	26
CZ-NACE 10.2 – Zpracování a konzervování ryb, korýšů a měkkýšů	28
1. Charakteristika oboru	28
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	28
3. Hlavní ekonomické ukazatele	29
4. Zahraniční obchod	32
5. Shrnutí a perspektivy oboru	33
CZ-NACE 10.3 – ZPRACOVÁNÍ A KONZERVOVÁNÍ OVOCE A ZELENINY	34
I. Charakteristika oboru	34
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	35
3. Hlavní ekonomické ukazatele	35
4. Zahraniční obchod	39
5. Shrnutí a perspektivy oboru	39
CZ-NACE 10.4 – Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků	40
1. Charakteristika oboru	40
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	40
3. Hlavní ekonomické ukazatele	41
4. Zahraniční obchod	45
5. Shrnutí a perspektivy oboru	45

CZ-NACE 10.5 – VÝROBA MLÉČNÝCH	46
1. Charakteristika oboru	46
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	46
3. Hlavní ekonomické ukazatele	47
4. Zahraniční obchod	51
5. Shrnutí a perspektivy oboru	52
CZ-NACE 10.6 – Výroba mlýnských a škrobárenských výrobků	53
1. Charakteristika oboru	53
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	54
3. Hlavní ekonomické ukazatele	55
4. Zahraniční obchod	59
5. Shrnutí a perspektivy oboru	59
CZ-NACE 10.7 – VÝROBA PEKAŘSKÝCH, CUKRÁŘSKÝCH A JINÝCH MOUČNÝCH VÝROBKŮ	60
1. Charakteristika oddílu	60
2. Pozice oddílu v rámci zpracovatelského průmyslu	60
3. Hlavní ekonomické ukazatele	61
4. Zahraniční obchod	65
5. Shrnutí a perspektivy oddílu	66
CZ-NACE 10.8 – Výroba ostatních potravinářských výrobků	67
1. Charakteristika oboru	67
2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků	68
3. Hlavní ekonomické ukazatele	68
4. Zahraniční obchod	72
5. Shrnutí a perspektivy oboru	72
CZ-NACE 10.9 – VÝROBA KRMIV	73
1. Charakteristika oddílu	73
2. Pozice oboru v rámci odvětví	75
3. Hlavní ekonomické ukazatele	75
4. Zahraniční obchod	79
5. Shrnutí a perspektivy oboru	79
III. CZ-NACE II – VÝROBA NÁPOJŮ	80
1. Charakteristika oddílu	80
2. Pozice oddílu v rámci zpracovatelského průmyslu	82
3. Hlavní ekonomické ukazatele	82
4. Zahraniční obchod	86
5. Shrnutí a perspektivy oboru	87

POUŽITÉ ZKRATKY

CPV	ceny průmyslových výrobců	MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
CZ-NACE	klasifikace ekonomických činností místo stávajících OKEČ	MSP	malé a střední podniky
CZ-CPA	Statistická klasifikace produkce dle aktivit v Evropském hospodářském společenství	MZe	Ministerstvo zemědělství
CZV	ceny zemědělských výrobců	MZ	Ministerstvo zdravotnictví
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka	NČZ	nové členské země
ČNB	Česká národní banka	PGRLF	Podpůrný garanční rolnický a lesnický fond
ČSPS	Český Svaz Pivovarů a Sladoven	PRV	Program rozvoje venkova ČR pro období 2007–2013
ČSÚ	Český statistický úřad	SC	spotřebitelské ceny
ČŠS	Český škrobárenský svaz	SVNN	Svaz výrobců nealkoholických nápojů
FEFAC	Evropské sdružení výrobců krmiv (European Feed Manufacturers Federation)	SOTC	Společná organizace trhu s cukrem
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)	SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
EK	Evropská komise	SZP EU	Společná zemědělská politika EU
ES	Evropské společenství	TD	tvrdá pšenice (Tritium durum)
EU	Evropská unie	ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
FADN	Farm Accountancy Data Network ČR (sít' testovacích podniků)	ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
HOP	hrubý operační přebytek = účetní přidaná hodnota – osobní náklady	ZO	zahraniční obchod
ISO	International Standard Organisation – Mezinárodní organizace pro standardizaci	ZP	Zpracovatelský průmysl (v systému CZ-NACE označen jako C)

VYSVĚTLIVKY POJMŮ

tržby za prodej vlastních výrobků a služeb (VV a S)	tržby za prodej vlastní hmotné a nehmotné produkce externím odběratelům
účetní přidaná hodnota (ÚPH) v b. c.	rozdíl mezi výkony vč. obchodní marže a výkonovou spotřebou
celkový počet zaměstnanců	zahrnuje zaměstnance kvantifikované jako průměrný evidenční počet zaměstnanců (přepočtený)
osobní náklady v b. c.	zahrnují veškeré požitky zaměstnanců i osob pracujících na základě dohody o provedení práce nebo dohody o činnosti vč. nákladů na zákonné i ostatní sociální pojištění
výkonová spotřeba	je součtem nákladů vynaložených na spotřebované nákupy (materiálu, energie a ostatních neskladovatelných dodávek) a na nákup služeb
produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b. c.	poměr účetní přidané hodnoty a celkového počtu zaměstnaných osob – přepočteného
hrubý operační přebytek v b. c.	vyjadřuje, kolik zůstane podniku z přidané hodnoty po zaplacení osobních nákladů, na pokrytí dalších nákladů a tvorbu zisku
vývoz	hodnota zboží odesланého do zahraničí (do států EU a do třetích zemí)
dovoz	hodnota zboží přijatého ze zahraničí (ze států EU a ze třetích zemí)
obchodní saldo zahraničního obchodu	rozdíl mezi vývozem a dovozem

V číselné části tabulek jsou kromě významových hodnot použity i následující symboly:

- údaj se nevyskytuje;
- údaj není k dispozici;
- i. d. údaj není možno uveřejnit z důvodu ochrany individuálních dat.

ÚVOD

Vážení čtenáři,

připravili jsme pro Vás, obdobně jako v letech minulých, publikaci „Panorama potravinářského průmyslu 2012“, která poskytuje široké odborné veřejnosti informace o vývoji a dosažených výsledcích uvedeného odvětví. Tato zpráva byla jako obvykle zpracována v Ústavu zemědělské ekonomiky a informací, v úseku Vědy a výzkumu pod gescí Ministerstva zemědělství – Odboru potravinářské výroby a legislativy.

V této zprávě jsou uváděny definitivní roční údaje Českého statistického úřadu v časové řadě 2006–2011 a dále rok 2012 je vlastním odhadem Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO), projednaným s Ministerstvem zemědělství.

Délka časových řad dává solidní základ pro hodnocení produkční a ekonomické výkonnosti posuzovaného odvětví v jeho obovorové struktuře a analyzování stavu jeho konkurenčeschopnosti. Uváděná data se také mohou stát vhodnou bází pro predikce příštího vývoje potravinářského sektoru.

Do potravinářského sektoru je zahrnuta Výroba potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) a Výroba nápojů (CZ-NACE 11). U CZ-NACE 10 jsou dále samostatně hodnoceny rozhodující obory (CZ-NACE 10.1 až 10.9) a v části zahraničního obchodu (ZO) komoditní skupiny (CZ-CPA 10.1 až 10.9). Na úrovni odvětví je zachycena i teritoriální struktura ZO.

Pokud jde o dosažené výsledky, pak v oblasti ZO se podařilo snížit poměrně vysoké záporné obchodní saldo ve výši téměř -34 mld. Kč u skupiny potravinářských výrobků z roku 2011. V roce 2012 toto saldo kleslo zhruba na -28 mld. Kč. Snižení tohoto salda je v kontextu s vysokou dynamikou růstu exportu u této skupiny výrobků v roce 2012.

Ekonomickou dimenzí se výroba potravin, nápojů a tabákových výrobků v ČR za rok 2012 podílela na HPH v základních b. c. (podle statistiky národních účtů) 2,29 %, což je meziročně méně (v roce 2011 tento podíl činil 2,38 %). Na zaměstnanosti v ČR úhrnem se toto odvětví podílelo 2,76 %, což je meziročně téměř stejně (v roce 2011 tento podíl činil 2,77 %).

I v roce 2012 pokračovala propagace prodeje kvalitních potravinářských výrobků. Na celostátní úrovni probíhala prostřednictvím národní značky KLASA. Úspěšným se v posledních letech stal také systém podpory zahájený MZe v roce 2010 spolu s AK ČR a PK ČR pod názvem „Regionální potravina“, který se v jednotlivých krajích zaměřil především na propagaci jedinečné produkce od malých a středních podnikatelů.

V publikaci jsou taktéž komentovány podpory vztahující se k odvětví. Jednotlivé její části uzavírá shrnutí a další perspektiva hodnoceného odvětví, resp. oborů.

Pro zájemce z řad odborné, ale i širší veřejnosti bude zpráva k dispozici na adrese: <http://eagri.cz>, resp. na adrese: <http://www.uzei.cz>.

I. CZ-NACE I0 – VÝROBA POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ CZ-NACE II – VÝROBA NÁPOJŮ

I. I Charakteristika oddílu

Výroba potravinářských výrobků a Výroba nápojů jsou jednak tradičními odvětvími struktury zpracovatelského průmyslu, ale také relativně samostatnými články potravinového řetězce. Ve větší či menší míře tyto výroby využívají zemědělskou produkci, která je obchodována na agrárním trhu a dále zpracovávána. Prostřednictvím odbytového trhu je zpracovaná produkce – potravinářské výrobky a nápoje, distribuována a nabízena spotřebitelům na domácím trhu a část je exportována na zahraniční teritoria. Odvětví výroby potravinářských výrobků a výroby nápojů pro svou produkci využívá též produkty dalších průmyslových odvětví a oborů, jako je potravinářské strojírenství, výroba obalů, pohonné hmot a energie aj.

Potraviny a nápoje musí splňovat zákonné požadavky, především z hlediska zdravotní nezávadnosti a informovanosti spotřebitele a potravinová politika ČR dbá i na jejich kvalitu. Z hlediska ekonomické dimenze se výroba potravin, nápojů a tabákových výrobků v ČR podílela na HPH v základních b. c. (podle statistiky národních účtů) 2,29% (2012), což je meziročně méně (v roce 2011 tento podíl činil 2,38%). Na zaměstnanosti v ČR uhrnem se toto odvětví podílelo 2,76% (2012), což je meziročně téměř stejně (v roce 2011 tento podíl činil 2,77%).

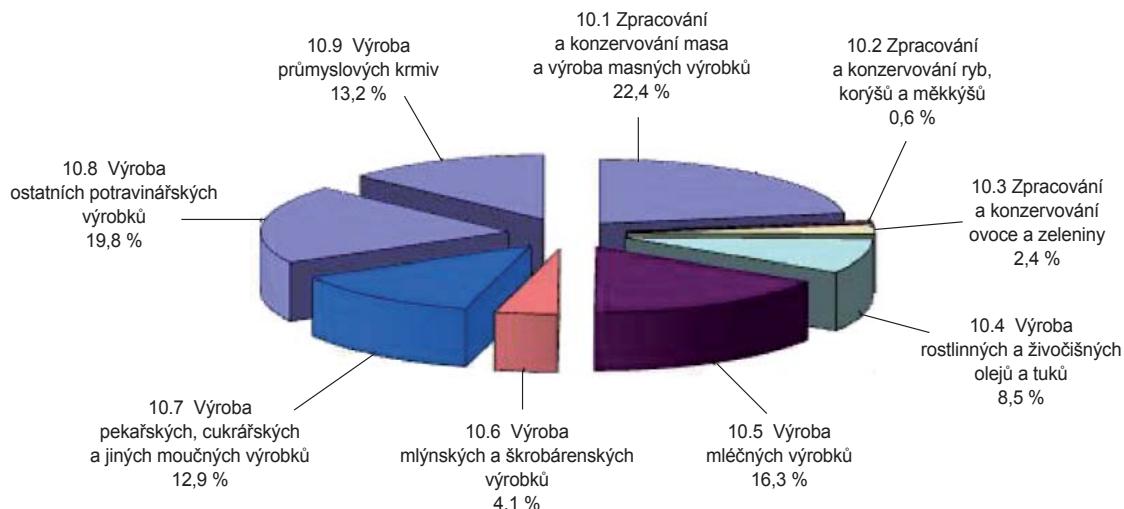
Propagace prodeje kvalitních potravinářských výrobků na celostátní úrovni probíhala i v roce 2012 prostřednictvím národní značky KLASA, která již pevně vstoupila do povědomí spotřebitelské veřejnosti. Výrobci mnoha potravin se v rámci jednotlivých kategorií výrobků často účastní řady soutěží a získávají ocenění v tuzemsku i v zahraničí. Úspěšným se v posledních letech stal systém podpory zahájený MZe v roce 2010 spolu s AK ČR a PK ČR, pod názvem „Regionální potravina“, který se v jednotlivých krajích zaměřil především na propagaci malých a středních podnikatelů a jejich jedinečné produkce.

Výroba potravinářských výrobků a výroba nápojů podle systému CZ-NACE, tj. z oborového hlediska je též značně členitá, neboť zpracovává mnohé agrární komodity, a to jak rostlinného, tak živočišného původu a uspokojuje různé skupiny spotřebitelů.

Jde o následující výrobní obory – oddíly, resp. jejich skupiny podle systému CZ-NACE:

- I0 Výroba potravinářských výrobků
 - 10.1 Zpracování a konzervování masa a masných výrobků;
 - 10.2 Zpracování a konzervování ryb, korýšů a měkkýšů;
 - 10.3 Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny;
 - 10.4 Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků;
 - 10.5 Výroba mléčných výrobků;
 - 10.6 Výroba mlýnských a škrobárenských výrobků;
 - 10.7 Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků;
 - 10.8 Výroba ostatních potravinářských výrobků;
 - 10.9 Výroba průmyslových krmiv.
- II Výroba nápojů

Podíly výše uvedených oborů, resp. skupin výrob na tržbách za prodej VV a S za CZ-NACE 10 v roce 2012 uvádí graf I.I. Z tohoto grafu je patrno, že z hlediska produkční výkonnosti bylo v uvedeném roce pět klíčových oborů, resp. skupin výrob (s podílem nad 10 %). Jsou to (řazeno sestupně): CZ-NACE – 10.1 Výroba, zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků, 10.8 Výroba ostatních potravinářských výrobků, 10.5 Výroba mléčných výrobků, 10.9 Výroba průmyslových krmiv a 10.7 Výroba pekařských, cukrářských, a jiných moučných výrobků. Podíly dalších výrob byly na tržbách odvětví již nižší, představovaly dohromady zhruba 15,6% z této struktury, což znamená meziročně zvýšení výkonnosti těchto dalších výrob o 4,3 p. b.

Graf I.1 – Podíly skupin CZ-NACE 10 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2012

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

I. 2 Pozice oddílu v rámci zpracovatelského průmyslu

Výroba potravinářských výrobků patří v rámci zpracovatelského průmyslu stále ke klíčovým odvětvím, avšak s klesajícími tendencemi. U tržeb za prodej VV a S v b.c. činil podíl zmíněné výroby v roce 2012 na ZP 6,6 % a týž podíl u Výroby nápojů 1,7 %. U ukazatele účetní přidaná hodnota činil podíl CZ-NACE 10 na ZP v roce 2012 jen 5,9 % a u CZ-NACE 11 pak 2,5 %. Podíl CZ-NACE 10 na ZP u zaměstnanosti činil 8,5 % a podíl CZ-NACE 11 dosáhl 1,3 %. Obě sledované výroby s podílem 9,8 % zůstávají tedy významným zaměstnavatelem.

Na podporu rozvoje výroby potravinářských výrobků a nápojů byly určeny některé programy. K rozhodujícím patřily (za rok 2012 jsou uvedeny předběžné údaje):

- podpory v rámci programu PRV a ze zdrojů EAIFRD – Opatření I.I.3; jde o opatření přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům. Podpora v roce 2012 dosáhla 588 mil. Kč, z toho EU se podílela 441 mil. Kč a ČR z národního rozpočtu 147 mil. Kč. V roce 2011 tato podpora činila 575 mil. Kč, z toho EU se podílela 431 mil. Kč a ČR 144 mil. Kč.
- národní podpory v rámci Dotačního programu 13 – Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenčníschopnosti potravinářského průmyslu. Celkový objem dotací v roce 2012 činil 132 mil. Kč, zatímco v roce 2011 bylo poskytnuto jen 121 mil. Kč.
- ostatní výdaje MZe – Podpory úvěrů na investice v rámci dobíhajících programů Zpracovatel, Hygiena; jde o subvence úroků z úvěrů na investice vyplácené PGRLF potravinářským podnikům, kdy příjemcem podpory je zpracovatel zemědělských produktů, jehož spotřeba domácích zemědělských výrobků přesahuje 70 % celkových nákladů na suroviny. Podpora v roce 2012 již skočila, v roce 2011 pak činila jen 3 mil. Kč.
- programy pro malé a střední podniky poskytované prostřednictvím ČMZRB; jde o podpory cenového zvýhodnění záruk, zvýhodněné úvěry a příspěvky na úhradu úroků z bankovních úvěrů. Podpora v roce 2012 dosáhla objemu pouze 30 mil. Kč, stejně jako v roce 2011.
- výdaje SZIF (Marketingový fond); jde o propagaci značky KLASA. Podpora v roce 2012 činila 200 mil. Kč, zatímco v roce 2011 pak 196 mil. Kč.
- Objem poskytnutých podpor v roce 2012 ve výši 950 mil. Kč je v porovnání s rokem 2011 v objemu 925 mil. Kč vyšší o 25 mil. Kč. Meziroční zvýšení podpor je čerpáno zejména v rámci PRV a v rámci Dotačního programu 13, což je v kontextu s přijatými záměry a opatřeními k podpoře přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům. Tato opatření by měla vést ke zvýšení konkurenčníschopnosti potravinářského průmyslu i odvětví zemědělství.

Z Centrální evidence projektů vyplývá, že v oblasti vědy a výzkumu v podoboru Potravinářství (kód GM), který je součástí oboru Zemědělství (G) byly v roce 2012 přijaty 3 projekty se státní podporou ve výši 7 213,2 tis. Kč. To představuje z oboru G podíl na státní podpoře 15% a z celkové částky za všechny obory jen 0,8%.

Údaje o výdajích na V a V (za rok 2011) ukazují, že za CZ-NACE 10 dosáhly tyto výdaje 324 mil. Kč a z toho podnikové 172 mil. Kč a významné byly i zahraniční v objemu 142 mil. Kč, zbývajících 10 mil. Kč bylo veřejných. Obdobné údaje za CZ-NACE 11 (2011) představovaly pouze 5 mil. Kč, a to z podnikových zdrojů.

I. 3 Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

V roce 2012 již nenastal tak znatelný vzestup cen u skupiny potravinářských výrobků jako v předchozím roce. Ve sledovaném roce index cen průmyslových výrobců dosáhl výše 103,4 (v roce 2011 to bylo 109,6). U skupiny nápojů dosáhl zmíněný index v roce 2012 úrovně 104,0 (v roce 2011 jen 100,4).

V roce 2012 ceny meziročně vzrostly nejvíce u ostatních potravin, což je v kontextu zejména s růstem ceny cukru a výrobků, které tuto komoditu obsahují. Naopak pokles cen v roce 2012 byl zaznamenán pouze u mléčných výrobků, u nichž ceny vzrostly v minulých dvou letech (2010 a 2011) a také u mlýnských a škrobárenských výrobků, u nichž se vysoký růst projevil právě v roce 2011. Index cen průmyslových výrobců a nápojů podle skupin výrobků v letech 2008–2012 uvádí tabulka I.1 (údaje za CZ-CPA 10.2 se neuvádějí).

Tabulka I.1 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2008–2012

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2008	2009	2010	2011	2012
Konzerv. maso a masné výrobky	10.1	101,9	98,6	95,7	101,2	105,7
Zprac., konz. ryby, mořské plody	10.2	100,6	100,2	99,7	103,8	x
Uprav. a konz. ovoce a zeleniny	10.3	103,5	100,1	99,8	105,2	103,4
Rost. a živoč. oleje a tuky	10.4	124,8	84,5	99,6	119,3	103,1
Mléčné výrobky	10.5	104,4	89,1	106,2	106,3	98,1
Mlýnské a škrobárenské výrobky	10.6	120,9	79,5	93,6	130,2	95,1
Pekařské výrobky a těst.	10.7	112,6	94,7	93,9	117,8	103,8
Ostatní potraviny	10.8	99,2	100,7	96,5	106,6	107,4
Průmyslová krmiva	10.9	119,8	82,8	98,1	115,0	107,2
Potravinářské výrobky	10	107,6	93,0	97,8	109,6	103,4
Nápoje	11	105,6	101,1	98,5	100,4	104,0

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 a 11 v letech 2006–2012 uvádí tabulka I.2. Z ní je zřejmá tendence k postupnému růstu počtu podniků za Výrobu potravinářských výrobků, což je v kontextu s jejich zvyšováním u většiny potravinářských oboř, zejména u Výroby ostatních potravinářských výrobků a Zpracování a konzervování masa a výroby masných výrobků.

Obdobná tendence nastala i u Výroby nápojů, avšak s určitými výkyvy v jednotlivých letech, zejména s ohledem na sezónnost.

Naopak ve sledovaném roce 2012 nastal významnější meziroční pokles počtu firem u Výroby pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků, a to s ohledem na méně příznivý ekonomický vývoj u tohoto oboru ve zmíněném roce a také rostoucí konkurenční zejména pokud jde o subjekty, které výrobu těchto výrobků či pouze jejich dopékání, mají jako doplňkovou činnost.

Tabulka 1.2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE I0 a II v letech 2006–2012

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I0.1	1 077	1 057	1 062	1 115	1 347	1 691	1 969
I0.2	24	24	20	24	26	22	23
I0.3	221	216	196	185	196	162	172
I0.4	20	20	17	21	24	21	27
I0.5	188	188	178	186	229	199	248
I0.6	147	147	152	169	149	178	170
I0.7	2 711	2 666	2 662	2 875	2 479	2 974	2 629
I0.8	930	992	1 033	1 198	1 716	1 442	2 041
I0.9	253	249	262	309	393	410	491
I0	5 571	5 559	5 582	6 082	6 559	7 099	7 770
II	986	1 001	1 027	1 143	1 341	1 263	1 437

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Jak ukazuje tabulka 1.3, ukazatel tržeb za prodej VV a S v b. c. zaznamenal za CZ-NACE I0 po oživení v roce 2011 ve sledovaném roce 2012 již jen mírný meziroční růst o 1,1 % (odhad). Ten byl docílen v kontextu se i zvýšením cen průmyslových výrobců potravin v posledně zmíněném roce. Meziroční růst v roce 2012 zaznamenaly především obory Výroby průmyslových krmiv, Výroby ostatních potravinářských výrobků i Zpracování masa a masných výrobků. Další obory zaznamenaly meziroční pokles výkonnosti měřeno tímto ukazatelem. Nízký odhad snížení u tohoto ukazatele se uvádí u Výroby pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků, a to s ohledem na redukci počtu podniků, resp. tržní situaci a ekonomické možnosti spotřebitelů. U CZ-NACE II je odhadováno v roce 2012 oživení, které je v kontextu jak s růstem počtu podniků, tak cen průmyslových výrobců nápojů v uvedeném roce.

Z tabulky 1.4, v níž je zachycen vývoj indikátoru účetní přidané hodnoty v b. c. vyplývá, že u CZ-NACE I0 v roce 2012 nastal výrazný pokles, který je výslednicí nepříznivého vývoje výkonů vč. obchodní marže na straně jedné a současně pokračujícího růstu výkonové spotřeby, vlivem zvyšujících se nákladů na straně druhé. Na tomto vývoji se podílejí všechny obory s výjimkou Výroby průmyslových krmiv. U CZ-NACE II se nepříznivý trend u účetní přidané hodnoty již zastavil a rok 2012 vykazuje mírné oživení v této výrobě.

U vývoje zaměstnanosti, který je zachycen v tabulce 1.5, se ukazuje u obou výrob – CZ-NACE I0 i CZ-NACE II v letech 2006–2012 trend ve snižování počtu zaměstnaných osob. Zmíněný trend, nastal u všech potravinářských oborů s výjimkou Výroby ostatních výrobků, kde některé výroby se ještě rozvíjejí – jako např. výroba hotových jídel.

Z grafu 1.2 je zřejmé, že počet zaměstnaných osob v posuzovaných letech u hodnocených odvětví klesal, s výjimkou růstu ve ZP v roce 2011, vlivem odvětví, která se rychle vzpamatovala z recese v posledně zmíněném roce. U tržeb za prodej VV a S ve ZP byl kritickým rokem 2009 a od roku 2010 v tomto ukazateli zmíněný sektor prochází konjunkturou. U CZ-NACE I0 je vývoj v porovnání se ZP v hodnoceném ukazateli méně vzestupný a u CZ-NACE II, nastalo oživení opět až v roce 2012. U účetní přidané hodnoty se v roce 2009 výrazně rozevřely nůžky mezi ZP a CZ-NACE I0, kde se prosadil růst, na rozdíl od CZ-NACE II, ke se projevil výrazný propad. Podle odhadu za rok 2012 se vývoj za CZ-NACE I0 při poklesu tohoto ukazatele přiblížil k úrovni sektoru ZP, kde se vývoj naopak zlepšil a přiblížuje se k tendenci za odvětví CZ-NACE II.

Vývoj osobních nákladů v letech 2006–2011 u CZ-NACE I0 a CZ-NACE II uvedený v tabulce 1.6 je v podstatě v kontextu s vývojem zaměstnanosti od roku 2009, kdy dochází k úsporam těchto nákladů. Avšak zvýšení nákladů je za CZ-NACE I0 odhadováno v roce 2012 a u CZ-NACE II, stagnace, i když počet zaměstnanců v posledně zmíněném roce dále klesl.

Tabulka 1.3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	57 034 305	57 162 364	57 053 897	55 654 559	51 361 561	51 662 925	52 500 641
10.2	587 791	544 244	468 179	608 996	594 688	1 882 039	1 383 892
10.3	7 267 564	6 901 356	6 438 174	6 073 531	5 539 337	5 641 410	5 524 854
10.4	17 206 538	18 709 390	15 278 006	8 306 429	7 663 284	9 342 860	8 972 605
10.5	40 617 208	44 046 209	41 212 726	36 276 046	37 040 407	38 880 465	38 348 670
10.6	9 186 645	10 338 722	11 067 434	8 027 495	7 420 162	9 110 380	9 567 708
10.7	31 273 425	33 810 206	35 552 590	31 501 753	30 188 866	31 598 070	30 252 596
10.8	37 937 928	38 860 269	42 598 525	44 379 830	44 542 858	44 734 712	46 231 716
10.9	17 947 711	21 500 305	23 666 802	26 217 024	26 204 708	28 520 070	31 083 514
10	219 059 116	231 873 065	233 336 334	217 045 664	210 555 870	221 372 930	223 866 197
meziroční index		105,8	100,6	93,0	97,0	105,1	101,1
11	56 820 079	64 370 866	63 375 432	60 839 961	56 751 100	55 588 922	58 264 919
meziroční index		113,3	98,5	96,0	93,3	98,0	104,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 1.4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

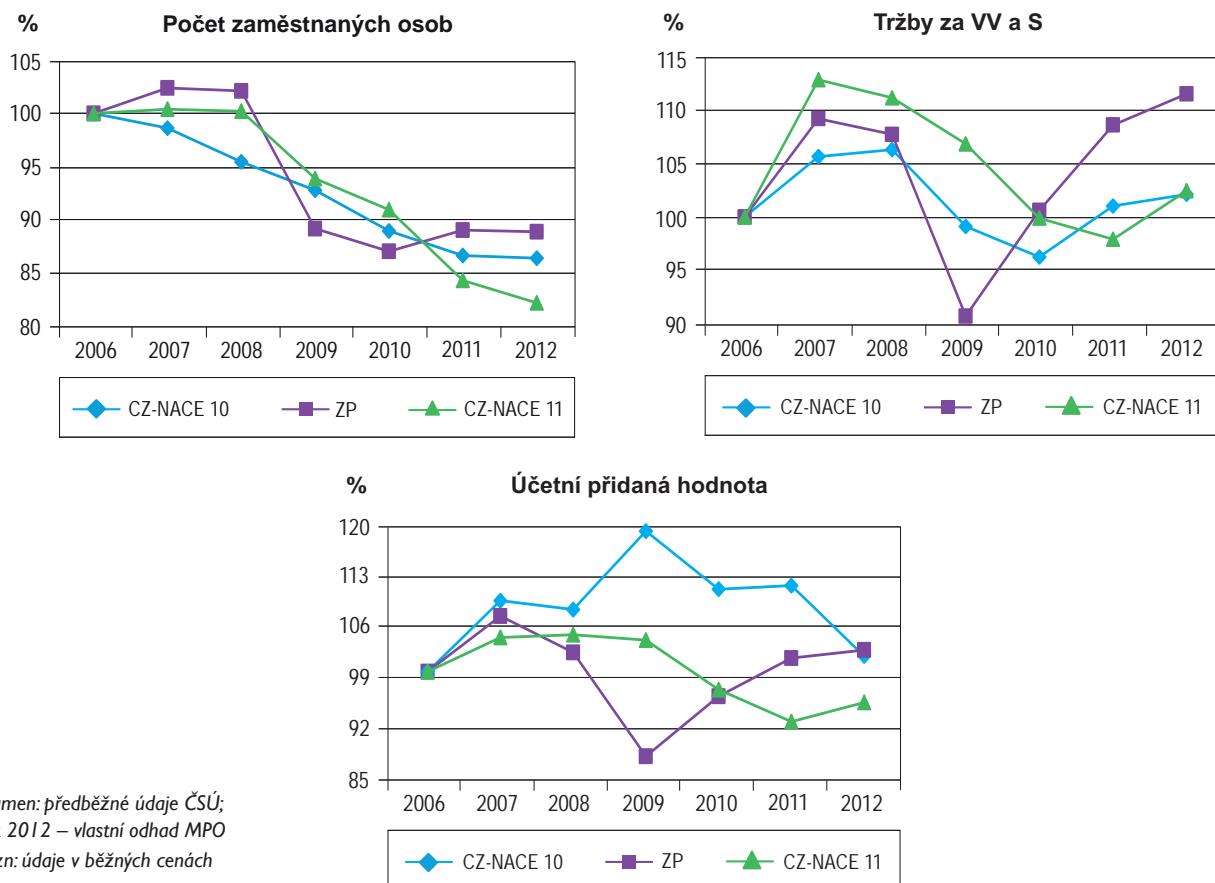
CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	8 914 410	9 537 607	8 508 309	9 761 369	9 281 015	8 645 339	8 015 996
10.2	116 460	120 176	103 027	134 082	130 507	358 725	344 776
10.3	1 793 029	1 689 830	1 630 249	1 681 726	1 526 083	1 452 121	1 388 734
10.4	2 179 075	2 024 014	1 467 012	2 592 653	1 079 305	1 188 084	543 546
10.5	4 461 712	5 899 776	5 063 694	5 899 324	5 322 627	5 157 355	5 340 410
10.6	1 818 377	1 975 504	2 230 742	2 084 978	1 833 105	1 778 312	1 375 694
10.7	11 650 149	12 224 281	13 038 622	12 806 140	12 196 579	12 206 723	11 674 776
10.8	10 130 182	11 430 651	11 978 865	12 803 926	12 381 678	13 147 450	10 617 045
10.9	3 954 714	4 526 866	4 856 731	5 986 701	6 393 393	6 433 817	6 692 402
10	45 018 109	49 428 705	48 877 251	53 750 900	50 144 292	50 367 926	45 993 379
meziroční index		109,8	98,9	110,0	93,3	100,4	91,3
11	20 260 497	21 217 745	21 294 002	21 143 934	19 758 594	18 863 414	19 400 184
meziroční index		104,7	100,4	99,3	93,4	95,5	102,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 1.5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2006–2012 (osob)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	25 082	24 205	23 539	22 978	22 147	21 675	21 536
10.2	411	370	333	333	355	833	780
10.3	3 602	3 328	3 233	3 089	2 837	2 796	2 595
10.4	3 062	2 792	2 340	1 933	857	764	736
10.5	10 247	9 837	9 263	9 490	9 081	8 477	8 088
10.6	3 668	3 645	3 407	3 147	2 821	2 806	2 862
10.7	37 063	36 661	35 531	33 705	32 962	32 422	32 320
10.8	14 809	15 542	15 423	15 806	15 584	15 486	16 000
10.9	6 188	6 311	6 308	6 106	5 943	4 912	4 996
10	104 132	102 690	99 376	96 587	92 586	90 170	89 914
meziroční index		98,6	96,8	97,2	95,9	97,4	99,7
11	16 414	16 480	16 449	15 404	14 924	13 829	13 481
meziroční index		100,4	99,8	93,7	96,9	92,7	97,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Graf 1.2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2006–2012

Pramen: předběžné údaje ČSÚ;
rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Tabulka 1.6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	5 952 784	6 268 122	6 384 909	6 455 045	6 220 540	6 107 827	6 119 044
10.2	77 589	85 803	78 793	76 153	83 545	268 370	285 938
10.3	907 534	913 256	957 522	933 923	866 947	872 735	863 734
10.4	1 122 898	1 101 431	1 057 970	978 780	361 772	316 836	300 198
10.5	2 907 196	3 118 834	3 161 603	3 340 424	3 352 249	3 278 230	3 161 835
10.6	1 092 228	1 168 679	1 220 290	1 146 293	1 097 485	1 080 090	1 093 435
10.7	7 984 630	8 557 056	9 010 502	8 471 136	8 358 427	8 202 871	8 522 556
10.8	4 539 581	5 108 377	6 057 474	5 842 785	6 178 392	6 156 558	6 585 476
10.9	2 053 169	2 234 117	2 498 455	2 767 940	2 905 732	2 575 805	2 694 161
10	26 637 609	28 555 675	30 427 518	30 012 481	29 425 090	28 859 322	29 626 377
meziroční index		107,2	106,6	98,6	98,0	98,1	102,7
11	6 501 522	7 020 072	7 339 441	7 324 371	7 183 558	6 858 907	6 858 081
meziroční index		108,0	104,5	99,8	98,1	95,5	100,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Tabulka 1.7 uvádí produktivitu práce z ÚPH v b. c. v letech 2006–2012 u hodnocených výrob. Tento vývoj se odvijel od trendu ÚPH, který v roce 2012 za CZ-NACE 10 zaznamenal výrazný pokles, mírnější již v roce 2010 – v ostatních letech při snižování zaměstnanosti ÚPH rostla. U odvětví CZ-NACE 11 kromě roku 2010, kdy výrazně produktivita poklesla v kontextu se snížením ÚPH se meziročně zvyšovala a v roce 2012 dosáhla poměrně vysoké úrovni 1 439 tis. Kč/zam.

Tabulka 1.7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2006–2012 (Kč/zam.)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	355 406	394 035	361 457	424 816	419 073	398 862	372 208
10.2	283 211	324 683	309 457	402 350	367 896	430 626	442 105
10.3	497 788	507 755	504 262	544 351	537 918	519 397	535 130
10.4	711 609	724 902	626 995	1 341 555	1 259 458	1 555 219	738 592
10.5	435 408	599 773	546 654	621 662	586 157	608 377	660 271
10.6	495 754	541 905	654 693	662 494	649 856	633 813	480 681
10.7	314 335	333 442	366 968	379 946	370 019	376 497	361 221
10.8	684 067	735 487	776 711	810 093	794 499	848 992	663 554
10.9	639 092	717 350	769 905	980 409	1 075 794	1 309 863	1 339 583
10	432 316	481 337	491 840	556 503	541 598	558 586	511 527
meziroční index		111,3	102,2	113,1	97,3	103,1	91,6
11	1 234 331	1 287 503	1 294 560	1 372 592	1 323 987	1 364 052	1 439 082
meziroční index		104,3	100,5	106,0	96,5	103,0	105,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

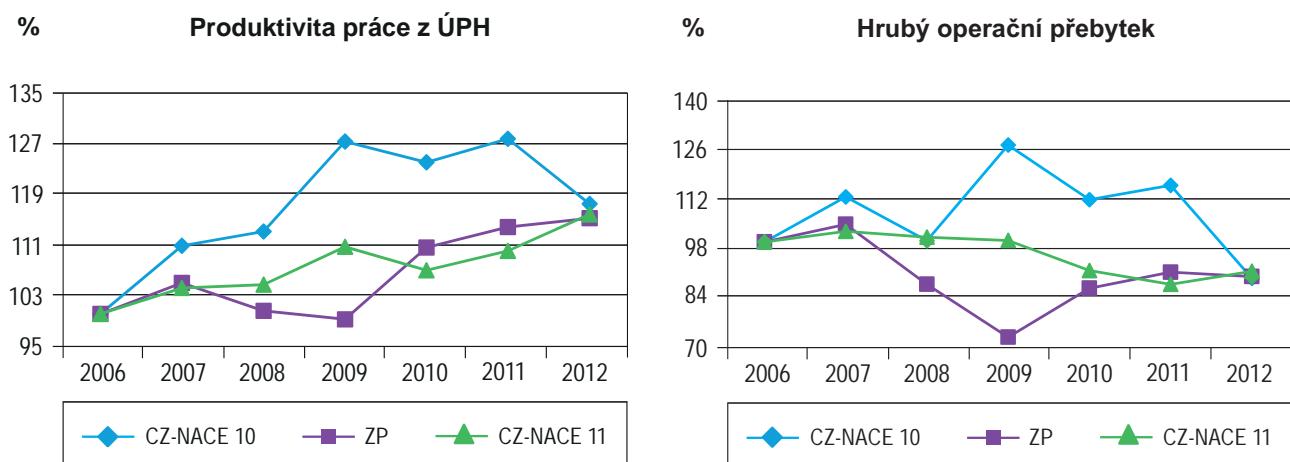
Hrubý operační přebytek, který vzniká z vývoje ÚPH zkrácené o zaplacené osobní náklady a vytváří podmínky pro rozvoj jak u Výroby potravinářských výrobků, tak u Výroby nápojů je uveden v tabulce I.8. U Výroby potravinářských výrobků byl vývoj tohoto indikátoru doprovázen výkyvy s tím, že v roce 2012 je odhadován výrazný propad u této hodnoty. U Výroby nápojů nastal nepříznivý vývoj u hodnoceného indikátoru již od roku 2008, ale pro rok 2012 je již odhadován jeho růst i když jeho úroveň se teprve přiblíží roku 2010.

Tabulka I.8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	2 961 626	3 269 485	2 123 400	3 306 324	3 060 474	2 537 512	1 896 952
10.2	38 872	34 373	24 234	57 929	46 962	90 355	58 838
10.3	885 495	776 575	672 727	747 803	659 136	579 386	525 000
10.4	1 056 177	922 583	409 042	1 613 873	717 533	871 248	243 347
10.5	1 554 516	2 780 942	1 902 091	2 558 900	1 970 379	1 879 125	2 178 576
10.6	726 149	806 825	1 010 452	938 685	735 620	698 222	282 258
10.7	3 665 519	3 667 225	4 028 120	4 335 004	3 838 151	4 003 852	3 152 220
10.8	5 590 601	6 322 274	5 921 391	6 961 141	6 203 286	6 990 892	4 031 569
10.9	1 901 545	2 292 749	2 358 276	3 218 761	3 487 660	3 858 012	3 998 242
10	18 380 500	20 873 030	18 449 733	23 738 419	20 719 202	21 508 604	16 367 002
meziroční index		113,6	88,4	128,7	87,3	103,8	76,1
11	13 758 975	14 197 673	13 954 560	13 819 564	12 575 036	12 004 507	12 542 102
meziroční index		103,2	98,3	99,0	91,0	95,5	104,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Graf I.3 ilustruje vývoj vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti, a to – produktivity práce z ÚPH a hrubého operačního přebytku v hodnocených letech v porovnání Výroby potravinářských výrobků a Výroby nápojů se Zpracovatelským průmyslem. Pro toto srovnání jsou charakteristické široce rozvržené nůžky v letech 2009, resp. v roce 2011 u obou indikátorů, a to mezi strmým vzestupným trendem u CZ-NACE 10 a klesající tendencí u CZ-NACE 11, přičemž ZP u, pro tento účel vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti, zaznamenává mírný nárůst s tím, že v roce 2012 dochází k sevření těchto nůžek. Graf I.4, který je u produktivity práce z ÚPH doveden až do oborové struktury ilustruje jejich nerovnoměrnou úroveň a změny mezi roky 2011 a 2012.

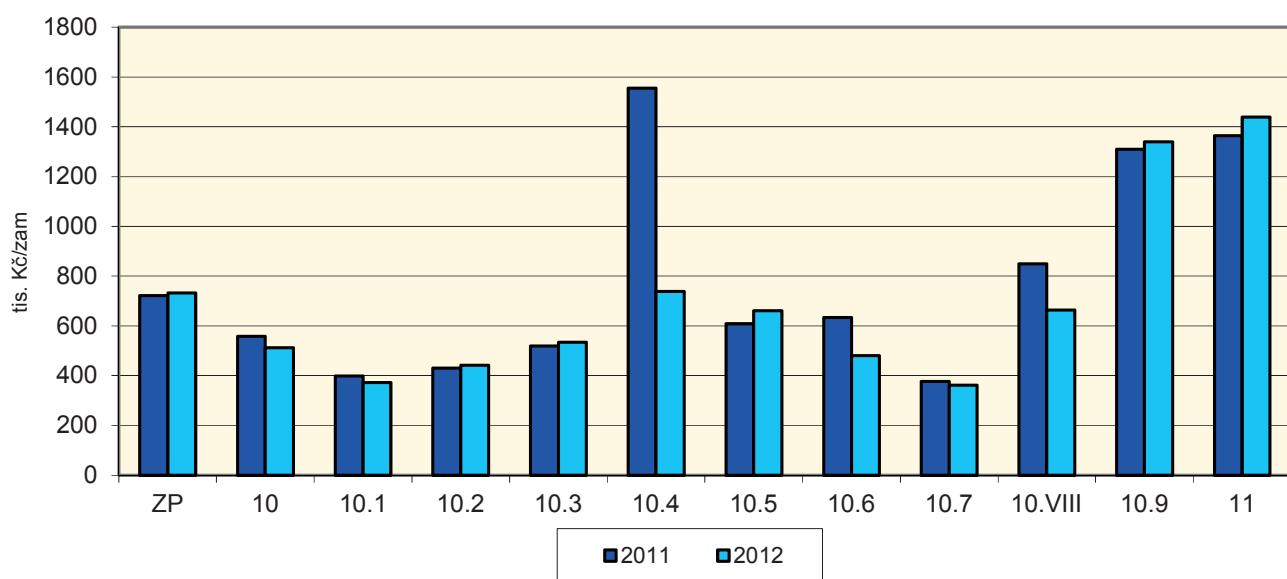
Graf I.3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2006–2012

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Graf I.4 – Úroveň produktivity práce z účetní přidané hodnoty až do skupinové struktury v letech 2011 /2012

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO



Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Tabulka I.9 uvádí vývoj výkonové spotřeby v b. c. v hodnocených letech u CZ-NACE 10 v oborové struktuře a CZ-NACE 11 celkem. U obou těchto výrob byly zaznamenány meziroční výkyvy a po dosažených úsporách zejména v letech 2009 a 2010 nastal v roce 2011 růst a taktéž podle odhadu za rok 2012 dále pokračoval u většiny potravinářských oborů v souvislosti se zvyšováním cen vstupů.

Tabulka 1.9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	50 766 022	51 057 823	52 096 795	48 982 769	45 965 365	47 049 033	48 996 352
10.2	428 240	470 582	414 661	563 860	537 588	1 588 550	1 165 131
10.3	5 742 181	5 523 244	5 107 513	4 785 893	4 248 206	4 554 715	4 449 395
10.4	16 849 635	19 088 665	16 479 913	8 145 543	6 722 248	8 222 948	8 565 390
10.5	37 060 371	39 488 156	37 508 394	30 809 674	33 032 507	34 906 408	33 389 213
10.6	7 710 238	9 045 345	9 485 778	6 531 648	6 165 060	8 034 014	8 641 611
10.7	21 952 387	24 352 136	25 235 146	21 280 612	20 796 549	22 091 505	21 418 635
10.8	29 480 869	31 810 825	35 688 008	36 226 503	37 494 339	38 097 508	40 823 388
10.9	15 957 984	19 594 835	21 967 262	23 138 564	22 582 324	24 457 733	26 930 795
10	185 947 926	200 431 611	203 983 470	180 465 068	177 544 187	189 002 413	194 379 910
meziroční index		107,8	101,8	88,5	98,4	106,5	102,8
11	38 652 015	45 955 799	45 299 356	42 213 348	39 440 741	39 674 564	41 822 267
meziroční index		118,9	98,6	93,2	93,4	100,6	105,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

I. 4 Zahraniční obchod

4.1 Vývoj zahraničního obchodu

Obrat zahraničního obchodu (vývoz + dovoz) s potravinářskými výrobky a nápoji (CZ-CPA 10 a 11) uvedený v tabulce I.10 dosáhl v roce 2012 při hodnocení od roku 2009 nejnižšího záporného salda. Vývoj salda obchodní bilance u potravinářských výrobků dosáhl v roce 2012 záporné hodnoty -27,9 mld. Kč, zatímco v roce 2011 tato hodnota činila -33,7 mld. Kč.

Snížení záporného salda zahraničního obchodu bylo docíleno rychlejším tempem vývozu s výrobky potravinami (meziroční růst v roce 2012 činil 24,6%) v porovnání s dovozem (jehož meziroční růst činil 11,1%). Výrazný je nárůst vývozu u ostatních potravinářských výrobků, přičemž v této skupině jde především o vývoz cukru, zejména bílého, čokolády i pekařského zboží. Dále jde o zvýšení vývozu u skupiny rostlinných a živočišných tuků a olejů, kde jde především o řepkový olej. Tempo vývozu u potravinářských výrobků bylo v roce 2012 meziročně vyšší než u zpracovatelského průmyslu celkem o 18 p. b.

Výrazný růst dovozu nastává v posledních letech zejména u skupiny maso a masné výrobky a u skupiny ostatní potravinářské výrobky – jde zejména o cukrovinky. Meziroční tempo dovozu v roce 2012 za potravinářské výrobky celkem je v porovnání s výrobky zpracovatelského průmyslu vyšší o 9 p. b.

Kladné saldo zahraničního obchodu vykazují po celé hodnocené období ve skupině potravin mléčné výrobky i když v roce 2012 se toto saldo meziročně mírně snížilo. V roce 2012 bylo objemově nevelké kladné saldo v Kč zaznamenáno i u skupiny rostlinných a živočišných tuků a olejů, v kontextu se zvýšením exportu.

U skupiny výrobků CZ-NACE 11, tj. nápojů kladné obchodní saldo v hodnocených letech vykázalo největší pokles v roce 2011 a v roce 2012 se opět výrazně zvýšilo. Tento vývoj je spojen s dynamickým vývojem exportu v roce 2012 (meziroční zvýšení o 17,3%, při růstu importu o 5,2%). Typickými vývozními komoditami této skupiny zůstávají pivo a slad. Konkurenceschopné zboží na zahraničních trzích jsou zejména výrobky vysoké kvality, s dobrou pověstí a jejichž surovinová skladba se opírá o domácí suroviny.

Tabulka I.10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10-II v b.c. v letech 2009–2012

Vývoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.1	7 416,1	8 096,8	9 755,9	11 945,5
10.2	826,8	979,7	1 054,4	1 288,3
10.3	2 448,9	2 422,5	2 886,0	3 259,8
10.4	3 287,0	6 003,5	5 669,2	10 765,7
10.5	12 133,9	13 046,0	15 429,2	16 021,1
10.6	1 902,9	2 248,9	2 698,0	3 321,4
10.7	4 078,8	4 721,7	5 415,8	6 622,8
10.8	20 997,0	21 302,7	23 520,3	30 048,1
10.9	2 667,0	3 456,9	4 423,0	4 997,5
10	55 758,4	62 278,7	70 851,8	88 270,2
11	11 972,1	11 016,1	10 856,9	12 738,1
meziroční index 10		111,7	113,8	124,6
meziroční index 11		92,0	98,6	117,3
Dovoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.1	20 266,5	21 551,9	25 142,2	29 052,3
10.2	3 523,9	3 585,2	3 725,3	4 077,5
10.3	7 812,4	8 298,8	8 691,8	8 841,1
10.4	9 959,6	8 684,7	10 318,0	10 472,2
10.5	9 784,6	10 926,1	12 080,0	12 733,7
10.6	4 310,3	4 273,6	5 117,2	5 699,1
10.7	6 198,5	6 548,4	7 624,1	8 199,8
10.8	24 769,4	24 780,0	27 259,7	31 780,7
10.9	4 172,0	4 369,7	4 600,9	5 289,5
10	90 797,2	93 018,4	104 559,2	116 145,9
11	9 238,4	9 427,9	10 506,4	11 049,0
meziroční index 10		102,4	112,4	111,1
meziroční index 11		102,1	111,4	105,2
Saldo (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.1	-12 850,4	-13 455,1	-15 386,3	-17 106,8
10.2	-2 697,1	-2 605,5	-2 670,9	-2 789,2
10.3	-5 363,5	-5 876,3	-5 805,8	-5 581,3
10.4	-6 672,6	-2 681,2	-4 648,8	293,5
10.5	2 349,3	2 119,9	3 349,2	3 287,4
10.6	-2 407,4	-2 024,7	-2 419,2	-2 377,7
10.7	-2 119,7	-1 826,7	-2 208,3	-1 577,0
10.8	-3 772,4	-3 477,3	-3 739,4	-1 732,6
10.9	-1 505,0	-912,8	-177,9	-292,0
10	-35 038,8	-30 739,7	-33 707,4	-27 875,7
11	2 733,7	1 588,2	350,5	1 689,1

Pramen: ČSÚ; údaje k 22. 4. 2013

4.2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu

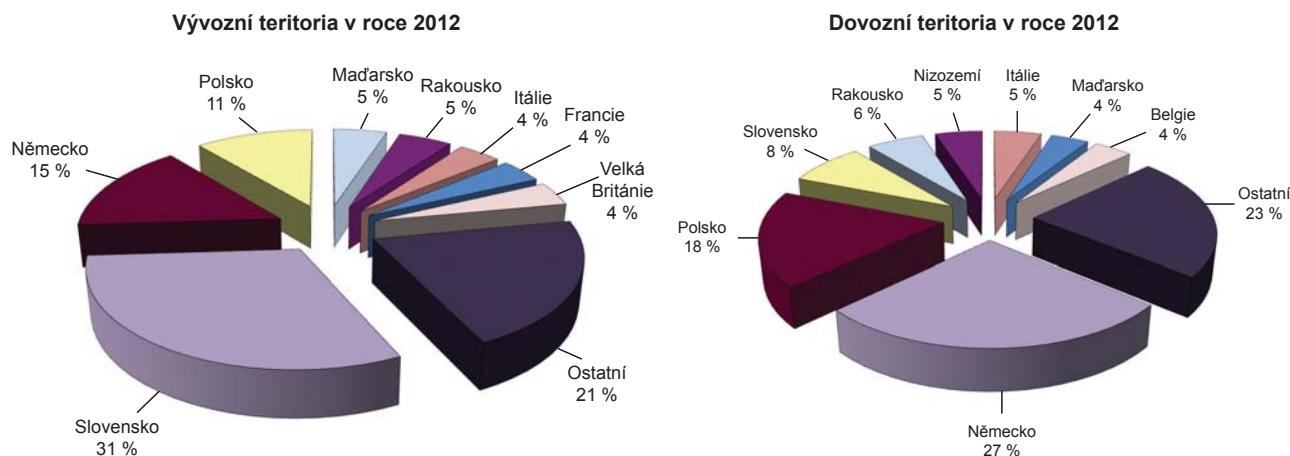
Teritoriální strukturu zahraničního obchodu potravinářskými výrobky (CZ-CPA 10) ukazuje graf I.5. Hlavním vývozním teritoriem v roce 2011 stejně jako v předchozích letech bylo pro tyto výrobky Slovensko s 31% podílem. Na dalším pořadí v hodnoceném roce se umístilo Německo s podílem 15%. Třetí v pořadí se zařadila další sousední země, to je Polsko, jehož podíl činil 11%. U ostatních zemí je podíl na vývozu potravin nižší než 10%.

U dovozních teritorií připadl u potravinářských výrobků v roce 2012 největší podíl na Německo s 27%. Následuje Polsko s podílem 18% a třetí v pořadí je Slovensko s podílem 8%. Podíl ostatních zemí v grafu I.5 jmenovitě neuvedených, dosahuje 23%.

Teritoriální strukturu zahraničního obchodu nápoji (CZ-CPA 11) v roce 2012 ilustruje graf I.6. Pořadí zemí s nejvyšším podílem na vývozu bylo: Slovensko (26%, s poklesem ze 33% v roce 2011), Polsko (16%) a Německo (13%).

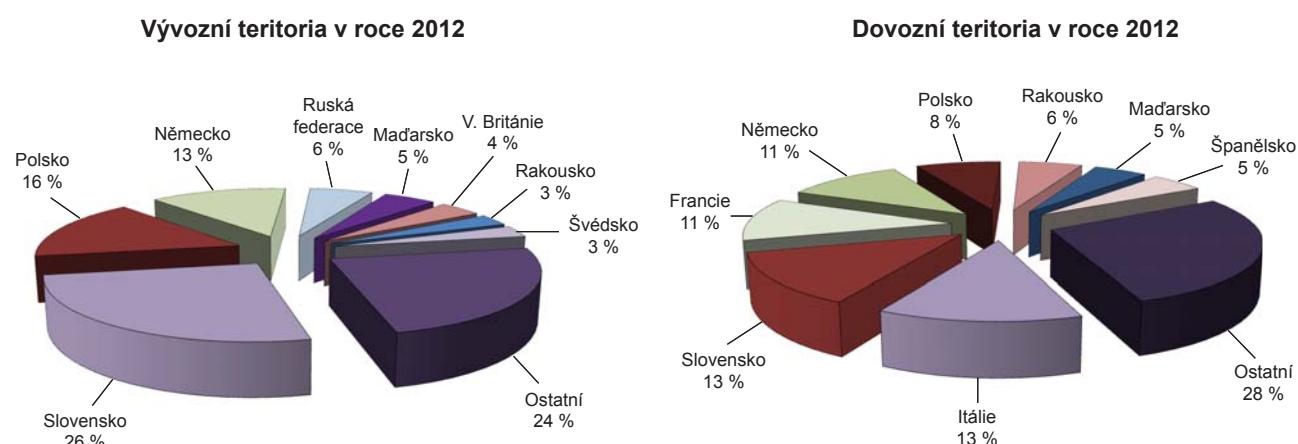
U dovozu měla v roce 2012 nejvyšší podíl Itálie a Slovensko (oba státy s podílem 13%) a tyto země pak následovaly Německo a Itálie (obě teritoria s podílem 11%).

Graf I.5 – Teritoriální rozdělení zahraničního obchodu v roce 2012 – CZ-CPA 10



Pramen: ČSÚ – údaje k 22. 4. 2013

Graf I.6 – Teritoriální rozdělení zahraničního obchodu v roce 2012 – CZ-CPA 11



Pramen: ČSÚ – údaje k 22. 4. 2013

I. 5 Shrnutí a perspektivy oddílu

V kontextu s rozšířením podnikatelské základny jak u Výroby potravinářských výrobků, tak i u Výroby nápojů se v roce 2012 podle odhadu meziročně zvýšil u obou těchto odvětví též objem tržeb za prodej VV a S v b. c., a to zvláště u Výroby nápojů. Tato změna nastala ve vazbě na meziroční zvýšení indexu cen průmyslových výrobců. U Výroby nápojů se zvýšila v roce 2012 i ÚPH, zatímco u Výroby potravinářských výrobků tento ukazatel zaznamenal značný pokles, což odráží zejména vývoj výkonové spotřeby při růstu cen vstupů.

Tendence ve snižování počtu zaměstnaných osob se sledovaných letech od roku 2006 i v hodnoceném roce 2012 podle odhadu se prosazovala jak u odvětví Výroby potravinářských výrobků, tak i u Výroby nápojů. Úbytek počtu zaměstnanců činil za celé období od roku 2006 za obě odvětví 16 151 osob. Snižení zaměstnanosti v roce 2012 je odhadováno i ve zpracovatelském průmyslu.

Ve vztahu ke konkurenceschopnosti lze však zaznamenat nepříznivý vývoj u ukazatele produktivity práce z účetní přidané hodnoty u odvětví Výroby potravinářských výrobků v roce 2012, a to i při poklesu počtu zaměstnaných osob. Rozhodujícím faktorem, který ovlivnil vývoj produktivity práce představoval propad u účetní přidané hodnoty. Obdobná situace je i u Výroby potravinářských výrobků v roce 2012 u indikátoru hrubého operačního přebytku, který zaznamenal také značný pokles. Uvedený meziroční úbytek hrubého operačního přebytku byl ovlivněn jak snížením účetní přidané hodnoty, tak současně růstem osobních nákladů. Tento vývoj signalizuje omezené ekonomické podmínky pro další rozvoj u většiny potravinářských oboř, což se stává určitou bariérou dalšího zlepšování konkurenceschopnosti u potravinářského odvětví. Nutno dodat, že zpomalení technologické obměny u potravinářských oboř by vedlo k další stagnaci v produktivitě práce a vzdalovalo by potravinářské odvětví v ČR od úrovně dosahované v EU.

V oblasti ZO se naopak podařilo snížit poměrně vysoké záporné obchodní saldo ve výši téměř -34 mld. Kč u skupiny potravinářských výrobků v roce 2011. V roce 2012 toto saldo kleslo zhruba na 28 mld. Kč. Snižení tohoto salda je v kontextu s vysokou dynamikou růstu exportu u této skupiny výrobků v roce 2012. Významně k tomu přispěla skupina ostatních potravinářských výrobků, do níž spadá i výroba cukru a dále to byla skupina rostlinných a živočišných tuků a olejů, komoditou řepkový olej. Pozitivní obchodní saldo trvale vykazuje skupina mléčných výrobků. Import se v roce 2012 těž meziročně zvýšil, a to zejména u masa a masných výrobků a některých ostatních potravin, jako jsou např. cukrovinky.

Obchodní saldo ZO u skupiny nápojů je trvale kladné a v roce 2012 se v porovnání s rokem 2011 výrazně zvýšilo. Tato změna je v kontextu s dynamicky rostoucím exportem, a to rychlejším tempem v porovnání s importem. Export u nápojů se především opírá o značková piva.

Rok 2012 byl také věnován potravinové legislativě. Výsledkem je návrh zákona, kterým se mění zákon č. I 10/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, který byl 2. 5. 2013 schválen vládou a 9. 5. 2013 předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Tato novela zmíněného zákona je spojena s harmonizací s evropskými předpisy. Celkově jde o posílení ochrany zdraví a zvýšení informovanosti spotřebitele. Novela přenáší i zpřesnění kompetencí dozorových orgánů v resortu zemědělství – zajištění jednotného a kontinuálního dozoru v celém potravinovém řetězci. Zefektivnění pravidel a ekonomické výkonnosti by mělo vést k vyšší konkurenceschopnosti tohoto řetězce. To je však žádoucí podpořit strategickými programy k udržení ekonomického růstu a projekty jako je národní značka KLASA či „Regionální potravina“. První z projektů pomáhá s prezentací kvalitním potravinám a další malým a středním podnikům s jejich jedinečnými produkty.

Pokračovat by měl i přímý prodej a propojování zemědělství s potravinářstvím. Jde i o evropskou ochranu specialit pod značkou – chráněné označení původu (CHOP), chráněné zeměpisné označení (CHZO) či zaručená tradiční specialita (ZTS). Dále také o efektivní využití režimů jakosti zemědělských produktů a potravin. Kvalita a šíře sortimentu čerstvých potravin, určených pro domácí trh v atraktivních a účelných obalech, ale i trvanlivých produktů je základním předpokladem perspektivy a dalšího rozvoje potravinářství v ČR.

II. VÝROBNÍ SKUPINY CZ-NACE I0 VÝROBY POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ

CZ-NACE I0.1

Zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků

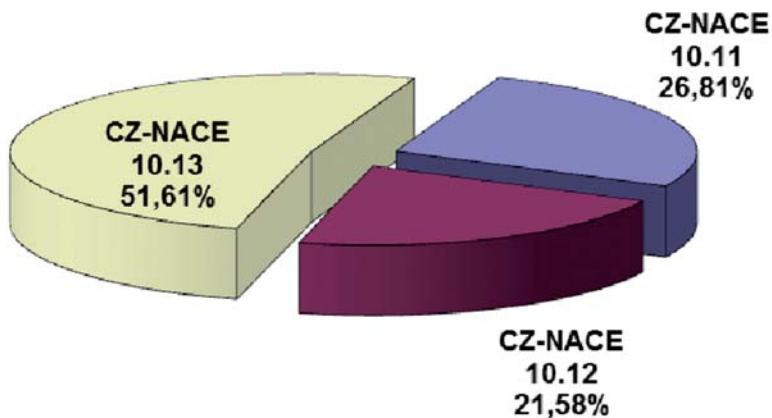
I. Charakteristika oboru

Obor **CZ-NACE I0.1 – Výroba, zpracování a konzervování masa a masných výrobků** zahrnuje následující výrobkové třídy:

- **I0.11** – Zpracování a konzervování masa, kromě drůbežího;
- **I0.12** – Zpracování a konzervování drůbežího masa;
- **I0.13** – Výroba masných výrobků a výrobků z drůbežího masa.

Obor se zabývá zpracováním a konzervováním masa velkých i drobných hospodářských zvířat a zahrnuje výrobu čerstvého, chlazeného a mrazeného masa (v jateční a výsekové úpravě) a výrobu masných výrobků. Patří k nosným výrobním obořům výroby potravinářských výrobků. Odhad podílu jednotlivých výrobkových tříd/podtříd v rámci CZ-NACE I0.1 v roce 2012 ilustruje graf I.

Graf I – Podíl výrobkových tříd CZ-NACE I0.1 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad ÚZEI
Pozn: údaje v b.c.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Obor výroby, zpracování a konzervování masa a masných výrobků si dlouhodobě udržuje první příčku v podílu na tržbách za prodej V a S v b. c. v rámci výroby potravinářských výrobků s výjimkou v roce 2011, kdy byl oborem výroba ostatních potravinářských výrobků CZ-NACE I0.8 odsunut na druhou pozici. V roce 2012 však svým podílem zaujal opět první příčku. V případě zaměstnanosti zaujímá z dlouhodobého pohledu druhou pozici. Pokud jde o účetní přidanou hodnotu, tak z dlouhodobého třetího místa, klesl obor v roce 2011 na místo čtvrté, ale v roce 2012 dosáhl opět třetího místa.

V roce 2012 se obor podílel na CZ-NACE 10 tržbami za prodej VV a S v b. c. 23,5 %. Na účetní přidané hodnotě CZ-NACE 10 celkem 17,4 % a na počtu zaměstnanců 23,9 %. V porovnání s rokem 2011 vzrostl podíl na tržbách a klesly podíly na účetní přidané hodnotě a počtu zaměstnanců.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Hovězí maso

CZV jatečného skotu zaznamenala již druhým rokem po sobě výrazný růst. Na její vývoj měl bezprostřední vliv vývoj cen jatečného skotu a hovězího masa na trhu EU 27. CZV jatečného skotu tř. SEUR podle TIS^{CR} SZIF se v roce 2012 meziročně zvýšila o 11,4 % a dosáhla 42,69 Kč/kg ž. hm. Její výraznější nárůst byl evidován ve druhém pololetí roku 2012, obdobně jako tomu bylo v ostatních zemích EU. Nejvíce meziročně vzrostla cena jatečných krav tř. EUR, a to o 14,2 % na 35,92 Kč/kg ž. hm. Vyšší byla o 13,6 % ve srovnání s rokem 2011 také cena jatečných jalovic tř. SEUR, která dosáhla na 37,74 Kč/kg ž. hm. Cena jatečných býků tř. SEUR v jednotlivých měsících roku 2012 neklesla pod 45 Kč/kg a meziročně vzrostla o 10,0 %. Cena průmyslových výrobců výsekového hovězího masa kopírovala vývoj CZV, zejména jatečných býků a zaznamenala rovněž meziroční růst, a to o 10,2 % na 120,89 Kč/kg.

Vepřové maso

Vývoj CZV jatečných prasat v ČR byl v roce 2012 ovlivněn vývojem cen vepřového masa na evropském trhu. V průběhu celého roku 2012 se držely ceny v ČR nad úrovní roku 2011 a převyšovaly pětiletý průměr (2007–2011) o 15,3 %. Průměrná CZV jatečných prasat tř. SEU, podle údajů TIS^{CR} SZIF, se meziročně zvýšila o 15,4 % a dosáhla 33,99 Kč/kg ž. hm. (43,68 Kč/kg j. hm.). CZV jatečných prasat celkem v ČR v roce 2012 se meziročně zvýšila o 16,3 % na 33,28 Kč/kg ž. hm. (tj. na 42,76 Kč/kg j. hm.). V roce 2012 se cena průmyslových výrobců vepřového výsekového masa v návaznosti vzestup CZV jatečných prasat meziročně zvýšila u všech jeho sledovaných druhů. Nejvýraznější nárůst CPV byl evidován u vepřového boku (o 17,0 %).

Drůbeží maso

Ceny průmyslových výrobců a spotřebitelské ceny kuchaných kuřat reagovaly na vývoj CZV a dosahovaly vyšší úrovně než v roce 2011. Průměrná CPV kuchaných kuřat tř. I vzrostla o 2,6 % na 41,35 Kč/kg a průměrná SC se zvýšila o 8,0 % na 62,57 Kč/kg.

Vývoj cenových indexů CZ-CPA 10.I v uplynulých letech 2008–2012 je uveden v následující tabulce I.

Tabulka I – Index cen průmyslových výrobců v letech 2008–2012

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2008	2009	2010	2011	2012
Konzerv. maso a masné výrobky	10.I	101,9	98,6	95,7	101,2	105,7

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je zřejmý růst podnikatelské báze oboru od roku 2007 do současné doby. S počtem podniků 1 969 a podílem 25,4% (rok 2012) zaujímá hodnocený obor v rámci CZ-NACE 10 třetí pozici.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2006–2012

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	1 077	1 057	1 062	1 115	1 347	1 691	1 969

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Nepatrně rostoucí tendence ve vývoji tržeb za prodej VV a S v letech 2011 a 2012, je zachycena v tabulce 3. V roce 2012 vykázaly tržby meziroční nárůst o 1,6%. Naopak u indikátoru účetní přidaná hodnota je v posledních třech sledovaných letech patrný pokles (tabulka 4). V hodnoceném roce došlo k meziročnímu snížení o 7,3%. Počet zaměstnaných osob v oboru i přes meziroční nárůst počtu podnikatelských subjektů, postupně klesá.

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	57 034 305	57 162 364	57 053 897	55 654 559	51 361 561	51 662 925	52 500 641
meziroční index	x	100,2	99,8	97,5	92,3	100,6	101,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	8 914 410	9 537 607	8 508 309	9 761 369	9 281 015	8 645 339	8 015 996
meziroční index	x	107,0	89,2	114,7	95,1	93,2	92,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

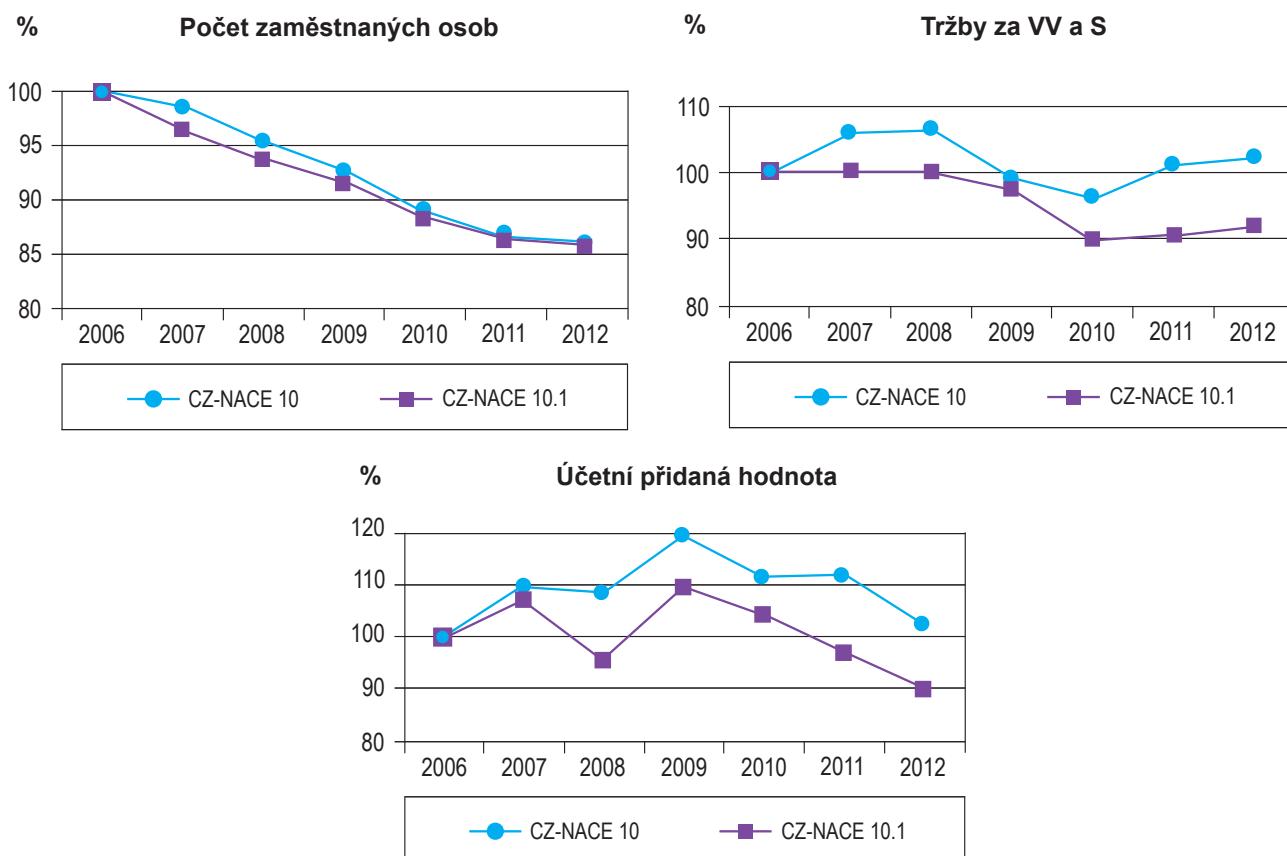
Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2006–2012 (osob)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	25 082	24 205	23 539	22 978	22 147	21 675	21 536
meziroční index	x	96,5	97,2	97,6	96,4	97,9	99,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik CZ-NACE 10.I v b. c., včetně zaměstnanosti v letech 2006–2012 u oboru výroby masa a masných výrobků v porovnání s odvětvím CZ-NACE 10 ilustruje graf 2. Z grafů je patrné, že oboř u vybraných ukazatelů kopíruje trend odvětví.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

V souvislosti s poklesem počtu zaměstnaných osob dochází od roku 2010 i k meziroční redukci osobních nákladů (tabulka 6) a v roce 2012 je odhadována stagnace.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2005–2011 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.I	5 952 784	6 268 122	6 384 909	6 455 045	6 220 540	6 107 827	6 119 044
meziroční index	x	105,3	101,9	101,1	96,4	98,2	100,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

V důsledku pokračujícího meziročního poklesu účetní přidané hodnoty v roce 2012 (7,3 %), který byl vyšší než pokles počtu zaměstnanců (0,6 %), došlo k poklesu produktivity práce na pracovníka o 6,7 % na 372,2 tis. Kč na zaměstnance (tabulka 7).

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč/zam.)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	355 406	394 035	361 457	424 816	419 073	398 862	372 208
meziroční index	x	110,9	91,7	117,5	98,6	95,2	93,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Hrubý operační přebytek (tabulka 8) vypovídá o tvorbě disponibilních zdrojů hodnoceného oboru. Vývoj hrubého operačního přebytku u sledovaného oboru vykazuje však značnou variabilitu v disponibilitě v jednotlivých v letech. Od roku 2010 však neustále meziročně klesá.

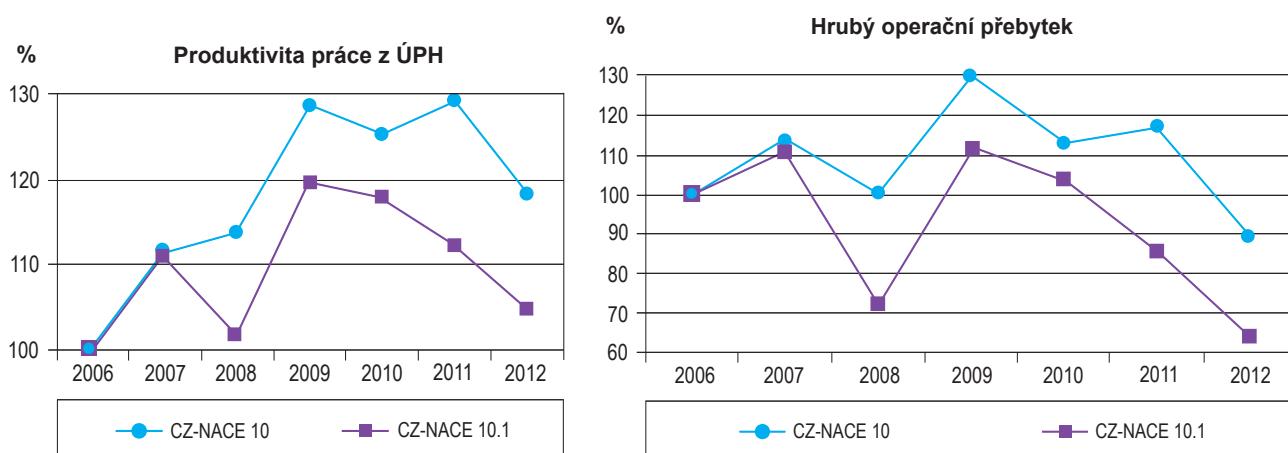
Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2005–2011 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.1	2 961 626	3 269 485	2 123 400	3 306 324	3 060 474	2 537 512	1 896 952
meziroční index	x	110,4	64,9	155,7	92,6	82,9	74,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 – vlastní odhad MPO

V grafu 3 je uvedeno porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku oboru výroby, zpracování a konzervace masa a masných výrobků s odvětvím Výroby potravinářských výrobků v b. c. v letech 2006–2012. Výrazné rozevření nůžek nastalo v roce 2011, a to v neprospěch tohoto oboru, což ukazuje na pokles jeho konkurenceschopnosti, který dále pokračuje.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Poznámka: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba masného oboru zachycená v tabulce 9 vykazuje od roku 2011 rostoucí trend. V roce 2012 byl zaznamenán meziroční nárůst o 4,1 %.

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2005–2011 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.I	50 766 022	51 057 823	52 096 795	48 982 769	45 965 365	47 049 033	48 996 352
meziroční index	x	100,6	102,0	94,0	93,8	102,4	104,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s masem a masnými výrobky, jak je zřejmé z tabulky 10 vykazuje prohlubující se zápornou obchodní bilanci. V roce 2012 došlo k jejímu zhoršení meziročně o -1720,5 mil. Kč.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.I v b.c. v letech 2009–2012

Vývoz celkem (mil.Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.I	7 416,1	8 096,8	9 755,9	11 945,5
meziroční index	x	109,2	120,5	122,4
Dovoz celkem (mil.Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.I	20 266,5	21 551,9	25 142,2	29 052,3
meziroční index	x	106,3	116,7	115,6
Saldo (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.I	-12 850,4	-13 455,1	-15 386,3	-17 106,8

Pramen: ČSÚ; údaje k 22. 4. 2013

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Hovězí maso

Spotřeba hovězího masa včetně telecího v EU 27 se v roce 2012 podle odhadu proti roku 2011 snížila o 2,8 %. Jedním z důvodů tohoto poklesu byl růst cen, který pokračoval již druhým rokem. Míra soběstačnosti v hovězím mase se v EU 27 v roce 2012 meziročně snížila na odhadovaných 101,4 %.

Domácí spotřeba hovězího a telecího masa zaznamenala již druhým rokem po sobě výrazný pokles jako důsledek rostoucích cen. Zatímco v letech 2008–2010 byla spotřeba již poměrně stabilizovaná, zvýšení cen jatečného skotu v roce 2011 a 2012 se následně promítlo do růstu cen hovězího masa a negativně ovlivnilo jeho konzumaci. Spotřeba na obyvatele v ČR ve srovnání s rokem 2011 klesla o 7,6% (0,7 kg/obyy./rok) a dosáhla odhadovaných 8,5 kg/rok. V roce 2012 se u hovězího masa míra soběstačnosti ČR meziročně zvýšila o 10,4 p. b. na 132,1 %, především v důsledku stagnace produkce při značném omezení domácí spotřeby.

Vepřové maso

Spotřeba vepřového masa v EU 27 od roku 2010 mírně klesá. Také v roce 2012 došlo podle odhadu k jejímu omezení jednak z důvodu zhřešení ekonomiky v některých členských zemích, ale rovněž vlivem nárůstu cen vepřového masa. Roční spotřeba vepřového masa na obyvatele v roce 2012 podle odhadu EK dosáhla 40,5 kg, což představovalo proti roku 2011 její snížení o 0,7 kg. Míra soběstačnosti v roce 2012 meziročně vzrostla na 112,0 %.

Spotřeba vepřového masa v ČR na obyvatele v roce 2012, podle odhadu ÚZEL, dosáhla 40,7 kg/rok a byla ve srovnání s rokem 2011 nižší o 3,3 % (o 1,4 kg/rok). ČR nebyla opět ve výrobě vepřového masa, obdobně jako v předchozích letech, soběstačná. Míra soběstačnosti se v roce 2012 meziročně snížila na 54,5 % a byla hluboko pod úrovní průměru EU 27.

Drůbež

V zemích EU 27 se v roce 2012 produkce drůbežího masa podle odhadu EK zvýšila v porovnání s rokem 2011 pouze velmi mírně (o 0,8 %). Průměrná spotřeba drůbežího masa na obyvatele v EU 27 se v porovnání s rokem 2011 také nezměnila a dosahovala podle odhadu 23,1 kg/obyy./rok.

V ČR se celková produkce drůbežího masa v roce 2012 meziročně zvýšila o 8,5 %. Spotřeba drůbežího masa na obyvatele činila předběžně 25,0 kg/obyy./rok. Míra soběstačnosti v sektoru drůbežího masa se ve srovnání s rokem 2011 snížila o 1,2 p. b. a dosáhla hodnoty 77,5 %.

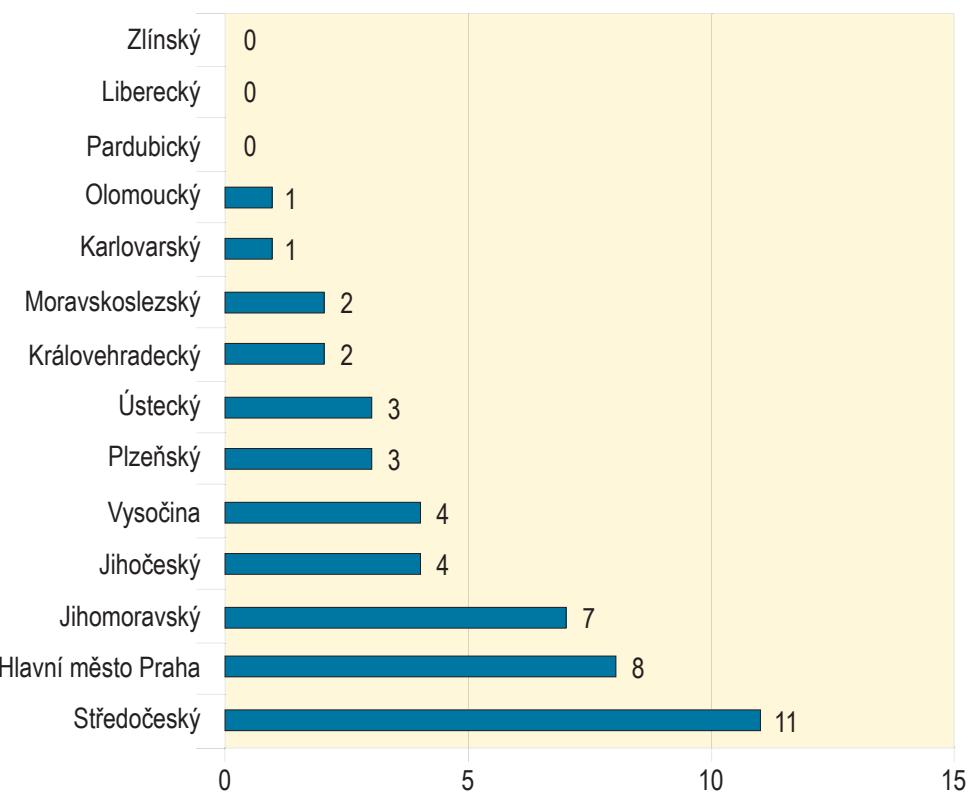
I v příštích letech bude nutné se orientovat především na intenzivnější propagaci a zviditelňování kvalitních českých potravin a výrobků z masa vyrobených a využívat zájem spotřebitelů o kvalitní regionální produkty.

CZ-NACE 10.2**Zpracování a konzervování ryb, korýšů a měkkýšů****I. Charakteristika oboru**

Tržní produkce ryb v ČR v roce 2012 dosáhla 20,8 tis. t. ž. hm. Dominantní v celkové tržní produkci ryb je kapr. Na vlastní rybářskou produkci navazuje zpracování ryb s provozy, které jsou vybaveny na vysoké úrovni a plně vychovují požadavkům EU. Přesto zpracovávají pouze malou část celkové domácí tržní produkce sladkovodních ryb v roce 2012 to bylo 11,4%.

V ČR bylo na základě údajů Státní veterinární správy ČR k 31. 12. 2012 evidováno 46 schválených a registrovaných provozů pro obchodování s EU. Tyto údaje však zahrnují všechny provozy tzn. zpracovávající jak sladkovodní, tak mořské ryby, přesto nemusí být zařazeny do CZ-NACE 10.2. Jde např. o výrobny zpracovávající malé množství ryb např. rybářství, kde hlavní činností je chov ryb apod.

Graf I – Počet provozů evidovaných jako schválené a registrované pro obchodování s EU v jednotlivých krajích k 31. 12. 2012



Pramen: SVS

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Podíl oboru Zpracování a konzervování ryb, korýšů a měkkýšů na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci celého odvětví Výroby potravinářských výrobků představoval v hodnoceném roce 0,6 %. Počet zaměstnaných osob v tomto oboru se meziročně snížil. Podíl tohoto oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně téměř nezměnil (0,9 %). Účetní přidaná hodnota v roce 2012 v porovnání s rokem 2011 se u oboru snížila. Při poklesu tohoto indikátoru za CZ-NACE 10 se podíl hodnoceného oboru na tomto odvětví dostal na 0,7 %.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Ceny průmyslových výrobců ryb, korýšů a měkkýšů, uvádí tabulka I pouze do roku 2011 za rok 2012 není údaj k dispozici.

Tabulka I – Index cen průmyslových výrobců v letech 2008–2012

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2008	2009	2010	2011	2012
Zprac., konz. ryby, mořské plody	10.2	100,6	100,2	99,7	103,8	x

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je patrný poměrně stabilní počet podniků, který se pohybuje v rozmezí 20–26 subjektů. V hodnoceném roce 2012 to bylo 23 subjektů.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2006–2012

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.2	24	24	20	24	26	22	23

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 3 se v hodnoceném roce 2012 meziročně snížily po výrazném nárůstu v roce 2011 o 26,5. Pokles, jak vyplývá z tabulky 4 nastal i u účetní přidané hodnoty meziročně o 3,9%. Také počet zaměstnaných osob, jak ukazuje tabulka 5 se snížil (meziročně o 6,4 %).

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.2	587 791	544 244	468 179	608 996	594 688	1 882 039	1 383 892
meziroční index	x	92,6	86,0	130,1	97,7	316,5	73,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.2	116 460	120 176	103 027	134 082	130 507	358 725	344 776
meziroční index	x	103,2	85,7	130,1	97,3	274,9	96,1

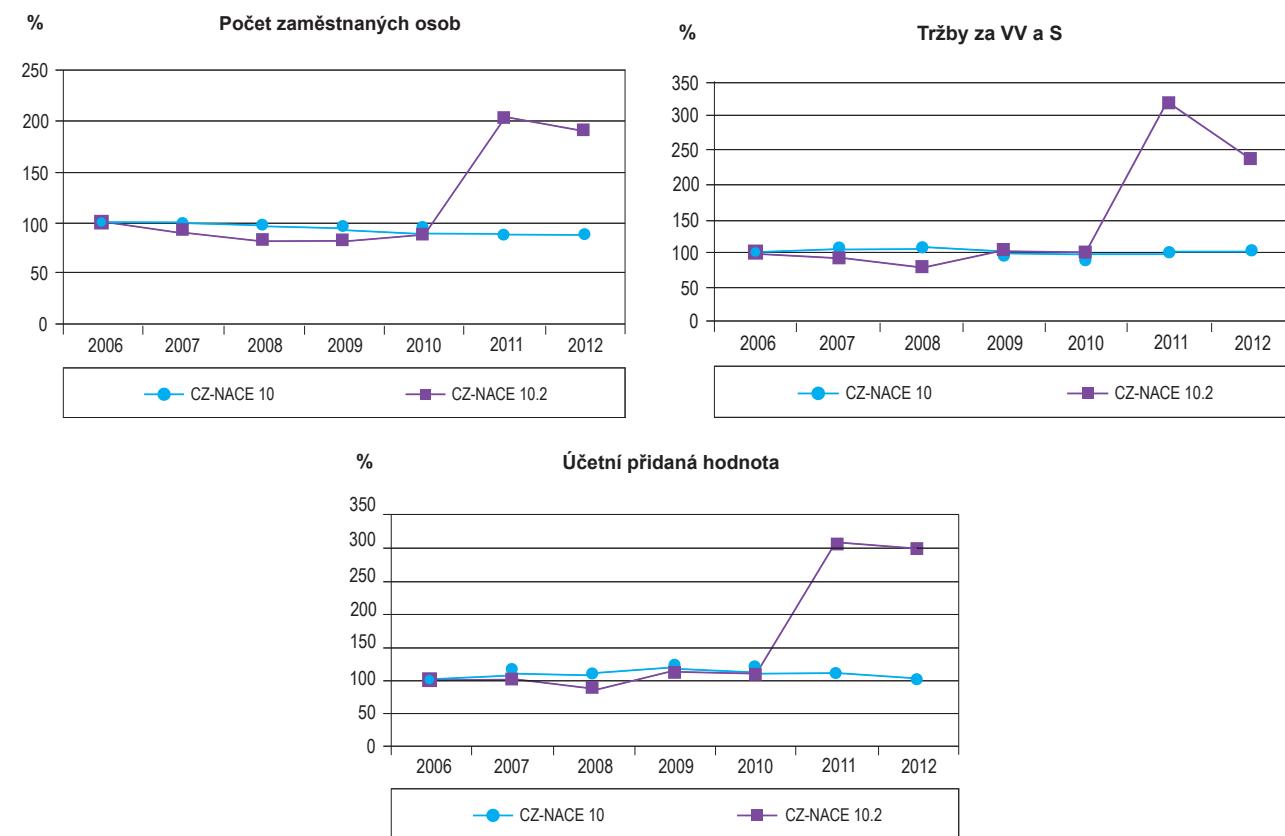
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2006–2012 (osob)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.2	411	370	333	333	355	833	780
meziroční index	x	90,0	90,0	100,0	106,6	234,6	93,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru CZ-NACE 10.2 za léta 2006–2012 a jejich komparace s celým odvětvím výroby potravin a nápojů CZ-NACE 10 je zachycena v grafu 2.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2006–2012

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

I při poklesu zaměstnanosti v posuzovaném oboru, nastal meziroční nárůst osobních nákladů o 6,5 %. Jak ukazuje tabulka 6.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.2	77 589	85 803	78 793	76 153	83 545	268 370	285 938
meziroční index	x	110,6	91,8	96,6	109,7	321,2	106,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 7, produktivita práce z účetní přidané hodnoty u hodnoceného oboru má po poklesu v roce 2010 znovu rostoucí trend.

Hrubý operační přebytek uvedený v tabulce 8 vykazuje kolísavý trend. V hodnoceném roce se hrubý operační přebytek snížil dokonce o 34,9%, což je pro obor velmi nepříznivý stav z hlediska možností jeho dalšího rozvoje.

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč/zam.)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.2	283 211	324 683	309 457	402 350	367 896	430 626	442 105
meziroční index	x	114,6	95,3	130,0	91,4	117,1	102,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2011 – vlastní odhad MPO

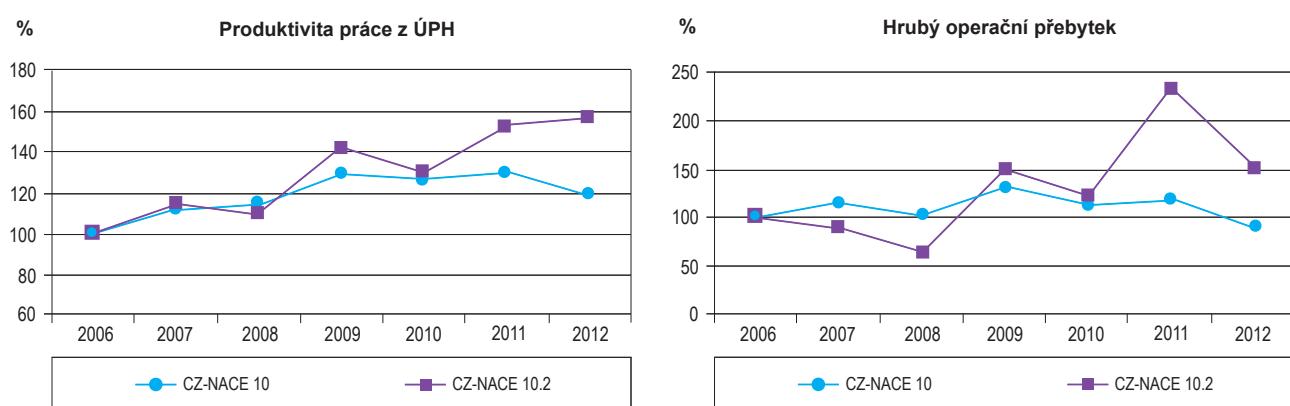
Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.2	38 872	34 373	24 234	57 929	46 962	90 355	58 838
meziroční index	x	88,4	70,5	239,0	81,1	192,4	65,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku oboru CZ-NACE 10.2 s oddílem CZ-NACE 10 v letech 2006–2012. Z tohoto grafu vyplývá, že uvedená produktivita práce i hrubý operační přebytek mají od roku 2009 lepší výsledky než odvětví, nicméně hrubý operační přebytek oboru zaznamenal v posledním roce pokles, který je pro obor značným rizikem.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba oboru zachycená v tabulce 9 vykazuje značnou volatilitu. V hodnoceném roce 2012 klesla meziročně o 26,5%.

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.2	428 240	470 582	414 661	563 860	537 588	1 588 550	1 165 131
meziroční index	x	109,9	88,1	136,0	95,3	295,5	73,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky CPA 10.2, jak je zřejmé z tabulky 10 vykazuje v celém období 2009–2012 záporné obchodní saldo. V roce 2012 se toto záporné obchodní saldo ještě meziročně zhoršilo o 118,3 mil. Kč a vykázalo tak nejhorší výsledek za celé období.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.2 v b.c. v letech 2009–2012

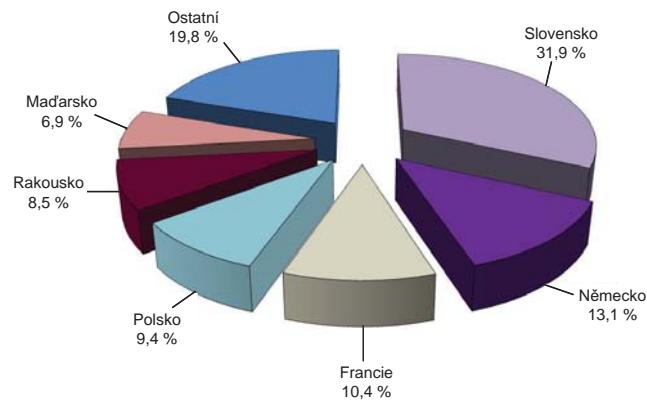
Vývoz celkem (mil.Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.2	826,8	979,7	1 054,4	1 288,3
meziroční index	x	118,5	107,6	122,2
Dovoz celkem (mil.Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.2	3 523,9	3 585,2	3 725,3	4 077,5
meziroční index	x	101,7	103,9	109,5
Saldo (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.2	-2 697,1	-2 605,5	-2 670,9	-2 789,2

Pramen: ČSÚ; údaje k 22. 4. 2013

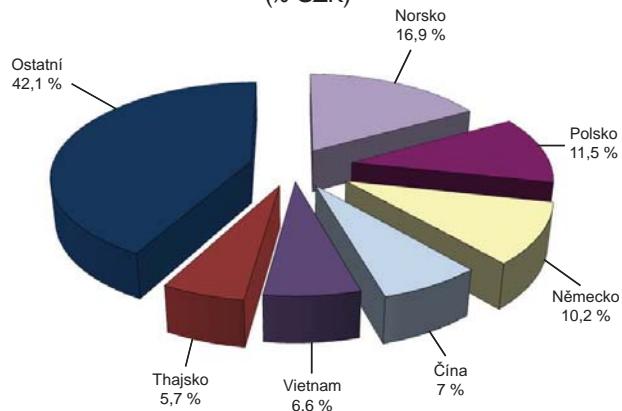
V následujícím grafu 4 je uvedeno 6 destinací, do kterých vyvážíme nejvíce ryb, korýšů a měkkýšů, které reprezentují (počítáno z hodnoty vývozu) 80,2% celkového vývozu. Graf 5 udává 6 největších dovozů do ČR, tyto destinace se na celkové hodnotě dovozu podílejí 57,9%.

Graf 4 a 5 – Teritoriální rozdělení zahraničního obchodu v roce 2012

Graf 4 – Hlavní destinace vývozu ryb, korýšů a měkkýšů z ČR v roce 2012
(% CZK)



Graf 5 – Hlavní destinace dovozu ryb, korýšů a měkkýšů do ČR v roce 2012
(% CZK)



Pramen: statistika zahraničního obchodu ČSÚ (SITC 2 (03))

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Spotřeba ryb (sladkovodní i mořské) v ČR jak ukazuje tabulka 11 po růstu v období 2007–2009 v roce 2010 a 2011 meziročně klesala. Spotřeba ryb v ČR, zahrnující sladkovodní i mořské ryby v roce 2011 dosahovala 5,4 kg/obyv./rok, z toho spotřeba sladkovodních ryb byla 1,43 kg/obyv./rok. V roce 2012 podle odhadu Rybářského sdružení ČR dosahovala roční spotřeba sladkovodních ryb na obyvatele přibližně 1,46 kg a zůstala tak na úrovni roku 2011. Nejvýznamnější chovanou rybou byl kapr s podílem 86,6 %. Býložravé ryby (amur, tolstolobík) meziročně mírně vzrostly na 4,8 %. Lososovité ryby (pstruh duhový, siven) měly meziroční zastoupení mírně nižší na úrovni 3,6 %.

Tabulka 11 – Spotřeba ryb v ČR (kg/obyv./rok)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ryby celkem	5,5	5,8	5,6	5,8	5,9	6,2	5,6	5,4
meziroční index	x	105,5	96,6	103,6	101,7	105,1	90,3	96,4

Pramen: ČSÚ

Hlavní prioritou je jak ve zpracování, tak v chovu ryb udržet a zlepšovat pozici v odbytu sladkovodních ryb chovaných v ČR na domácím i zahraničním trhu.

Vhodné je i využívat podpor především z Operačního programu rybářství (OP Rybářství) 2007–2013. V rámci OP rybářství je podporována modernizace a rozšíření zpracovatelských kapacit s cílem zvýšit přidanou hodnotu výrobků a zefektivnit výrobu. V roce 2012 byla v rámci OP Rybářství spuštěna další tří kola (tj. dvanácté až čtrnácté) žádostí o dotace z OP Rybářství.

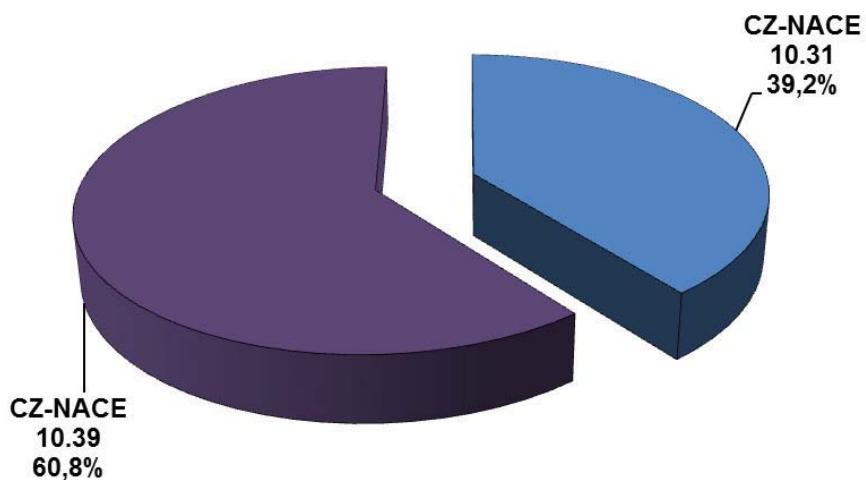
CZ-NACE 10.3**Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny****I. Charakteristika oboru**

V systému **CZ-NACE** obor **10.3 – Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny** zahrnuje následující výrobkové třídy:

- **10.31** – zpracování a konzervování brambor,
- **10.32** – výroba ovocných a zeleninových šťáv,
- **10.39** – ostatní zpracování a konzervování ovoce a zeleniny.

Podíly objemu tržeb za prodej VV a S jednotlivých výrobkových tříd/podtříd CZ-NACE 10.3 ukazuje graf I (třída 10.32 představuje poměrně minoritní podíl a je přiřazena ke třídě 10.39).

Graf I – Podíly skupin CZ-NACE 10.3 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2012



Pramen: ČSÚ – vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Pozn: údaje v b. c.

Zpracování a konzervování brambor

V EU se snižování produkčních ploch brambor dotýká hlavních pěstitelských zemí – Německa, Francie, Nizozemska, Velká Británie a Belgie. Produkce v EU se také vlivem nevyrovnaného počasí v roce 2012 snížila o 12,2% na 55,4 mil. t. V ČR snížením produkční plochy a hektarového výnosu, produkce brambor klesla o 17,3% na 805 tis. t. Dovoz brambor celkem v roce 2012 dosáhl 269,2 tis. t., zatímco v roce 2011 činil až 386,0 tun. Kombinací vlastní produkce a dovozem byly vytvořeny surovinové podmínky pro zpracovatelský průmysl. Do něj patří např. AVIKO ČR, s. r. o., BESKYD FRYČOVICE, a. s., FARM FRITES CZ, s. r. o., HOBŽA – STRÁŽNICKÉ BRAMBÚRKY, INTERSNACK a. s. aj.

Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny

V roce 2012 již nebyla produkce ovoce celkem v ČR (300,- tis. t.) tak slabá, jako v roce 2011 (jen 273,9 tis. t.). Zvýšila se zejména sklizeň jablek (o 27% na 201,5 tis. t.). Cena jablek určených ke zpracování činila 3,09 Kč/kg (průměrná realizační cena jablek celkem činila 6,62 Kč/kg). Produkce zeleniny v ČR byla v roce 2012 naopak meziročně nižší (o 16%) a činila jen 232,9 tis. t. Zeleniny bylo dodáno zpracovatelskému průmyslu zhruba 10%. Zbylá surovina ke zpracování byla získána dovozem. Ke zpracovatelům ovoce, resp. zeleniny patří např. HAMÉ, a.s., ALIBONA, a.s., Litovel, NOVA, a.s., SELIKO OPAVA, a.s., FRUTA, a.s. Podivín, a.s. EFKO CZ, s.r.o., KAND, s.r.o., PT servis konzervárna spol. s r.o. aj. U mražené zeleniny a dalších mražených a chladených produktů Agrimex Vestec, a.s.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Pozice oboru CZ-NACE 10.3 – Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny v roce 2012 se příliš nezměnila. Podíl CZ-NACE 10.3 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci odvětví Výroby potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) představoval v hodnoceném roce, obdobně jako v roce 2011 jen 2,5%. Počet zaměstnaných osob v tomto oboru, při postupné obměně technologických linek za výkonnéjsí, vykazuje dlouhodobě klesající trend. Podíl oboru na zaměstnanosti odvětví meziročně oslabil na úroveň 2,9% (v roce 2011 to bylo 3,1%). Podíl účetní přidané hodnoty v hodnoceném roce 2012 činil 3,0% (v roce 2011 to bylo 2,9%).

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Indexy cen průmyslových výrobců upravovaného a konzervovaného ovoce a zeleniny, které uvádí tabulka I rostly jak v roce 2011, tak v roce 2012 i když mírnějším tempem. Navýšení cen je v kontextu s postupně vyšším stupněm zpracování těchto komodit.

Tabulka I – Index cen průmyslových výrobců v letech 2008–2012

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2008	2009	2010	2011	2012
Uprav. a konz. ovoce a zeleniny	10.3	103,5	100,1	99,8	105,2	103,4

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Jak je zřejmé z tabulky 2 počet podniků ve sledovaných letech má poměrně kolísavý vývoj a celkově převažuje dlouhodobý trend k jejich redukci, což souvisí s omezenými pěstitelskými oblastmi v ČR pro pěstování ovoce a zeleniny.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2006–2012

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.3	221	216	196	185	196	162	172

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 3 se v hodnoceném roce 2012 meziročně dále snížily. Jediným rokem, v němž výkonost oboru, měřená uvedeným indikátorem alespoň mírně vzrostla, byl rok 2011, kdy nastalo v celém odvětví Výroby potravinářských výrobků oživení. Ještě výraznější propad byl zaznamenán u konzervárenského oboru u účetní přidané hodnoty (tabulka 4). Počet zaměstnaných osob (tabulka 5) vykazuje postupný úbytek těchto osob, což je plně v kontextu s poklesem tržeb za prodej VV a S.

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.3	7 267 564	6 901 356	6 438 174	6 073 531	5 539 337	5 641 410	5 524 854
meziroční index	x	95,0	93,3	94,3	91,2	101,8	97,9

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.3	I 793 029	I 689 830	I 630 249	I 681 726	I 526 083	I 452 121	I 388 734
meziroční index	x	94,2	96,5	103,2	90,7	95,5	95,6

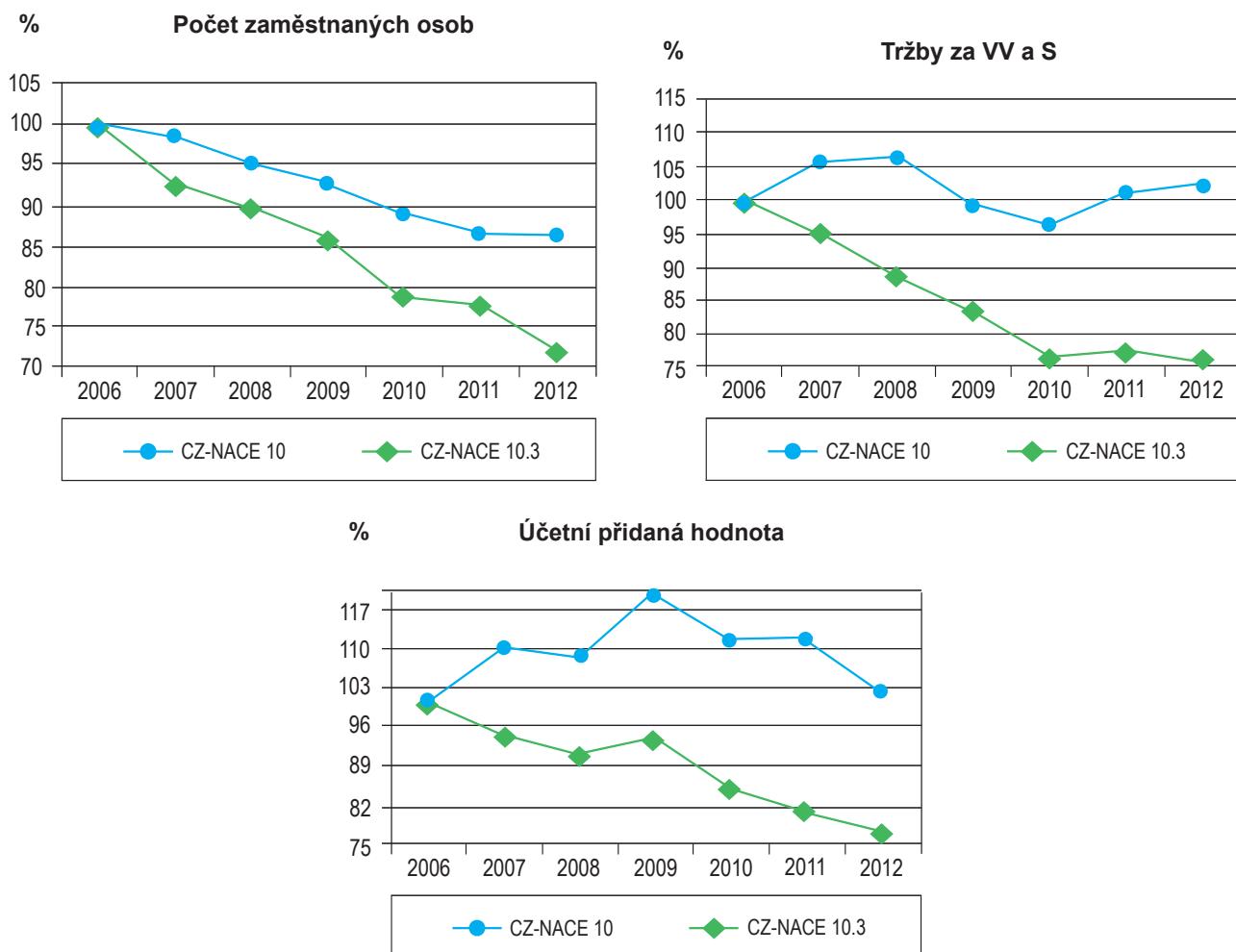
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2006–2012 (osob)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.3	3 602	3 328	3 233	3 089	2 837	2 796	2 595
meziroční index	x	92,4	97,1	95,5	91,8	98,6	92,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik konzervárenského oboru CZ-NACE 10.3 za období 2006–2012 a jejich porovnání s potravinářským odvětvím (CZ-NACE 10) je zachyceno v grafu 2. Z něj je zřejmé, že sledovaný konzervárenský obor z této komparace s odvětvím celkem vychází negativně a oživení výkonnosti u něj, na rozdíl od odvětví, dosud nenastalo a nůžky se v tomto případě rozevírají.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2006–2012

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Jak ukazuje tabulka 6, snižování osobních nákladů započalo rokem 2009 a pokračovalo s výjimkou roku 2011 až do roku 2012.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.3	907 534	913 256	957 522	933 923	866 947	872 735	863 734
meziroční index	x	100,6	104,8	97,5	92,8	100,7	99,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Produktivita práce z ÚPH (tabulka 7) měla ve sledovaném odvětví poměrně kolísavý vývoj. Celkový trend u tohoto ukazatele, charakterizujícího konkurenceschopnost oboru, je však stoupající, především v kontextu s úbytkem počtu zaměstnanců. Naopak hrubý operační přebytek (tabulka 8) s výjimkou roku 2009 postupně klesal, což z hlediska perspektivy oboru signalizuje nedostatek zdrojů na příští rozvoj.

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2006–2012 (Kč/zam.)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.3	497 788	507 755	504 262	544 351	537 918	519 397	535 130
meziroční index	x	102,0	99,3	108,0	98,8	96,6	103,0

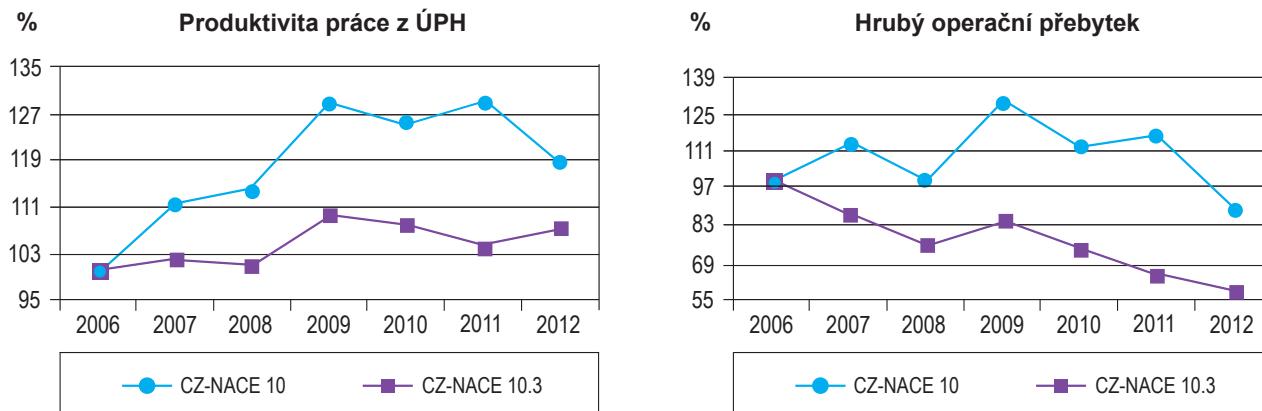
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.3	885 495	776 575	672 727	747 803	659 136	579 386	525 000
meziroční index	x	87,7	86,6	148,6	88,1	87,9	90,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku konzervárenského oboru CZ-NACE 10.3 s potravinářským odvětvím CZ-NACE 10 v letech 2006–2012. Je zřejmé, že uvedená produktivita práce i hrubý operační přebytek se na rozdíl od roku 2011, kdy se jejich trendy nejvíce vzdalovaly, se v roce 2012 podle odhadu, opět přiblížují.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2006–2012

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba konzervárenského oboru uvedená v tabulce 9 vykazuje sestupný trend, s výjimkou roku 2011, kdy vzrostla především v kontextu s růstem cen vstupů a podle odhadu v hodnoceném roce 2012 se jí oboru opět podařilo mírně snížit.

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.3	5 742 181	5 523 244	5 107 513	4 785 893	4 248 206	4 554 715	4 449 395
meziroční index	x	96,2	92,5	93,7	88,8	107,2	97,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky konzervárenskými výrobky CPA 10.3, které uvádí tabulka 10 za období 2009–2012, vykazuje v posledních letech (2011 a 2012) výrazné tempo vzestupu vývozu, v porovnání s dovozem, což znamená, že záporné obchodní saldo se postupně zmenšuje.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.3 v b.c. v letech 2009–2012

Vývoz celkem (mil.Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.3	2 448,9	2 422,5	2 886,0	3 259,8
meziroční index		98,9	119,1	113,0
Dovoz celkem (mil.Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.3	7 812,4	8 298,8	8 691,8	8 841,1
meziroční index 11		106,2	104,7	101,7
Saldo (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.3	-5 363,5	-5 876,3	-5 805,8	-5 581,3

Pramen: ČSÚ; údaje k 22. 4. 2013

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Vývoj hodnoceného oboru Zpracování a konzervování ovoce a zeleniny (CZ-NACE 10.3) vykazuje v hodnoceném roce 2012 (odhad) pokles výkonnosti měřeno tržbami za VV a S, a to i při rozšíření podnikatelské báze. K poklesu došlo i u účetní přidané hodnoty, produktivity práce a hrubého operačního přebytku, tj. indikátorů konkurenceschopnosti. Pouze záporné saldo zahraničního obchodu se podařilo v roce 2012 opět zmírnit.

Klesající úroveň konkurenceschopnosti oboru vyplývá z pomalého tempa technologické obměny. Dále jsou to surovinové problémy vyplývající jak z kolísání úrody ovoce a zeleniny, resp. i brambor, což je v kontextu s nevyrovnaným vývojem počasí a také s omezenou rozlohou pěstitelských oblastí a přechodem na jiné zemědělské plodiny.

Perspektivu oboru zpracovávajícího ovoce, zeleninu a brambory bude žádoucí i nadále zakládat na kvalitě produkce a nových výrobcích žádaných spotřebitelem. Stále více je upřednostňováno i menší balení. Jde především o výrobky se zdravotními benefity (s vlákninou, bílkovinami, vitaminy apod.). Zpracovateli je potřeba se soustředit při získávání surovin na nejteplejší a nejúrodnější tuzemské pěstitelské oblasti.

CZ-NACE 10.4

Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků

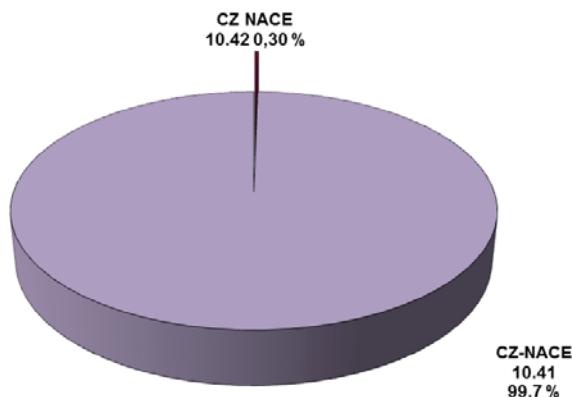
I. Charakteristika oboru

V systému CZ-NACE obor 10.4 – Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků zahrnuje následující výrobkové třídy:

- **10.41** – výroba olejů a tuků,
- **10.42** – výroba margarínů a jedlých tuků.

Podíly objemu tržeb za prodej VV a S jednotlivých výrobkových tříd CZ-NACE 10.4 ukazuje graf I.

Graf I – Podíly výrobkových tříd CZ-NACE 10.4 na tržbách za prodej VV a S v roce 2012



Pramen: ČSÚ – vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Pozn: údaje v b. c.

Tukový průmysl je založen na výrobě dvou velkých skupin surových a rafinovaných olejů a tuků, a to rostlinných (podle druhu jednotlivých olejnatých semen) a živočišných (nezahrnuje však tavení a rafinaci vepřového sásla a jiných jedlých živočišných tuků). Součástí oboru je také výroba potravinářských výrobků (výroba margarínu, výroba ostatních pomazánek nahrazujících máslo a výroba složených pokrmových tuků), jež je zpravidla propojena s jinými nepotravinářskými a technologicky obdobnými výrobami. Jde zejména o glycerin, mýdlo a saponáty, čisticí a leštící prostředky, parfémy a toaletní přípravky a ostatní sportovní drogerii.

Český tukový průmysl je poměrně vysoce koncentrovaný. Mezi největší společnosti patří společnost Archer Daniels Midland Company (ADM). ADM začala působit v ČR v roce 2009. Významným zpracovatelem olejnatých semen především pro produkci metylesteru řepkového oleje – MEŘO je společnost PREOL, a. s. s kapacitou 120 tis. t MEŘO.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Pozice oboru Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků v roce 2012 oslabila. Podíl CZ-NACE 10.4 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci celého CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 4,0% (v roce 2011 tento podíl činil 4,2%). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru vykazuje od roku 2007 klesající trend. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví zůstal meziročně přibližně stejný a činí 0,8%. Účetní přidaná hodnota v roce 2012 zaznamenala dle předběžných údajů hluboký meziroční propad o 54,3%. Podíl hodnoceného oboru v tomto indikátoru na odvětví CZ-NACE 10 meziročně klesl na 1,2%, tj. pokles o 1,1 p. b.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Cena průmyslových výrobců rostlinných a živočišných olejů a tuků meziročně vzrostla o 3,1 %. Zhodnocení vývoje cenových indexů uvádí tabulka 1. Obdobné zvýšení těchto cen nastalo i u skupiny potravinářských výrobků celkem.

Tabulka 1 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2008–2012

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2008	2009	2010	2011	2012
Rost. a živoč. oleje a tuky	10.4	124,8	84,5	99,6	119,3	103,1

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

Průměrná cena zemědělských výrobců řepkového semene v ČR v roce 2012 v závislosti na růstu cen na evropských trzích (především v Německu) po propadu koncem předchozího roku výrazně rostla. Zaznamenala rekordní výši 11 843 Kč/t, meziroční nárůst o 5,7 %.

Průměrná CZV slunečnicového semene v ČR dosáhla v roce 2012 rekordní výše 10 477 Kč/t a byla tak meziročně o 2,3 % vyšší.

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je patrné, že po nárůstu počtu podniků v roce 2009–2010 v oboru nastal návrat na počet 21 subjektů.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2006–2012

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.4	20	20	17	21	24	21	21
meziroční index	x	100,0	85,0	123,5	114,3	87,5	100,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 3 zaznamenaly po nárůstu v roce 2011 meziroční pokles o 4 %. Vývoj účetní přidané hodnoty (tabulka 4) vykazuje značnou volatilitu. Vývoj počtu zaměstnaných osob v roce 2012 pokračoval v sestupném trendu, jak ukazuje tabulka 5 došlo k meziročnímu snížení o 3,7 %.

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.4	17 206 538	18 709 390	15 278 006	8 306 429	7 663 284	9 342 860	8 972 605
meziroční index	x	108,7	81,7	54,4	92,3	121,9	96,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.4	2 179 075	2 024 014	1 467 012	2 592 653	1 079 305	1 188 084	543 546
meziroční index	x	92,9	72,5	176,7	41,6	110,1	45,7

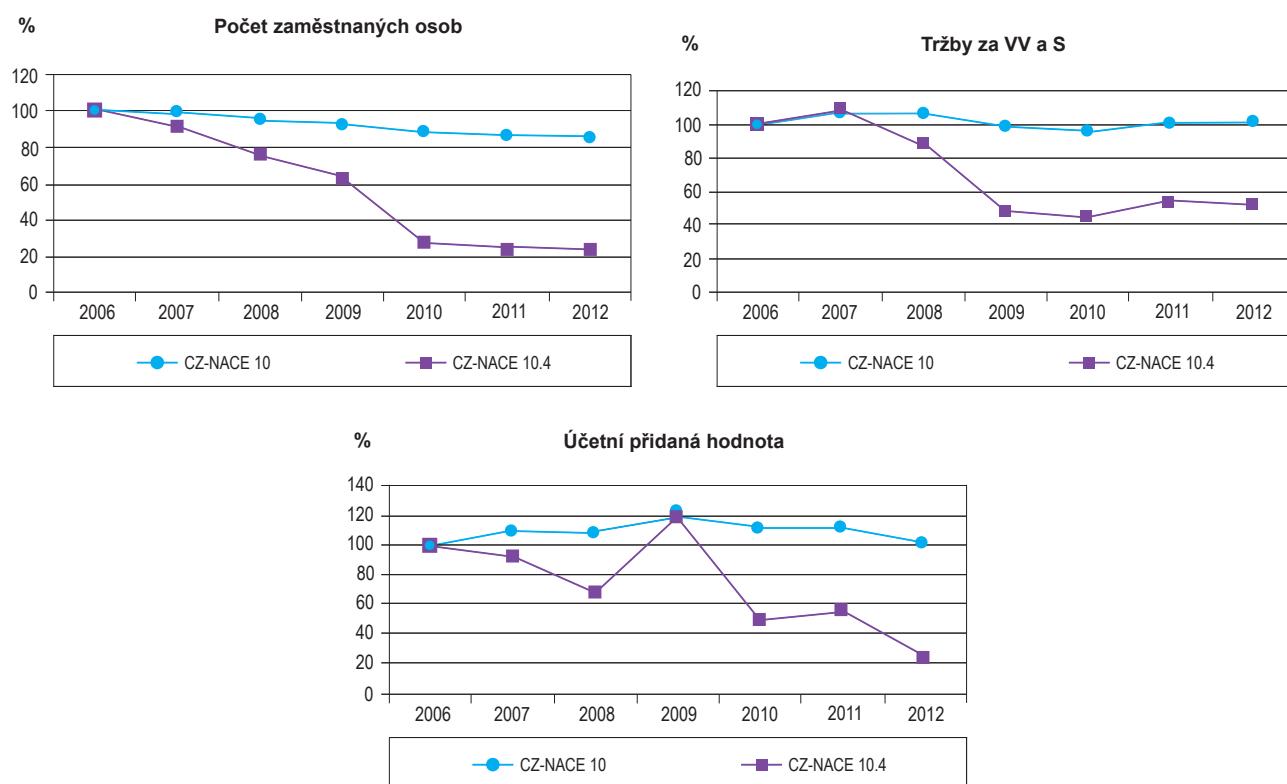
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2006–2012 (osob)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.4	3 062	2 792	2 340	1 933	857	764	736
meziroční index	x	91,2	83,8	82,6	44,3	89,1	96,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru Výroby rostlinných a živočišných olejů a tuků (CZ-NACE 10.4) za léta 2006–2012 a jejich komparace s celým odvětvím výroby potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) je zachycena v grafu 2 a ilustruje „nezlepšování se“ jednotlivých ukazatelů oboru tukového průmyslu.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2006–2012

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

V hodnoceném oboru v roce 2012 poklesly osobní náklady v b.c. meziročně o 5,3%.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I 0.4	I 122 898	I 101 431	I 057 970	978 780	361 772	316 836	300 198
meziroční index	x	98,1	96,1	92,5	37,0	87,6	94,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 7, produktivita práce z účetní přidané hodnoty u Výroby rostlinných a živočišných tuků a olejů v hodnocených letech 2006 až 2012 vykazuje volatilitu s extrémním růstem v roce 2009. Podle předběžných údajů došlo v roce 2012 k meziročnímu poklesu o 52,5%.

Hrubý operační přebytek uvedený v tabulce 8 vykazuje kolísavý trend, což je dáno také vývojem účetní přidané hodnoty, která dlouhodobě vykazuje volatilitu. V hodnoceném roce se hrubý operační přebytek propadl na nejnižší hodnotu, tzn. meziročně o 72,1 %.

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč/zam.)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I 0.4	711 609	724 902	626 995	I 341 555	I 259 458	I 555 219	738 592
meziroční index	x	101,9	86,5	214,0	93,9	123,5	47,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

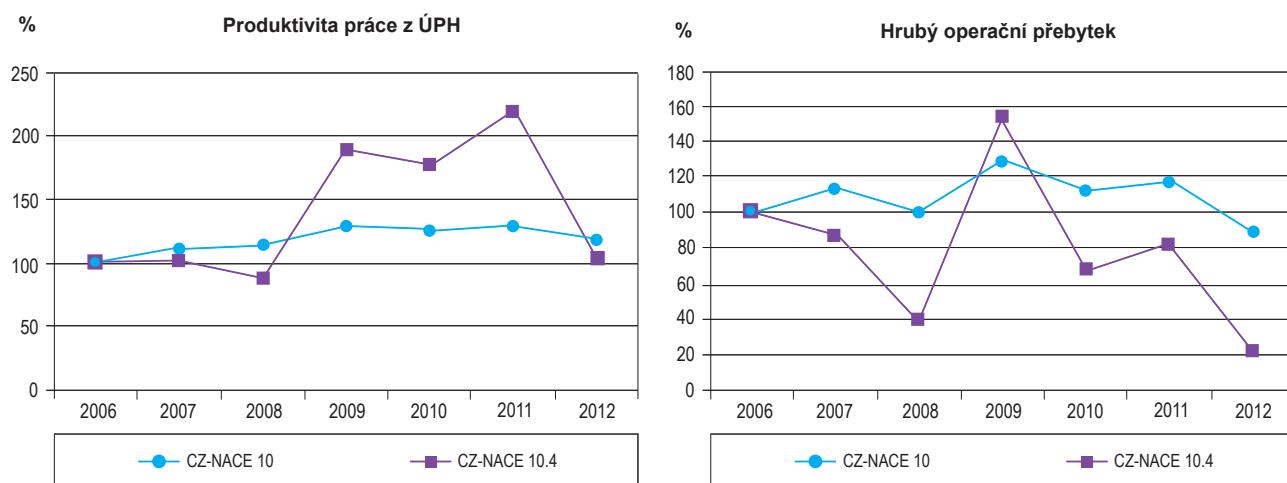
Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I 0.4	I 056 177	922 583	409 042	I 613 873	717 533	871 248	243 347
meziroční index	x	87,4	44,3	394,5	44,5	121,4	27,9

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku oboru tuků a olejů s potravinářským odvětvím v letech 2006–2012. Vzhledem k tomu, že jde o ukazatele charakterizující konkurenceschopnost oboru, lze považovat situaci oboru za výrazně nepříznivou.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO
Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba oboru tuků a olejů zachycená v tabulce 9 v roce 2012 vzrostla o 4,2%.

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.4	16 849 635	19 088 665	16 479 913	8 145 543	6 722 248	8 222 948	8 565 390
meziroční index	x	113,3	86,3	49,4	82,5	122,3	104,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky skupiny tuků a olejů, jak je zřejmé z tabulky 10 vykazuje za uvedené období poprvé kladnou obchodní bilanci, a to 293,5 mil. Kč.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.4 v b.c. v letech 2009–2012

Vývoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.4	3 287,0	6 003,5	5 669,2	10 765,7
meziroční index	x	182,6	94,4	189,9
Dovoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.4	9 959,6	8 684,7	10 318,0	10 472,2
meziroční index	x	87,2	118,8	101,5
Saldo (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.4	-6 672,6	-2 681,2	-4 648,8	293,5

Pramen: ČSÚ; údaje k 22. 4. 2013

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Vývoj hodnocené agregace Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků (CZ-NACE 10.4) v roce 2012 vykazuje značné zhorení významných, zejména ekonomických ukazatelů s výjimkou bilance zahraničního obchodu, která se dostala do kladné hodnoty.

Efektivnost tohoto oboru budou i nadále určovat především tyto faktory: cena a kvalita vstupních surovin, cena vedlejších produktů vznikajících při výrobě, dosažení co nejvyšší výtěžnosti oleje, ceny rostlinných olejů a olejnín na světových trzích, ceny energií, stabilita vlastnických vztahů a stabilita podnikatelského prostředí. Příznivý pro vývoj tohoto oboru je mimo jiné i vývoj stravovacích návyků u spotřebitelů, kteří stále více dávají přednost rostlinným tukům před živočišnými.

Rozvoj výroby methylesteru řepkového oleje (MEŘO) a trhu s biopalivy je výrazně závislý na politických a ekonomických opatřeních, jak na světové úrovni především v USA a EU, tak na národní úrovni. Zahraniční obchod ČR s MEŘO kolísá také s ohledem na momentální situaci v okolních zemích zejména v Německu.

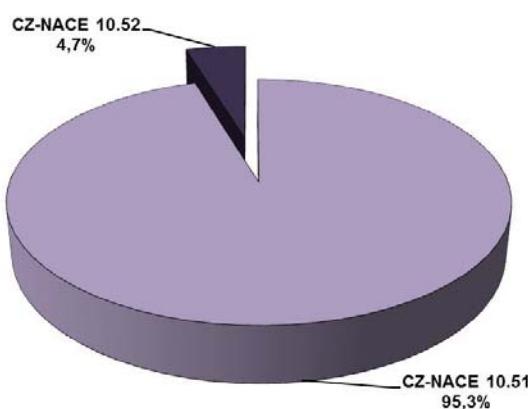
CZ-NACE 10.5 VÝROBA MLÉČNÝCH VÝROBKŮ

I. Charakteristika oddílu

V systému CZ-NACE obor CZ-NACE 10.5 – Výroba mléčných výrobků zahrnuje níže uvedené třídy:

- **10.51** – zpracování mléka, výroba mlékárenských výrobků a sýrů,
- **10.52** – výroba zmrzliny.

Graf I.1 – Podíly skupin CZ-NACE 10.5 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

ČR patřila v roce 2012 k zemím EU s vyšším růstem produkce mléka, stavy dojených krav však přesto mírně klesly. Celková výroba mléka vzrostla o 2,9% na 2 740,7 mil. l jako důsledek výrazného zvýšení průměrné mléčné užitkovosti. Její růst o 3051 na 7 432,6 l/ dojnicí/ rok byl nejvyšší od vstupu do EU. Průměrný stav dojnic meziročně klesl o 1,3% na 368,7 tis. ks a je zřejmé, že stádo prošlo výraznou selekcí na užitkovost. Z růstu domácí tržní produkce mléka těžili zahraniční zpracovatelé více než domácí. Druhým rokem po sobě se zvýšilo množství mléka dodaného do tuzemských mlékáren, avšak vývoz syrového mléka ke zpracování v zahraničí vzrostl více. Celková bilance zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky za rok 2012 je pozitivní s 638 tis. tun a 4 162 mil. Kč (data k 31. 8. 2013 z databáze ČSÚ bez dopočtu vč. syrového mléka).

V roce 2012 došlo k poklesu ceny nakupovaného mléka. Ještě v roce 2011 tato cena činila 8,26 Kč a v roce 2012 to bylo 7,67 Kč. Dodávky mléka v roce 2012 dosáhly 2 382 mil. l, což je meziročně více o 3,38%. Túčnost nakupovaného mléka se mírně snížila, z 3,88% na 3,85%, zatímco obsah bílkovin naopak nepatrн vzrostl, z 3,38% na 3,39%.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Obor výroby mléčných výrobků se řadí ke klíčovým potravinářským oborům. V rámci odvětví výroby potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) si z hlediska podílu na objemu tržeb za prodej VV a S v b. c. mlékárenský obor udržuje dlouhodobě 3. pozici.

Podíl oboru mléčných výrobků na tržbách za prodej VV a S v b.c. v rámci celého odvětví Výroby potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) v roce 2012 meziročně klesl o 1,2 p. b. na úroveň 16,3%. Ke zvýšení podílu došlo u účetní přidané hodnoty (o 1,5 p. b.) na 11,8%. Počet zaměstnaných osob mlékárenského oboru vykazuje dlouhodobě klesající tendenci (s výjimkou roku 2009) a je v souladu s vývojem celého potravinářského odvětví. Podíl oboru na zaměstnanosti potravinářského odvětví (CZ-NACE 10) v roce 2012 činil 9,0%, což je meziroční snížení o 0,4 p. b.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Světový trh s mlékem v roce 2012 se vyznačoval stálou poptávkou a zvratem v trendu cen v souvislosti s vysokou nabídkou mléka v první polovině roku a jejím poklesem v druhé části roku. Trh EU se vyznačoval úspěchem na světových trzích při současném zpomalení tempa růstu produkce mléka. V ČR byla průměrná roční hodnota ceny zemědělských výrobců (CZV) mléka 7,67 Kč/l, tzn. o 7,1 % nižší než v roce 2011. Ekonomika produkce mléka se zhoršila, neboť CZV mléka klesla, zatímco náklady na jednotku produkce vzrostly. Podle předběžného odhadu na základě indexů ČSÚ se zvýšily téměř všechny sledované dílčí nákladové položky, z toho zejména ceny krmiv, znatelně i pracovní a režijní náklady. Vývoj cenových indexů výrobků CPA 10.5 v letech 2008–2012 uvádí tabulka 1.

Tabulka 1 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2008–2012

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2008	2009	2010	2011	2012
Mléčné výrobky	10.5	104,4	89,1	106,2	106,3	98,1

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Vývoj počtu podniků oboru, z nichž byly využity údaje pro produkční charakteristiky od roku 2006–2012 uvádí tabulka 2. Zatím co v roce 2011 probíhala výrobní koncentrace a počet podniků se meziročně snížil, v sledovaném období roku 2012 došlo meziročně k výraznému nárůstu počtu podnikatelských subjektů o 49 podniků tj. o 25 %.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2006–2012

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.5	188	188	178	186	229	199	248

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Ve sledovaném období nastal pokles u produkce hlavních mléčných výrobků, resp. jejich skupin. U konzumního mléka, jehož bylo v roce 2012 vyrobeno zhruba 600 mil. l, byl meziroční pokles produkce 4,26 %. Největší podíl z toho tvoří trvanlivé mléko (cca 505 mil. l). Produkce konzumních smetan včetně zakysaných, se zhruba držela na 46–47 mil. l. Mírný pokles (zhruba o 1 %) byl meziročně zaznamenán u jogurtů, jichž bylo vyrobeno 131 tis. tun. Výraznější pokles výroby (na 36 mil. l) byl zaznamenán u ostatních zakysaných výrobků včetně podmáslí, a to meziročně o 10 %.

Pozitivní vývoj zaznamenal objem produkce másla, který vzrostl o 6 % (na 24,5 tis. tun), přírodních sýrů o necelá 2 % (na 81 tis. t), tavených sýrů o více jak 6 % (na 15 tis. t) a u tvarohů se objem 30 tis. tun meziročně téměř nezměnil. Významnější meziroční změny v roce 2012 nastaly u tzv. mléčných konzerv – sušené a zahuštěné mléko. Výroba sušeného mléka se zvýšila o 3,4 % na 28 tis. tun a zejména sušeného odstředěného mléka o 18,3 % (vyrobeno bylo 16 tis. tun). Také se zvýšila produkce zahuštěného mléka na zhruba 15 tis. tun (tj. o 11,1 %).

Pokles cen průmyslových výrobců a také produkce některých mléčných skupin výrobků se odrazil v meziročním snížení tržeb za prodej VV a S oboru. (tabulka 3). V roce 2012 ale vzrostla u oboru na základě odhadu účetní přidaná hodnota v b. c. v porovnání s rokem 2011 o 3,5 % (tabulka 4). Počet zaměstnaných osob v oboru (tabulka 5), po meziročním vzestupu v roce 2009 postupně klesá a v roce 2012 a vzhledem k výchozímu roku 2006 se počet zaměstnanců snížil již o 2 159 osob.

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.5	40 617 208	44 046 209	41 212 726	36 276 046	37 040 407	38 880 465	38 348 670
meziroční index	x	108,4	93,6	88,0	102,1	105,0	98,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.5	4 461 712	5 899 776	5 063 694	5 899 324	5 322 627	5 157 355	5 340 410
meziroční index	x	132,2	85,8	116,5	90,2	96,9	103,5

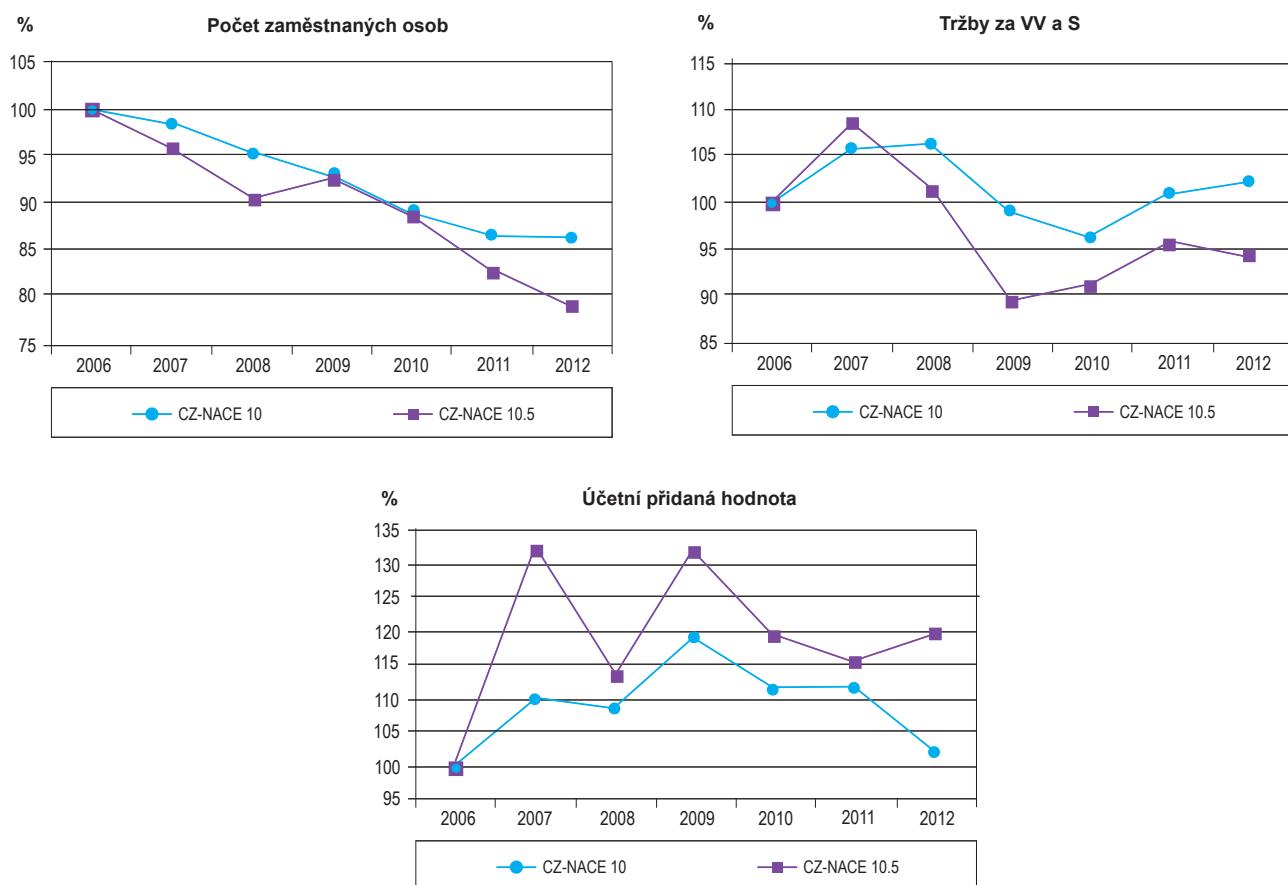
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2006–2012 (osob)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.5	10 247	9 837	9 263	9 490	9 081	8 477	8 088
meziroční index	x	96,0	94,2	102,5	95,7	93,3	95,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Graf 2 znázorňuje vývoj základních produkčních charakteristik v b. c. v letech 2006–2012 a vývoj zaměstnanosti za toto období u oboru CZ-NACE 10.5 výroby mléčných výrobků v porovnání s odvětvím CZ-NACE 10 celkem. U všech ukazatelů se v hodnoceném roce 2012 začíná jevit rozevírání nůžek, zejména u ukazatele účetní přidané hodnoty.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2006–2012

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Osobní náklady v roce 2012 vzrostly o 2,7% (tabulka 6) i při poklesu počtu zaměstnaných osob a odrážejí tak, zvýšení průměrné mzdy o 2,5%.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.5	2 907 196	3 118 834	3 161 603	3 340 424	3 352 249	3 278 230	3 161 835
meziroční index	x	107,2	106,6	98,6	98,0	98,1	102,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

V roce 2012 obor výroba mlékárenských výrobků vykázal meziročně růst produktivity práce z účetní přidané hodnoty v b.c. o 8,5% na úroveň 660,3 tis. Kč na zaměstnance (tabulka 7). Odhadovaný růst produktivity tohoto oboru je nejvyšší v odvětví a vyplývá z poklesu zaměstnanosti za současného růstu účetní přidané hodnoty.

V roce 2012 byl u výroby mléčných výrobků ze všech potravinářských oborů zaznamenán také nejvýznamnější meziroční růst o 15,9% u ukazatele hrubého operačního přebytku (tabulka 8), což představuje pozitivní posun.

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2006–2012 (Kč/zam.)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.5	435 408	599 773	546 654	621 662	586 157	608 377	660 271
meziroční index	x	137,7	91,1	113,7	94,3	103,8	108,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

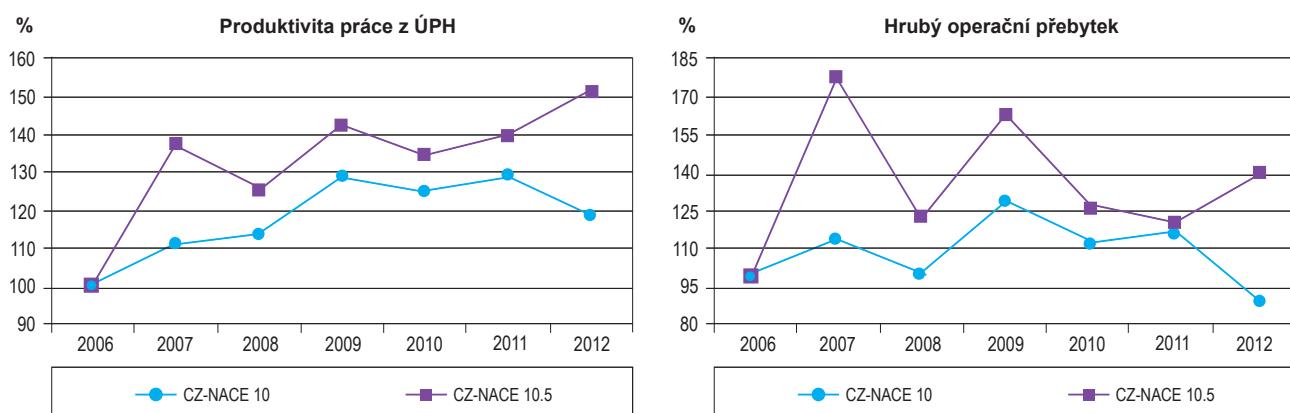
Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.5	1 554 516	2 780 942	1 902 091	2 558 900	1 970 379	1 879 125	2 178 576
meziroční index	x	178,9	68,4	134,5	77,0	95,4	115,9

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje vývoj vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti v letech 2006–2012 u oboru CZ-NACE 10.5 výroby mléčných výrobků v porovnání s celým odvětvím (CZ-NACE 10). U obou ukazatelů je zřejmý u tohoto oboru pozitivní trend, na rozdíl od odvětví, kde klesla v roce 2012 produktivita práce i hrubý operační přebytek.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Na základě odhadu došlo v uvedeném roce k růstu objemu výkonové spotřeby meziročně o 2,8%. (tabulka 9), a to v souvislosti s růstem cen vstupů (obaly aj.).

3.4 Výkonová spotřeba

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.5	37 060 371	39 488 156	37 508 394	30 809 674	33 032 507	34 906 408	33 389 213
meziroční index	x	107,8	101,8	88,5	98,4	106,5	102,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

4 Zahraniční obchod

Nejvýznamnější komoditu ve vývozu představuje mléko a smetana nezahuštěná, neslazená (tuk nad 1% a max. 6%), jejichž objem v roce 2012 dosáhl již 683 tis. tun. (meziroční zvýšení o 84 tis. tun) a hlavním teritoriem je Německo. U dovozu jsou to především sýry ostatní, jejichž dovoz v roce 2012 činil již 48 tis. tun (v roce 2011 to bylo 46 tis. t), ale i další skupiny sýrů a jogurtů, přičemž objemově nejvýraznější komoditou je mléko a smetana nezahuštěná, neslazená (tuk nad 1% a max. 6%), přičemž hlavními dodavateli jsou Slovensko a Dánsko. Až 19,5% nezpracované mléčné suroviny se využívá z ČR, přičemž podíl importovaných zpracovaných výrobků na bázi mléka je vysoký. Údaje o vývozu, dovozu a saldo s mléčnými výrobky a zmrzlinou vč. dodavatelských prací uvádí tabulka 10.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.5 v b.c. v letech 2009–2012

Vývoz celkem (mil.Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.5	12 133,9	13 046,0	15 429,2	16 021,1
Dovoz celkem (mil.Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.5	9 784,6	10 926,1	12 080,0	12 733,7
Saldo (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.5	2 349,3	2 119,9	3 349,2	3 287,4

Pramen: ČSÚ; údaje k 22.4.2013

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Konkurenční prostředí je pro zpracovatele mléka v ČR vysoce náročné. Na jedné straně chybí dlouhodobější smluvní vztahy s prrovýrobou a trvá cenová volatilita na nákupním trhu a tím do určité míry v celé vertikále. Problémem je, že z ČR odchází zhruba 1/5 (19,5%) mléčné suroviny z výroby, resp. 20,3% z tržní produkce mléka a na druhé straně podíl dovozu mléčných výrobků je vysoký, přesto, že mlékárny v ČR dovedou tyto výrobky vyrobit v odpovídající kvalitě, a tedy nejde jen o obohacení trhu o zahraniční speciality. V tomto případě sehrávají z hlediska mlékárenského průmyslu negativní roli nadnárodní obchodní řetězce, které často preferují zahraniční dodavatele, u nichž vyhledávají produkci v nízkých cenových hladinách a otázkou kvality produkce a v některých případech i zdravotní nezávadnost podceňují.

Z hlediska spotřebitele je pozitivní, že ten má možnost orientace i na regionální speciality, o jejichž původu je lépe informován, než v řetězcích. Za pozitivní lze považovat i to, že podnikatelská báze zpracovatelů mléka zahrnuje jak domácí, tak i zahraniční subjekty s lepší šancí uplatnit se na zahraničních trzích. Zlepšuje se ekonomika oboru. Některé mlékárenské podniky aktivně využívají systém podpor, přispívají k rozvoji spolupráce s vědecko-výzkumnou základnou a tím k transferu výsledků této základny do praxe, což vyúsťuje do rozvoje inovačního potenciálu oboru.

Spotřebitelské ceny mléčných výrobků se v roce 2012 zvýšily, ale tempo růstu cen, zejména cen sýrů, bylo podstatně nižší než u hovězího a vepřového masa. Podle odhadu ÚZEI se v roce 2012 meziročně zvýšila také spotřeba čerstvých mléčných výrobků i sýrů.

CZ-NACE 10.6

Výroba mlýnských a škrobárenských výrobků

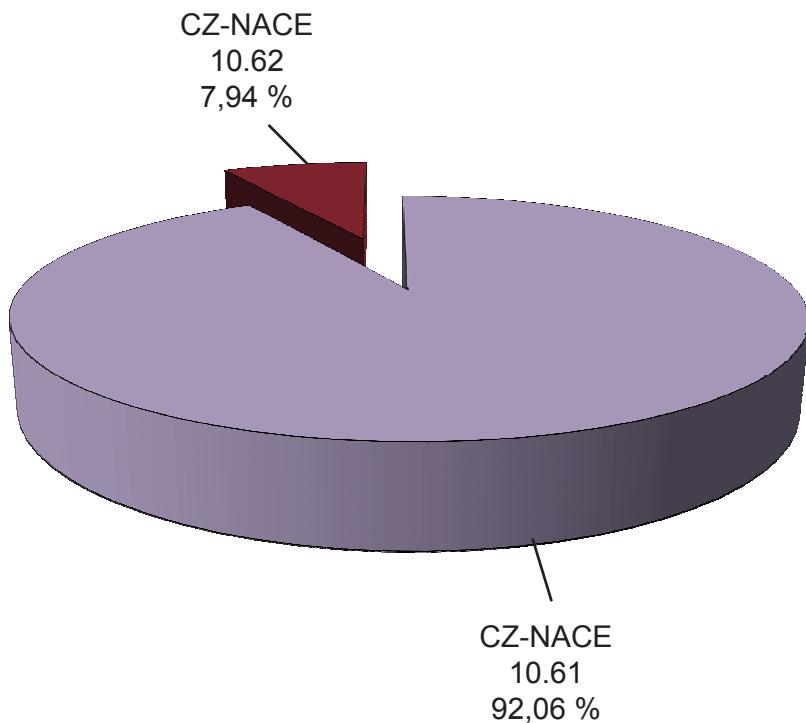
I. Charakteristika oboru

V systému CZ-NACE obor 10.6 –Výroba mlýnských a škrobárenských výrobků zahrnuje následující výrobkové třídy:

- **10.61** – výroba mlýnských výrobků,
- **10.62** – výroba škrobárenských výrobků.

Podíly objemu tržeb za prodej VV a S jednotlivých výrobkových tříd CZ-NACE 10.6 ukazuje graf I.

Graf I – Podíly výrobkových tříd CZ-NACE 10.6 na tržbách za prodej VV a S v roce 2012



Pramen: ČSÚ – vlastní dopočet (odhad) ÚZEI
Pozn: údaje v b. c.

Výroba mlýnských výrobků CZ-NACE 10.61

Mlýnský průmysl patří v ČR k oborům s dlouhodobou tradicí. České mlýny zpracovávají především pšenici a žito, okrajově ječmen, kukuřici, oves a ostatní obiloviny. Největší objemy zpracování zaznamenává pšenice přibližně 1 250 tis. t, druhé místo patří mletí žita přibližně 100 tis. tun. V marketingovém roce 2012/2013 se mírně zvýšil objem zpracování žita v důsledku do- statku kvalitní domácí suroviny, postupně se zvyšuje zpracování ostatních obilovin. V roce 2012 bylo v provozu 44 provozoven pšeničných a žitných mlýnů.

Tabulka I – Spotřeba obilovin pro výrobu potravin (kromě rýže)

Ukazatel	MJ	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13*
Domácí spotřeba obilovin celkem	tis. t.	5 699,5	5 833,0	5 388,0	5 480,0	5 526,0	5 439,0
z toho na potraviny	tis. t.	1 997,0	1 987,0	2 045,0	2 101,0	2 224,0	2 103,0

Pozn. *) odhad

Pramen: ČSU, MZe, ÚZEL

Výroba škrobárenských výrobků CZ-NACE 10.62

Výroba bramborového a pšeničného škrobu má dlouholetou domácí tradici. V roce 2012 se plocha brambor pro výrobu škrobu meziročně zvýšila z 3 104 ha na 3 402 ha. Bylo zpracováno o téměř 25 % méně brambor než v roce 2011, snížil se hektarový výnos o 31,2 % na 32,9 t/ha a výnos škrobu z hektaru se snížil, ve srovnání s předchozím rokem 2011 o 27,8 % na průměrných 7,08 t. Škrobnatost brambor v porovnání s rokem 2011 vzrostla přibližně o 4,0 % na 18,3 %. Výroba škrobu klesla meziročně o 21,5 % na 23,9 tis. t (71 % z národní kvóty bramborového škrobu).

Schválením nařízení Rady (ES) č. 79/2009 bylo rozhodnuto o zrušení veškeré regulace výroby bramborového škrobu a z ní vyplývající regulace pěstování škrobárenských brambor, a to od sklidné v roce 2012.

Tabulka 2 – Výroba bramborového škrobu v ČR

Firma	Zpracováno brambor v r. 2012 (t)	Množství nakoupeného škrobu v r. 2012* (t)
LYCKEBY AMYLEX, a.s.	57 766	12 175
Škrobárny Pelhřimov, a.s.	48 727	10 622
Amylex Radešinská Svatka s.r.o.	5 268	1 185
Celkem	111 761	23 982

Pramen: ČSS

Pozn: *) nakoupený = vyrobený škrob podle pravidel EU

Výroba pšeničného škrobu byla v roce 2012 realizována 3 společnostmi, a to Amylon, a.s., Krnovská škrobárna, s.r.o. a Škrobárny Pelhřimov, a.s. Bylo zpracováno 52 056 tun pšenice a vyrobeno 19 280 tun škrobu.

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Pozice oboru Výroba mlýnských a škrobárenských výrobků se u tržeb v roce 2012 nezměnila. Podíl CZ-NACE 10.6 na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci celého CZ-NACE 10 představoval v hodnoceném roce 4,3 % (meziroční nárůst o 0,2 %). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru vykazuje od roku 2007 klesající trend, nicméně v roce 2012 meziročně vzrostl o 2,0 %. Podíl tohoto oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně téměř nezměnil a činí 3,2 %. Účetní přidaná hodnota v roce 2012 v porovnání s rokem 2011 se u oboru snížila o 22,6 %. Podíl oboru v tomto indikátoru na potravinářské odvětví (CZ-NACE 10) meziročně klesl na 3,0 %.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Ceny průmyslových výrobců mlýnských a škrobárenských výrobků meziročně klesly o 4,9%.

Tabulka 3 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2008–2012

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2008	2009	2010	2011	2012
Mlýnské a škrob.výrobky	10.6	120,9	79,5	93,6	130,2	95,1

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 4 je patrný meziroční pokles počtu podniků oboru o 8. Za hodnocený rok 2012 to bylo 170 subjektů.

Tabulka 4 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 a 11 v letech 2006–2012

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.6	147	147	152	169	149	178	170
meziroční index	x	100,0	103,4	111,2	88,2	119,5	95,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tržby oboru za prodej VV a S uvedené v tabulce 5 se v hodnoceném roce 2012 při poklesu cen průmyslových výrobců zvýšily o 5,0%. U účetní přidané hodnoty nastal meziroční pokles o 22,6%. Počet zaměstnaných osob obooru se v roce 2012 meziročně zvýšil o 2,0%, jak ukazuje tabulka 7.

Tabulka 5 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.6	9 186 645	10 338 722	11 067 434	8 027 495	7 420 162	9 110 380	9 567 708
meziroční index	x	112,5	107,0	72,5	92,4	122,8	105,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 6 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.6	1 818 377	1 975 504	2 230 742	2 084 978	1 833 105	1 778 312	1 375 694
meziroční index	x	108,6	112,9	93,5	87,9	97,0	77,4

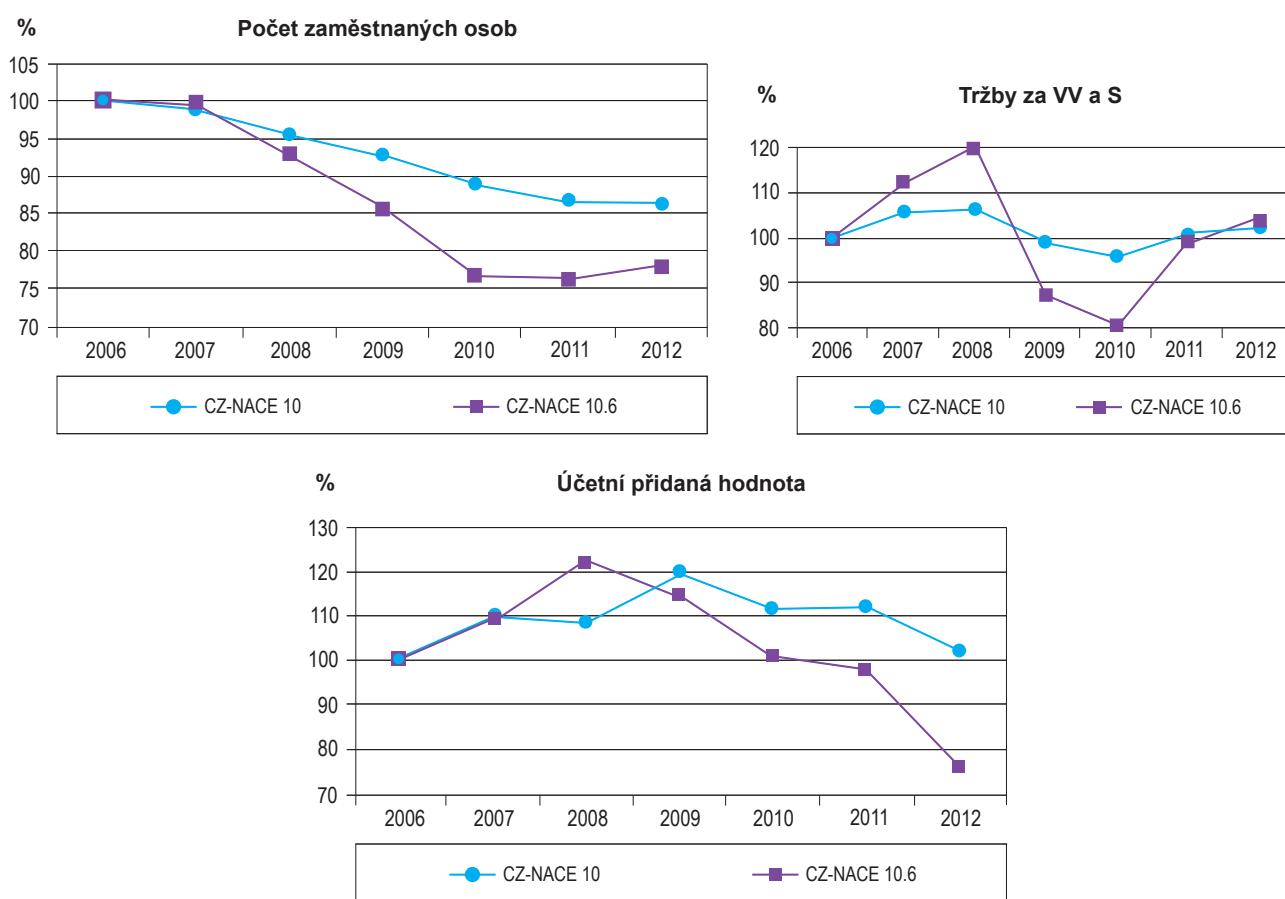
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 7 – Počet zaměstnaných osob v letech 2006–2012 (osob)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.6	3 668	3 645	3 407	3 147	2 821	2 806	2 862
meziroční index	x	99,4	93,5	92,4	89,6	99,5	102,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru Výroby mlýnských a škrobárenských výrobků (CZ-NACE 10.6) za léta 2006–2012 a jejich komparace s celým odvětvím Výroby potravinářských výrobků a nápojů (CZ-NACE 10) jsou zachyceny v grafu 2. Ilustruje dlouhodobý trend poklesu zaměstnanosti (s výjimkou roku 2012) a trvalý pokles účetní přidané hodnoty u oboru.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2006–2012

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

S růstem počtu zaměstnaných osob v oboru, v roce 2012, se meziročně zvýšily i osobní náklady v b.c. (tabulka 8).

Tabulka 8 – Osobní náklady v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.6	I 092 228	I 168 679	I 220 290	I 146 293	I 097 485	I 080 090	I 093 435
meziroční index	x	107,0	104,4	93,9	95,7	98,4	101,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 9, produktivita práce z účetní přidané hodnoty u oboru (CZ-NACE 10.6) v letech 2006–2012 má od roku 2010 klesající trend. Hrubý operační přebytek za obor, uvedený v tabulce 10 vykazuje od roku 2009 také klesající trend. V roce 2012 se hrubý operační přebytek meziročně propadl o 59,6%, což je pro obor z hlediska jeho dalšího rozvoje velmi negativní.

Tabulka 9 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč/zam.)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.6	495 754	541 905	654 693	662 494	649 856	633 813	480 681
meziroční index	x	109,3	120,8	101,2	98,1	97,5	75,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

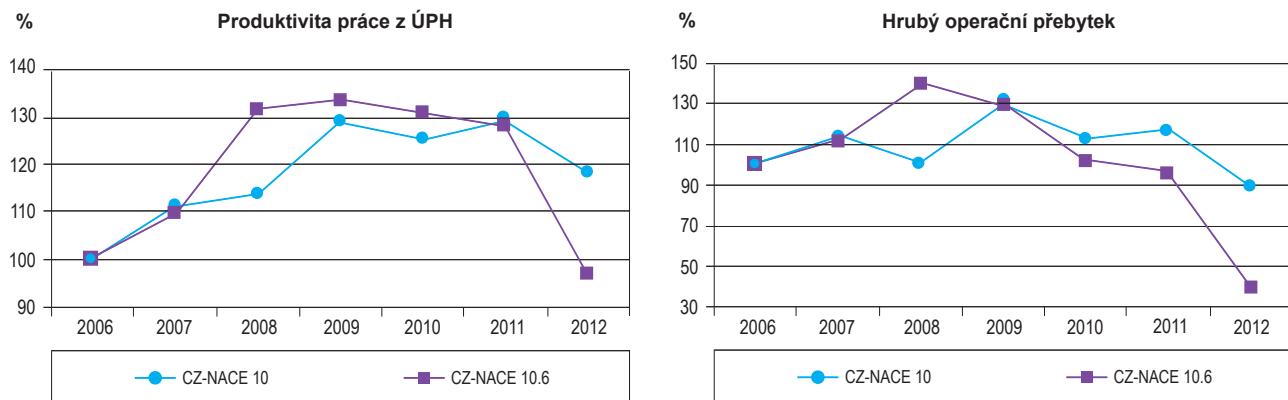
Tabulka 10 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.6	726 149	806 825	I 010 452	938 685	735 620	698 222	282 258
meziroční index	x	111,1	125,2	92,9	78,4	94,9	40,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku oboru (CZ-NACE 10.6) s potravinářským odvětvím CZ-NACE 10 v letech 2006–2012. Vzhledem k tomu, že jde o ukazatele charakterizující konkurenčeschopnost oboru lze považovat nepříznivý vývoj, který signalizují předběžná data roku 2012 za velmi problematický pro celý obor mlýnů a škrobáren.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba v roce 2012 (odhad) mlýnského a škrobárenského oboru zachycená v tabulce 11 meziročně vzrostla o 7,6%.

Tabulka 11 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.6	7 710 238	9 045 345	9 485 778	6 531 648	6 165 060	8 034 014	8 641 611
meziroční index	x	117,3	104,9	68,9	94,4	130,3	107,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s výrobky mlýnskými a škrobárenskými výrobky (CPA 10.6), jak je zřejmé z tabulky 12, vykazuje v celém období 2009–2012 záporné obchodní saldo. V roce 2012 došlo ke zlepšení hodnoty záporného salda o 41,5 mil. Kč.

Tabulka 12 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.6 v b.c. v letech 2009–2012

Vývoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.6	1 902,9	2 248,9	2 698,0	3 321,4
meziroční index	x	118,2	120,0	123,1
Dovoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.6	4 307,1	4 312,3	5 235,3	
meziroční index	4 310,3	4 273,6	5 117,2	5 699,1
Saldo (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.6	-2 407,4	-2 024,7	-2 419,2	-2 377,7

Pramen: ČSÚ; údaje k 22. 4. 2013

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Vývoj hodnocené agregace oboru Výroba mlýnských a škrobárenských výrobků (CZ-NACE 10.6) v roce 2012 v porovnání s rokem 2011 vykazuje podstatné zhoršení ve všech parametrech, s výjimkou tržeb a bilance zahraničního obchodu. Tato skutečnost výrazně signalizuje problémy s konkurenceschopností oboru.

Mlýnská výroba je silně závislá na cenách vstupních surovin a na kvalitě vstupní suroviny. Je potřebné pokračovat v rozšíření výrobků s vyšší přidanou hodnotou a zaměřit se na inovace, také efektivněji snižovat náklady na elektrickou energii. Příležitostí pro obor je vstupovat na nové trhy a také využívat dotační programy.

Výroba škrobu – od sklizně roku 2012 došlo k zrušení veškeré regulace výroby bramborového škrobu a z ní vyplývající regulace pěstování škrobárenských brambor. Rok 2012 byl charakteristický snížením výnosů škrobu z 1 ha díky nižšímu výnosu brambor.

Rizikem pro výrobu škrobu z brambor je neochota dodavatelů suroviny (zemědělců), díky konkurenci méně náročnějších a rentabilnějších plodin pěstovat brambory pro výrobu škrobu. Pro výrobce škrobu v ČR vyvstala také především z důvodu zrušení regulace „nová“ konkurence, jejíž závod leží na našich hranicích, jde o silnou mezinárodní společnost AGRANA group a její závod AGRANA Stärke GmbH v rakouském Gmündu.

CZ-NACE 10.7 VÝROBA PEKAŘSKÝCH, CUKRÁŘSKÝCH A JINÝCH MOUČNÝCH VÝROBKŮ

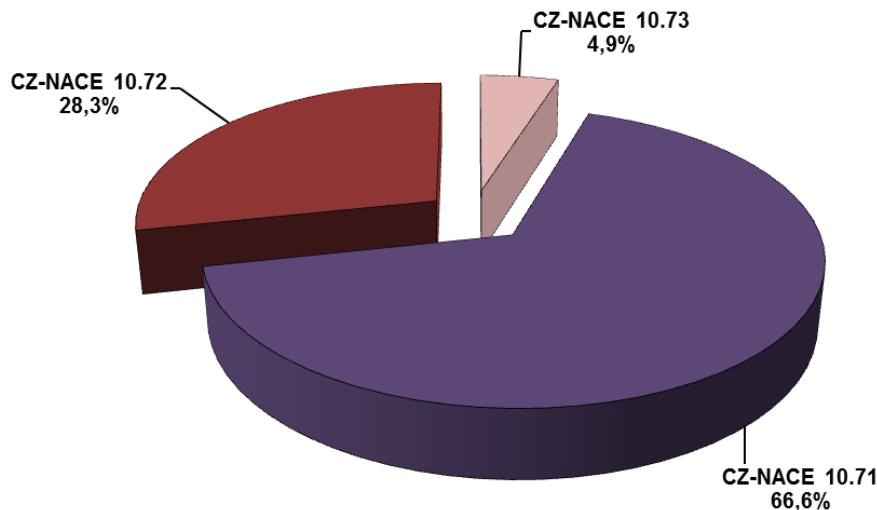
I. Charakteristika oddílu

V systému CZ-NACE obor CZ-NACE 10.7 – Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků zahrnuje níže uvedené třídy:

- **10.71** – Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých
- **10.72** – Výroba sucharů a sušenek; výroba trvanlivých cukrářských výrobků,
- **10.73** – Výroba makaronů, nudlí, kuskusu a podobných moučných výrobků.

Podíly jednotlivých výrob (měřeno tržbami za prodej VV a S v b.c v roce 2012 uvádí graf I (podniky s 50 a více zaměstnanci).

Graf I – Podíly skupin CZ-NACE 10 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Zájmovou organizací oboru je Podnikatelský svaz pekařů a cukrářů v České republice, který hájí zájmy a podporuje činnost firem podnikajících v pekařském a cukrářském oboru. V současné době sdružuje 100 členů – pekáren a cukráren, dodavatelů strojního zařízení, surovin a služeb pro tyto obory a potravinářských škol.

2. Pozice oddílu v rámci zpracovatelského průmyslu

Podíl Výroby pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků na tržbách za prodej VV a S v b. c. na Výrobě potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) v roce 2012 se meziročně snížil o 0,8 p. b. na 13,5%, jen minimálně na zaměstnanosti o méně než 0,1 p. b. na 35,9 %, a zvýšil se pak podíl oboru na účetní přidané hodnotě odvětví o 1,1 p. b. na 25,4 %. V rámci odvětví Výroby potravinářských výrobků CZ-NACE 10 si tato poměrně rozsáhlá skupina výrob udržuje dlouhodobě první místo z hlediska podílu na zaměstnanosti. V tomto oboru také působí největší počet podnikatelských subjektů. V roce 2012 se obor CZ-NACE 10.7 podílel na podnikatelské bázi CZ-NACE 10 celkem 33,9 % (meziroční pokles o 8,0 p. b.). Zatímco v podílu na tržbách za VV a S patří CZ-NACE 10.7 v rámci CZ-NACE 10 až pátá příčka.

Výroby v rámci oboru 10.7:

- **10.71** – Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých – je nejvýznamnější výrobou v tomto oboru. To vyplývá z charakteru výroby, která slouží pro denní zásobování a zahrnuje široký sortiment čerstvých výrobků. K největším společnostem stále patří United Bakeries, a. s. a Penam a. s. ze skupiny Agrofert. Dále v oboru působí řada pekáren kooperujících v obchodních seskupeních a řemeslná pekařství. Rozhodující objem produkce pečiva byl distribuován prostřednictvím nadnárodních obchodních řetězců.
- **10.72** – Výroba sucharů a sušenek; výroba trvanlivých cukrářských výrobků – je až na výjimky poměrně výrobně koncentrována. Nejvýznamnějším a největším výrobcem cukrovinek v ČR je Opavia-LU, s. r. o., jež je součástí světové potravinářské společnosti Kraft Foods.
- **10.73** – Výroba makaronů, nudlí, kuskusu a podobných moučných výrobků – představuje objemově nejmenší část výroby. V tomto oboru má rozhodující postavení Europasta SE (Středoevropský výrobce těstoven, jež je v současné době největším dodavatelem těstoven v ČR, Maďarsku, Polsku a Slovensku; je tvořen divizemi Adriana, Bratři Zátkové, TERO Rosice a dceřinou obchodní společností působící na slovenské trhu – Ideál Slovakia s.r.o.).

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Index cen průmyslových výrobců pekařských a těstárenských výrobků (tabulka I) vykazuje kolísavý trend. Uvedený trend je významně ovlivňován cenami vstupů na straně jedné a tlakem tržních řetězců na straně druhé na nezvyšování cenových hladin.

Po zvýšení cen výrobců pekařských výrobků a těstoven v roce 2008 následoval v letech 2009 a 2010 jejich výrazný pokles. V roce 2011 pak byl v kontextu s cenami v obilní vertikále dosažen v posledně uvedeném roce výrazný cenový růst u těchto výrobků, v roce 2012 se růst cen průmyslových výrobců zmírnil.

Tabulka I – Index cen průmyslových výrobců v letech 2008–2012

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2008	2009	2010	2011	2012
Pekařské výrobky a těst.	10.7	112,6	94,7	93,9	117,8	103,8

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Výroba pekařských, cukrářských a jiných moučných výrobků (CZ-NACE 10.7) v rámci odvětví Výroby potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) je charakterizováno nejrozsáhlejší podnikatelskou základnou. V tomto oboru je také vysoký podíl počtu MSP na struktuře potravinářského průmyslu. Z tabulky 2 je však zřejmé i meziroční kolísání počtu podniků. V roce 2010 nastala výrazná redukce počtu subjektů, následoval výrazný nárůst počtu podniků v roce 2011 a podle odhadů se jejich počet v roce 2012 zhruba vrátil na úroveň roku 2008.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2006–2012

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.7	2 711	2 666	2 662	2 875	2 479	2 974	2 629

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S u pekárenského oboru (CZ-NACE 10.7) byly v letech 2009 a 2010 poznamenány ekonomickou krizí. V roce 2011 vykázal uvedený produkční ukazatel obdobný trend jako CZ-NACE 10, tedy oživení. Podle odhadu tržby v sledovaném roce 2012 opět poklesly, a to s ohledem na redukci počtu podniků, resp. tržní a ekonomické obtíže u větších subjektů (tabulka 3). Srovnatelný vývoj je patrný i u účetní přidané hodnoty (tabulka 4), která v roce 2012 meziročně poklesla. Vývoj zaměstnanosti u tohoto oboru vykazuje v hodnocených letech trvale sestupný trend (tabulka 5) a obtíže se projevují zejména v získávání učňů.

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.7	31 273 425	33 810 206	35 552 590	31 501 753	30 188 866	31 598 070	30 252 596
meziroční index	x	108,1	105,2	88,6	95,8	104,7	95,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.7	11 650 149	12 224 281	13 038 622	12 806 140	12 196 579	12 206 723	11 674 776
meziroční index	x	104,9	106,7	98,2	95,2	100,1	95,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

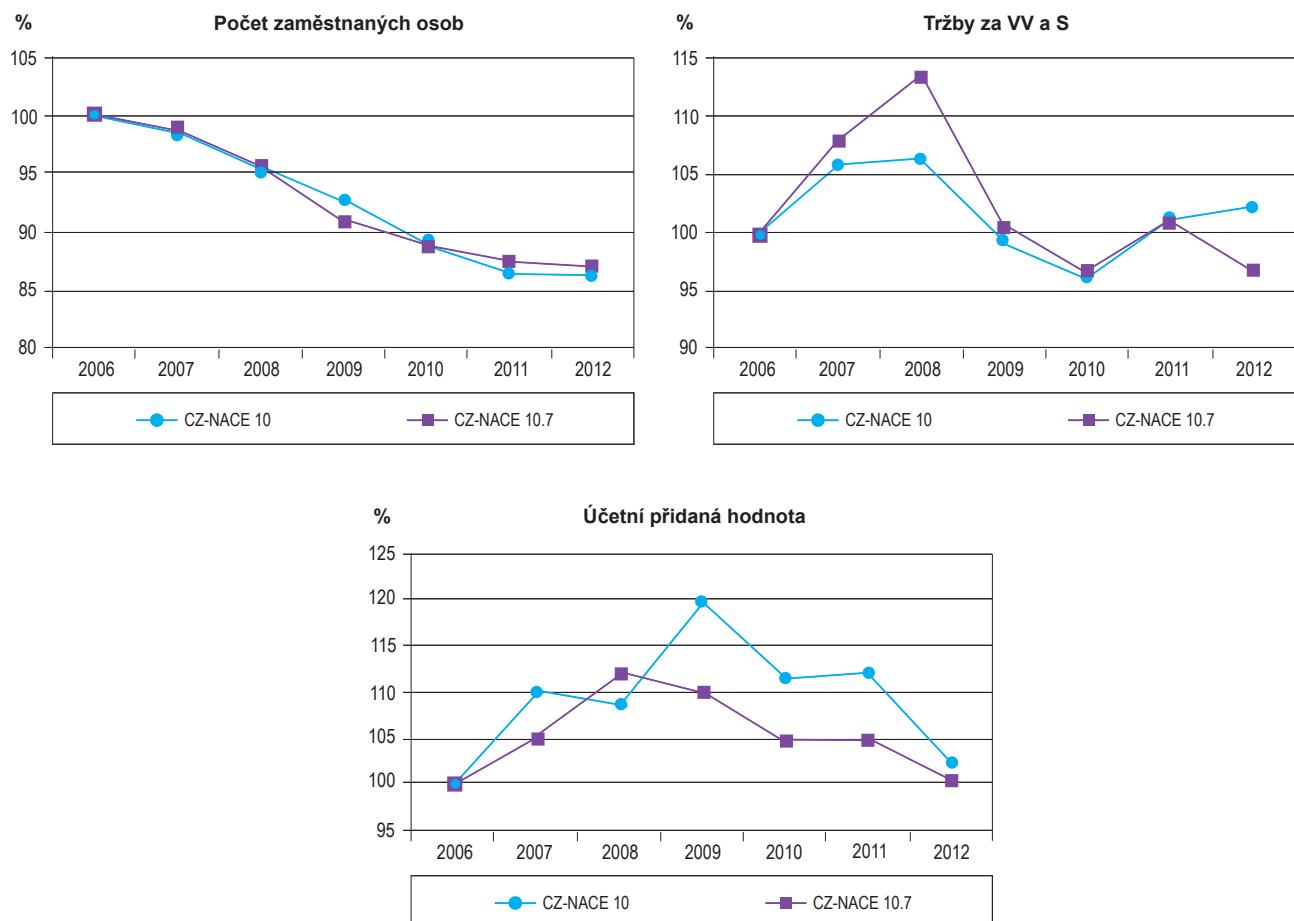
Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2006–2012 (osob)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.7	37 063	36 661	35 531	33 705	32 962	32 422	32 320
meziroční index	x	98,9	96,9	94,9	97,8	98,4	99,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik u pekárenského oboru (CZ-NACE 10.7) v b. c., včetně zaměstnanosti v letech 2006–2012 v porovnání s potravinářským odvětvím CZ-NACE 10, ilustruje graf 2. Rozevírání nůžek se projevuje v roce 2012 u ukazatele tržeb za VV a S.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO
Pozn: údaje v běžných cenách

Osobní náklady (tabulka 6) vykazují u pekárenského oboru (CZ – NACE 10.7) v jednotlivých letech výkyvy. Podle odhadu jejich objem v roce 2012 nepokračoval v klesajícím trendu, ale jejich hodnota vzrostla o 3,9%, a to v kontextu se zvýšením průměrných mezd.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.7	7 984 630	8 557 056	9 010 502	8 471 136	8 358 427	8 202 871	8 522 556
meziroční index	x	107,2	105,3	94,0	98,7	98,1	103,9

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Produktivita práce z účetní přidané hodnoty u pekárenského oboru (CZ-NACE 10.7) v hodnocených letech 2006–2012 rostla s výjimkou roku 2010 a roku 2012, kdy úroveň tohoto indikátoru výrazně poklesla (tabulka 7). Hrubý operační přebytek u tohoto oboru v rámci hodnocených let zaznamenal poměrně značné výkyvy (tabulka 8), což je v kontextu s kolísáním objemu účetní přidané hodnoty i ukazatele osobních nákladů a nevytváří se příznivé podmínky pro další rozvoj oboru.

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2006–2012 (Kč/zam.)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.7	314 335	333 442	366 968	379 946	370 019	376 497	361 221
meziroční index	x	106,1	110,1	103,5	97,4	101,8	95,9

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

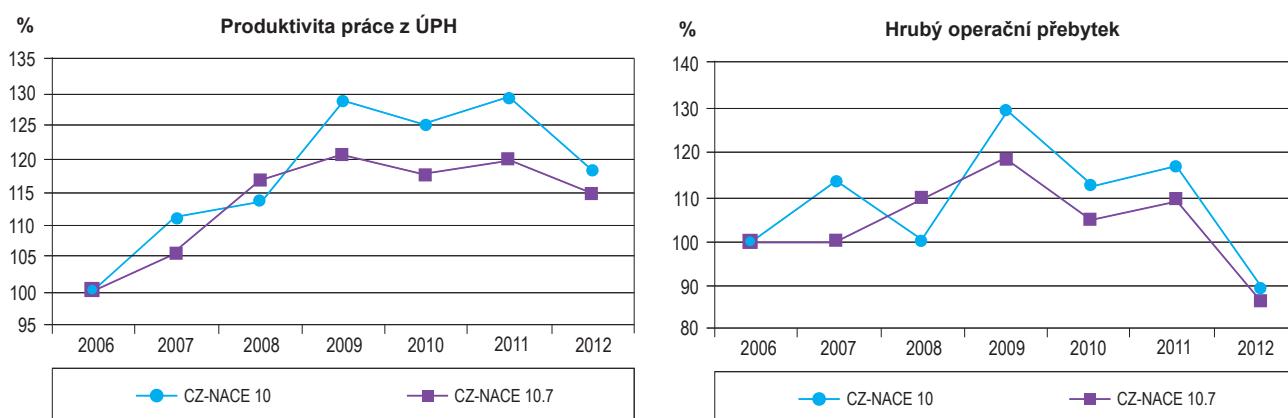
Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.7	3 665 519	3 667 225	4 028 120	4 335 004	3 838 151	4 003 852	3 152 220
meziroční index	x	100,0	109,8	107,6	88,5	104,3	78,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku pekárenského oboru s potravinářským odvětvím v letech 2006–2012. Vývoj hodnoceného oboru v použitých ukazatelích konkurenceschopnosti zhruba kopíruje vývoj u odvětví.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

V hodnoceném období let 2006–2012 byl u pekárenského oboru zaznamenán kolísavý trend u tohoto indikátoru, který velmi nepříznivě ovlivňují ceny vstupních nákladů (mouka, další suroviny, energie, pohonné hmoty), jež rostou rychleji než ceny finálních výrobků. V roce 2012 byl u objemu výkonové spotřeby zaznamenán pokles o 3 % na 21,4 mil. Kč (tabulka 9).

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.7	21 952 387	24 352 136	25 235 146	21 280 612	20 796 549	22 091 505	21 418 635
meziroční index	x	110,9	103,6	84,3	97,7	106,2	97,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Bilance zahraničního obchodu s pekařskými, cukrářskými a jinými moučnými výrobky zůstala v roce 2012, i přes výrazný meziroční pokles, záporná (tabulka 10). Růst ve zmíněném roce nastal jak u objemu exportu, tak u importu.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.7 v b. c. v letech 2009–2012

Vývoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.7	4 078,8	4 721,7	5 415,8	6 622,8
Dovoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.7	6 198,5	6 548,4	7 624,1	8 199,8
Saldo (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.7	-2 119,7	-1 826,7	-2 208,3	-1 577,0

Pramen: ČSÚ; údaje k 22. 4. 2013

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Zatímco u odvětví Výroby potravinářských výrobků pokračoval v roce 2012 pozitivní trend oživení, měřeno tržbami za prodej VV a S v b. c., u pekárenského oboru nastal podle odhadu pokles tržeb, a to s ohledem na redukci počtu podniků, resp. tržní a ekonomické obtíže u větších subjektů. Pokles hrubého operačního přebytku naznačuje nepříznivý vývoj z hlediska vytváření dalších finančních prostředků v oboru a možnosti investování, které by se mělo týkat pořizování nových technologií, zvyšování kvality a rozšiřování sortimentu produktů.

Tento negativní trend byl zaznamenán v kontextu s poklesem objemu účetní přidané hodnoty a zvýšením osobních nákladů. Inovační potenciál u výrobců pekařských výrobků existuje a je potřeba hledat cesty, jak jej více využít. Pozitivní úlohu v tomto směru může sehrát spolupráce s předními tuzemskými dodavateli strojního zařízení a technologií, kteří jsou nositeli moderních trendů v pekárenském oboru. Přínosem pro regiony bude i v budoucnu poměrně široká podnikatelská báze oboru, která se významně podílí na zaměstnanosti po celém území ČR.

Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky jsou i nadále důležitou součástí spotřebního koše. Poptávka je zejména po čerstvém pečivu a dalších kvalitních výrobcích, a to zejména těch, které jsou v nízkých cenových hladinách.

V zájmu plně informovat spotřebitele probíhaly v roce 2011 legislativní práce směřující k nově vyhlášky č. 333/1997 Sb., již je vyhláška č. 182/2012 Sb., která nabyla účinnosti 1. srpna 2012 a odlišuje čerstvé výrobky od výrobků ze zmrazených polotovarů a v tomto směru se mění, resp. zavádí jejich označování.

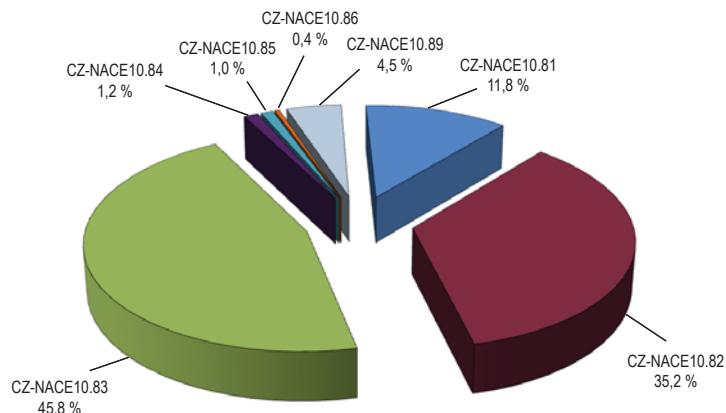
CZ-NACE 10.8**Výroba ostatních potravinářských výrobků****I. Charakteristika oboru**

V systému CZ-NACE obor 10.8 – Výroba ostatních potravinářských výrobků zahrnuje následující výrobkové třídy:

- **10.81** – výroba cukru,
- **10.82** – výroba kakaa, čokolády a cukrovinek,
- **10.83** – zpracování čaje a kávy,
- **10.84** – výroba koření a aromatických výtažků,
- **10.85** – výroba hotových pokrmů,
- **10.86** – výroba homogenizovaných potravinářských přípravků a dietních potravin,
- **10.89** – výroba ostatních potravinářských výrobků jinde neuvedených.

Podíly objemu tržeb za prodej VV a S jednotlivých výrobkových tříd CZ-NACE 10.8 ukazuje graf I.

Graf I – Podíly výrobkových tříd CZ-NACE 10.8 na tržbách za prodej VV a S v roce 2012



Pramen: ČSÚ – vlastní dopočet (odhad) ÚZEI

Pozn: údaje v b. c.

Nejvýznamnější podíl na tržbách CZ-NACE 10.8 představuje zpracování čaje a kávy (CZ-NACE 10.83).

Výroba cukru – CZ-NACE 10.81 je v podílu na tržbách třetí největší výrobou v rámci CZ-NACE 10.8 s podílem 11,8 %. Celková výroba bílého cukru v roce 2012/13 v ČR dosáhla 565,5 tis. t, z toho 30 tis. t cukru bylo vyrobeno mimo ČR. Výroba bílého cukru vyrobeného v ČR se meziročně snížila o 5,1 % na 535,5 tis. t. Klesl meziročně i hektarový výnos cukrové řepy na 67,2 t/ha (94,3 % skutečnosti roku 2011/12). Výnos polarizačního cukru dosáhl 11,42 t/ha (meziroční snížení o 7,5 %) a výnos bílého cukru 10,35 t/ha (meziroční snížení o 8 %). Cukernatost řepy v ČR v roce 2012/13 dosáhla v průměru 17,0 % (17,32 % v roce 2011/12). Je nutné poznamenat, že ročník 2011/12 v pěstování cukrové řepy a ve výrobě cukru zaznamenal nejlepší výsledky ČR v této komoditě v celé historii.

Cukrovarnická kampaň 2012/13 proběhla v období od 17. září 2012 do 19. ledna 2013 a průměrná délka kampaně dosáhla přibližně 111 dnů. Na celkové výrobě cukru se v Čechách a na Moravě podílelo pět cukrovarnických společností (Tereos TTD, a. s., Moravskoslezské cukrovary, a. s., Cukrovar Vrbátky, a. s., Litovelká cukrovarna, a. s. a Hanácká potravinářská společnost, s. r. o.).

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Podíl Výroby ostatních potravinářských výrobků (CZ-NACE 10.8) na tržbách za prodej VV a S v b. c. v rámci potravinářského odvětví (CZ-NACE 10) v roce 2012 představoval 20,7% (v roce 2011 tento podíl činil 20,2 %). Počet zaměstnaných osob v tomto oboru v roce 2012 vzrostl. Podíl hodnoceného oboru na zaměstnanosti odvětví se meziročně zvýšil o 0,6% a činí 17,8%. Účetní přidaná hodnota v roce 2012 v porovnání s rokem 2011 se u oboru snížila o 19,2%. Podíl hodnoceného oboru v tomto indikátoru na potravinářském odvětví (CZ-NACE 10) meziročně klesl na 23,1 % tj. snížení o 3 p. b.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Index cen průmyslových výrobců ostatních potravinářských výrobků, který zahrnuje široké spektrum těchto výrobků, meziročně vzrostl o 7,4%.

Tabulka 1 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2008–2012

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2008	2009	2010	2011	2012
Ostatní potraviny	10.8	99,2	100,7	96,5	106,6	107,4

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Z tabulky 2 je patrný meziroční růst počtu podniků v oboru CZ – NACE 10, dle předběžných údajů o 41,5%. Za hodnocený rok 2012 za obor to bylo 2 041 subjektů.

Tabulka 2 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2006–2012

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.8	930	992	1 033	1 198	1 716	1 442	2 041
meziroční index	x	106,7	104,1	116,0	143,2	84,0	141,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S uvedené v tabulce 3 mají od roku 2007 za obor rostoucí tendenci. V hodnoceném roce 2012 se meziročně zvýšily o 3,3%. Účetní přidaná hodnota (tabulka č. 4) meziročně klesla o 19,2%. Vývoj počtu zaměstnaných osob po malém snížení v roce 2010 a 2011 zaznamenal meziroční růst v roce 2012 o 3,3%, jak ukazuje tabulka 5.

Tabulka 3 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b. c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.8	37 937 928	38 860 269	42 598 525	44 379 830	44 542 858	44 734 712	46 231 716
meziroční index	x	102,4	109,6	104,2	100,4	100,4	103,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 4 – Účetní přidaná hodnota v b. c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.8	10 130 182	11 430 651	11 978 865	12 803 926	12 381 678	13 147 450	10 617 045
meziroční index	x	112,8	104,8	106,9	96,7	106,2	80,8

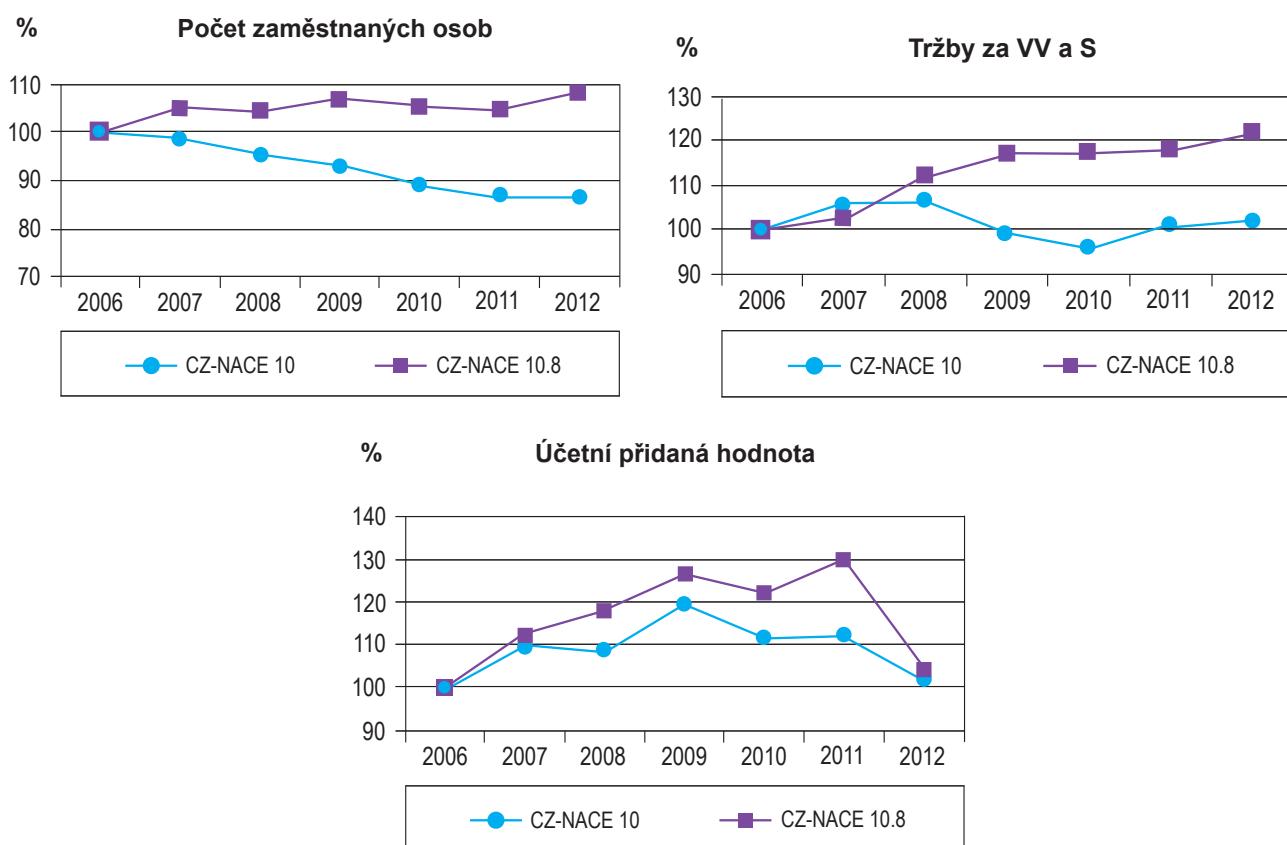
Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Počet zaměstnaných osob v letech 2006–2012 (osob)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.8	14 809	15 542	15 423	15 806	15 584	15 486	16 000
meziroční index	x	104,9	99,2	102,5	98,6	99,4	103,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik oboru CZ-NACE 10.8 za léta 2006–2012 a jejich komparace s celým odvětvím Výroby potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) jsou zachyceny v grafu 2, který ilustruje trendy u jednotlivých ukazatelů.

Graf 2 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2006–2012

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Osobní náklady oboru v b. c. v posledních sledovaných letech jsou značně variabilní (tabulka 6). V roce 2012 zaznamenaly meziroční nárůst o 7 %.

Tabulka 6 – Osobní náklady v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.8	4 539 581	5 108 377	6 057 474	5 842 785	6 178 392	6 156 558	6 585 476
meziroční index	x	112,5	118,6	96,5	105,7	99,6	107,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Jak ukazuje tabulka 7, produktivita práce z přidané hodnoty u Výroby ostatních potravinářských výrobků (CZ-NACE 10.8) v roce 2012 klesla o 21,8 %. Toto zhoršení bylo zapříčiněno výrazným meziročním poklesem účetní přidané hodnoty při nárůstu počtu zaměstnanců.

Hrubý operační přebytek uvedený v tabulce 8 zaznamenal za obor po růstu v roce 2011, výrazný meziroční pokles o 42,3 % (odhad).

Tabulka 7 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c.v letech 2006–2012 (tis. Kč/zam.)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.8	684 067	735 487	776 711	810 093	794 499	848 992	663 554
meziroční index	x	107,5	105,6	104,3	98,1	106,9	78,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

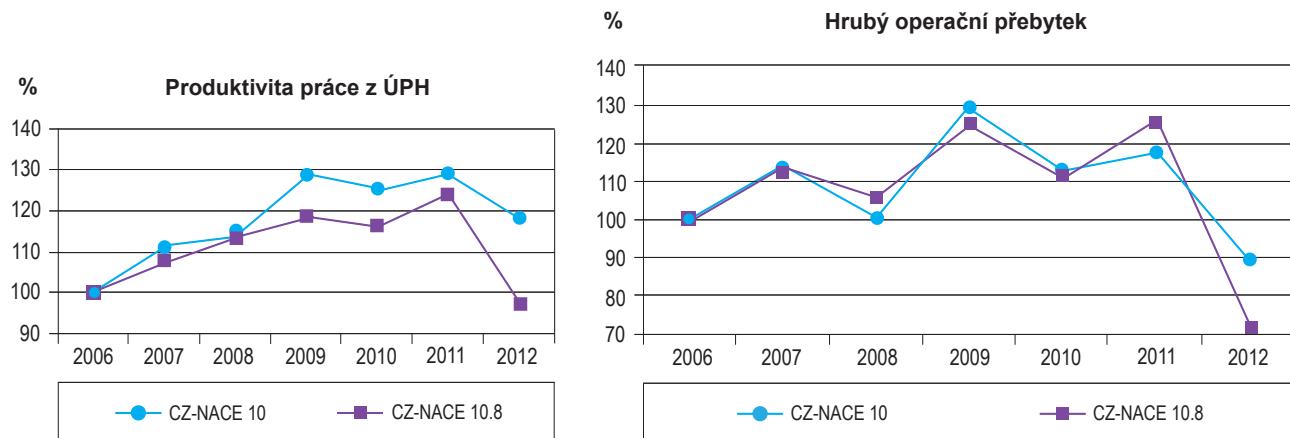
Tabulka 8 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.8	5 590 601	6 322 274	5 921 391	6 961 141	6 203 286	6 990 892	4 031 569
meziroční index	x	113,1	93,7	117,6	89,1	112,7	57,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Graf 3 ilustruje porovnání vývoje produktivity práce z účetní přidané hodnoty a hrubého operačního přebytku hodnoceného obooru s odvětvím CZ-NACE 10 v letech 2006–2012. U obou těchto ukazatelů je zřetelný pokles hodnot (po jejich nárůstu v roce 2011), jak u oboru, tak u potravinářského odvětví (CZ-NACE 10). To ukazuje na pokles konkurenceschopnosti hodnocených výrob spadajících do tohoto oboru.

Graf 3 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO
Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Výkonová spotřeba (tabulka 9) má od roku 2007 rostoucí trend. V roce 2012 vykázala meziroční nárůst o 7,2 %.

Tabulka 9 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.8	29 480 869	31 810 825	35 688 008	36 226 503	37 494 339	38 097 508	40 823 388
meziroční index	x	107,9	112,2	101,5	103,5	101,6	107,2

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s ostatními potravinářskými výrobky (CZ-CPA 10.8), jak je zřejmé z tabulky 10. vykazuje v období 2009–2012 záporné obchodní saldo. V roce 2012 však byla vycílena nejnižší záporná hodnota za uváděné období, a to -1 732,6 mil. Kč.

Tabulka 10 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.8 v b.c. v letech 2009–2012

Vývoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.8	20 997,0	21 302,7	23 520,3	30 048,1
meziroční index	x	101,5	110,4	127,8
Dovoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.8	24 769,4	24 780,0	27 259,7	31 780,7
meziroční index	x	100,0	110,0	116,6
Saldo (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.8	-3 772,4	-3 477,3	-3 739,4	-1 732,6

Pramen: ČSÚ; údaje k 22. 4. 2013

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Výroba ostatních potravinářských výrobků (CZ-NACE 10.8) skládající se z rozmanitých výrobkových tříd zaujímala v hodnoceném roce 2012 v rámci potravinářského odvětví (CZ-NACE 10) první místo v podílu na tržbách za prodej vlastních výrobků. V roce 2012 však obor vykazuje negativní výsledky u ukazatelů konkurenceschopnosti.

Šancí pro obor je pronikat na nové trhy, být aktivní v inovacích a přizpůsobovat své produkty požadavkům zákazníků, v neposlední řadě také nadále zvyšovat efektivitu výroby v zájmu růstu její konkurenceschopnosti.

CZ-NACE 10.9 VÝROBA KRMIV

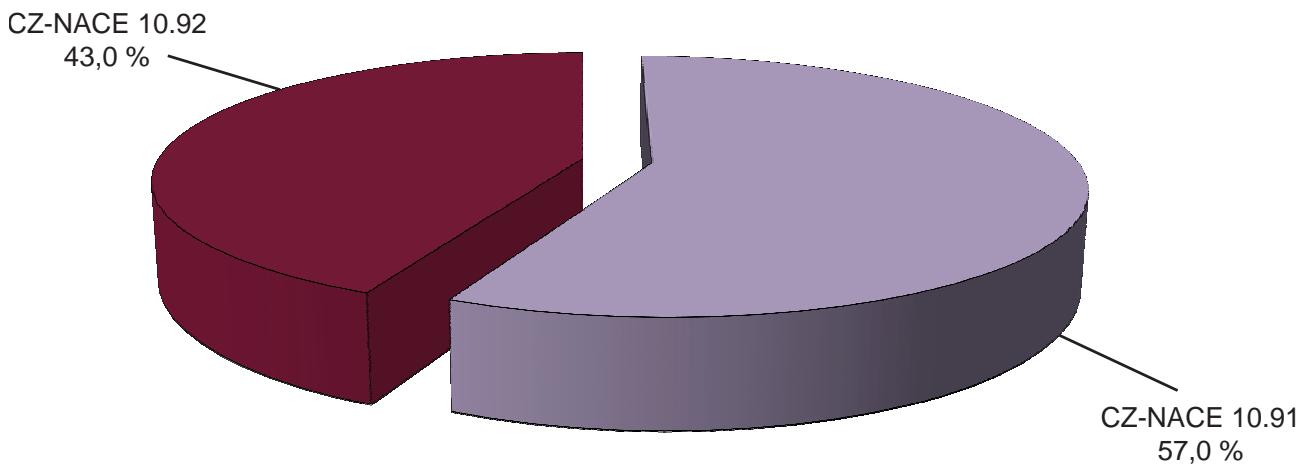
I. Charakteristika oddílu

V systému CZ-NACE obor CZ-NACE 10.9 – Výroba krmiv zahrnuje níže uvedené třídy:

- **10.91** – Výroba průmyslových krmiv pro hospodářská zvířata,
- **10.92** – Výroba průmyslových krmiv pro zvířata v zájmovém chovu.

Podíly jednotlivých výrob (měřeno tržbami za prodej VV a S v b. c (podniky s 50 a více zaměstnanci) v roce 2012 uvádí graf I.

Graf I – Podíly výrobkových tříd v oboru CZ-NACE 10.9 na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2012



Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet (odhad) ÚZEI
Pozn: údaje v běžných cenách

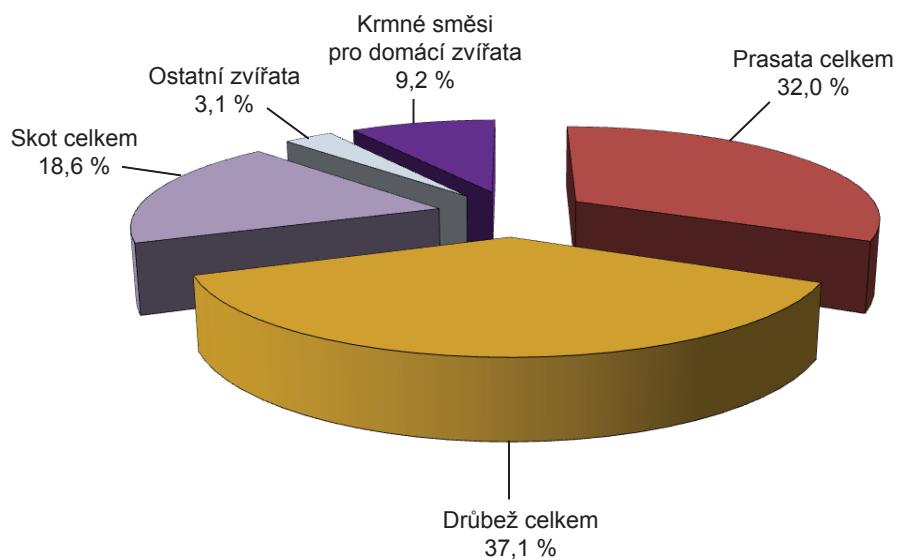
Objem výroby průmyslových krmných směsí (KS) celkem v ČR činil v roce 2012 podle MZe 2,3 mil. tun, tzn. další meziroční pokles o 2,6%. V porovnání s předcházejícím rokem byl v roce 2012 zaznamenán pokles výroby u krmných směsí pro hospodářská a ostatní zvířata, a to o 5,3%, a výrazný nárůst výroby u krmných směsí pro domácí zvířata, a to o 36,6%. Produkce pro uvedení do oběhu pro cizí odběratele výrazně převažuje nad produkci pro vlastní spotřebu (tabulka 1).

Tabulka I – Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (tuny)

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Prasata celkem	1 199 391	1 243 014	1 268 147	1 093 191	929 194	935 197	795 558	734 501
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	990 246	1 066 798	1 051 171	917 460	751,92	766 338	715 122	654 548
Určené pro vlastní spotřebu	209 145	176 216	216 976	175 731	177 602	168 841	80 436	79 953
Drůbež celkem	905 237	961 968	1 074 327	1 073 615	1 039 020	993 296	886 958	853 396
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	822 903	855 823	967 603	958 254	921 721	889 778	827 112	816 626
Určeno pro vlastní spotřebu	82 334	106 145	106 724	115 361	117 299	93 518	59 846	36 770
Skot celkem	541 532	544 719	547 957	535 885	502 475	469 118	447 894	426 769
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	456 392	450 744	462 411	445 814	415 320	383 675	371 596	347 326
Určeno pro vlastní spotřebu	85 140	93 975	85 546	90 071	87 155	85 442	76 298	79 443
Ostatní zvířata	84 808	89 040	112 015	95 767	106 499	88 959	74 777	72 049
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	84 175	88 405	111 342	91 730	106 250	88 577	74 278	71 470
Určené pro vlastní spotřebu	633	635	673	4 037	249	382	499	579
Celkem	2 730 968	2 838 741	3 002 446	2 798 458	2 577 188	2 486 552	2 205 188	2 086 715

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Položka „Ostatní zvířata“ obsahuje ryby, koně, králiky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO

Graf 2 – Struktura výroby krmných směsí v ČR v roce 2012

Pramen: Statistické zjišťování MZe, vlastní zpracování ÚZEI

Mezi hlavní výrobce průmyslových krmiv v ČR patří Zemědělské služby Dynín a.s., Lukrom Zlín a.s., De Heus a.s., ZZN Strakonice a.s. a dceřiné společnosti Agrofert Holdingu – a.s., AFFED CZ, a.s. Hustopeče, ZZN Pelhřimov a.s., ZZN Polabí a.s., Cerea a.s. Pardubice.

Celková spotřeba krmných surovin na výrobu krmných směsí v roce 2012 byla 2 216 tis. tun, což představuje meziroční pokles o 62 tis. tun (2,8%).

Ve výrobě krmných směsí měly z krmných surovin nejdůležitější postavení obiloviny (63,44 %), z čehož spotřeba pšenice v roce 2012 tvořila 54,54%, 19,26% ječmen, 20,29% kukuřice, 3,88% žito a triticale, 1,62% oves a dále ostatní obiloviny s podílem 0,41 %.

U obilovin byl v roce 2012 zaznamenán meziroční pokles celkové spotřeby k výrobě krmných směsí o 72 807 tun (5,0 %). Ze spotřeby obilovin k výrobě krmných směsí klesly v roce 2012 proti roku 2011 pšenice o 5,7%, ječmen o 17,3%, oves o 5,0%, žito a triticale naopak stouplo o 12,5%, kukuřice také vzrostla o 9,7% a ostatní klesly o 9,9%.

U luštěnin byl v roce 2012, oproti roku 2011, také zaznamenán meziroční pokles o 261 tun (3,0 %). Naopak spotřeba mlýnských krmných surovin vzrostla o 2 949 tun (2,6%) a u sušeného pivovarského mláta se spotřeba zvýšila o 1 456 tun (762,0 %).

Pokles byl zjištěn u krmných surovin z olejnátných semen, a sice o 3 924 tun (9,1 %), u ostatních produktů potravinářského průmyslu byl však nárůst o 2 617 tun (10,9 %), u krmných surovin živočišného původu byl také zvýšení o 18 056 tun (30,6 %), který byl také u úsušků z pícnin o 144 tun (1,2 %).

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí v roce 2012 meziročně poklesla o 1 089 tun (5,9 %). Výrazně se také snížila spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí o 5 693 tun (23,2 %).

2. Pozice oboru v rámci výroby potravinářských výrobků

Podle odhadu MPO se v roce 2012 obor CZ-NACE 10.9 Výroba krmiv v rámci odvětví Výroby potravinářských výrobků CZ-NACE 10 podílel na tržbách za prodej VV a S v b .c. 13,9 % a na účetní přidané hodnotě až 14,6 %. Z hlediska počtu zaměstnanců, podíl v oborové struktuře v porovnání s rokem 2011 nepatrně vzrostl na 5,6%, a to při mírném nárůstu počtu zaměstnanců ve Výrobě krmiv, ale meziročním poklesu zaměstnanosti v odvětví CZ-NACE 10.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Po výrazném cenovém poklesu v letech 2009 a 2010, který byl spojen se snížením cen krmiv pro většinu druhů zvířat (prasata, drůbež aj.) nastal v roce 2011 výrazný vzestup indexu cen výrobců průmyslových krmiv, na kterém se převážně podílely vyšší ceny komodit významných pro výrobu krmiv. Jak ukazuje tabulka 2, v roce 2012 dosáhl cenový index výrobců CZ-NACE 10.9 vyšší úrovně (107,2), než u potravinářských výrobků celkem (103,4), což souvisí s meziročním růstem cen krmiv v roce 2012 o 8,2 %.

Tabulka 2 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2008–2012

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2008	2009	2010	2011	2012
Průmyslová krmiva	10.9	119,8	82,8	98,1	115,0	107,2

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Počet podniků u oboru krmiv má dlouhodobě rostoucí trend (s výjimkou roku 2007), v roce 2012 se počet podniku meziročně zvýšil o téměř 20%. Údaje o počtech podniků v letech 2006–2012 jsou uvedeny v tabulce 3.

Tabulka 3 – Počet podniků v rámci CZ-NACE 10 v letech 2006–2012

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.9	253	249	262	309	393	410	491

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S vzrostly meziročně o 9% a to i při poklesu výroby KS, ale růstu cen průmyslových výrobců (tabulka 4). Meziroční růst účetní přidané hodnoty byl v porovnání s růstem tržeb mírnější (tabulka 5). U zaměstnanosti oboru krmiv nastal po výraznějším úbytku počtu zaměstnaných osob v roce 2011, mírný nárůst v roce 2012 (tabulka 6).

Tabulka 4 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.9	17 947 711	21 500 305	23 666 802	26 217 024	26 204 708	28 520 070	31 083 514
meziroční index	x	119,8	110,1	110,8	100,0	108,8	109,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 5 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.9	3 954 714	4 526 866	4 856 731	5 986 701	6 393 393	6 433 817	6 692 402
meziroční index	x	114,5	107,3	123,3	106,8	100,6	104,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

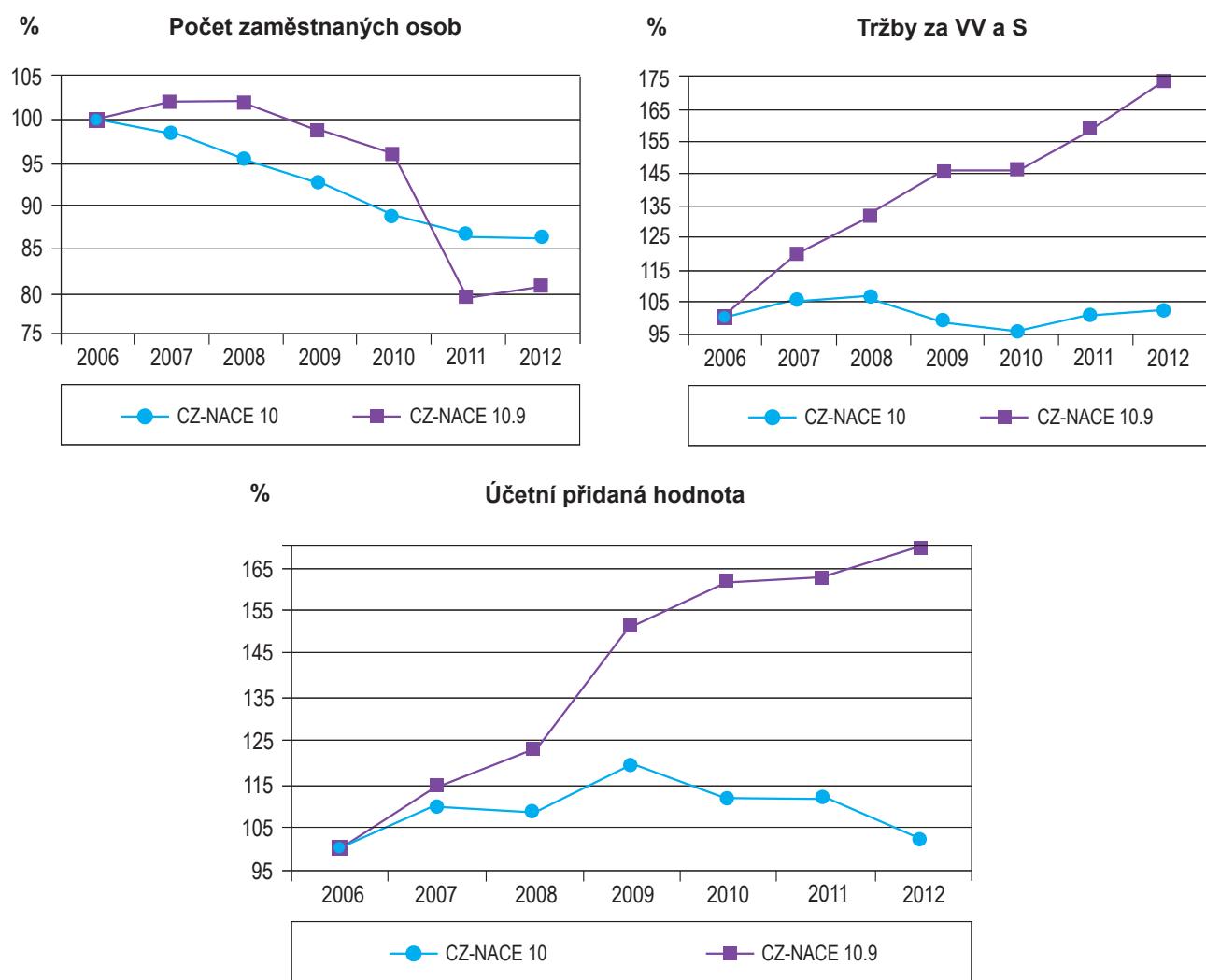
Tabulka 6 – Počet zaměstnaných osob v letech 2006–2012 (osob)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.9	6 188	6 311	6 308	6 106	5 943	4 912	4 996
meziroční index	x	102,0	100,0	96,8	97,3	82,7	101,7

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik ve b. c. za období 2006–2012 u oboru výroby krmiv v porovnání s celým odvětvím CZ-NACE 10 ukazuje graf 3.

Graf 3 – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

U vývoje osobních nákladů byl po poklesu v roce 2011, který souvisejí s podstatným meziročním snížením zaměstnanosti v oboru, zaznamenaném v roce 2012 opět meziroční nárůst (tabulka 7).

Tabulka 7 – Osobní náklady v b. c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.9	2 053 169	2 234 117	2 498 455	2 767 940	2 905 732	2 575 805	2 694 161
meziroční index	x	108,8	111,8	110,8	105,0	88,6	104,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Produktivita práce z přidané hodnoty u oboru krmiv v letech 2006–2012 měla výrazný vzestupný trend. V roce 2009 došlo k nejvyšší meziroční dynamice růstu produktivity práce (tabulka 8), při poklesu zaměstnanců a vysokém růstu účetní přidané hodnoty. Po dalším výrazném meziročním růstu produktivity práce při úbytku počtu zaměstnaných osob v roce 2011 pokračuje podle odhadu v roce 2012 růst hodnoty tohoto ukazatele mírnějším tempem. Na tvorbu disponibilních zdrojů oboru v letech 2006–2012 ukazuje vývoj objemu hrubého operačního přebytku (tabulka 9). Z dlouhodobě příznivého trendu meziročního růstu hodnoty tohoto indikátoru vyplývá, že obor vytváří finanční zdroje pro zajištění investičních potřeb.

Tabulka 8 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2006–2012 (Kč/zam.)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.9	639 092	717 350	769 905	980 409	1 075 794	1 309 863	1 339 583
meziroční index	x	112,2	107,3	127,3	109,7	121,8	102,3

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

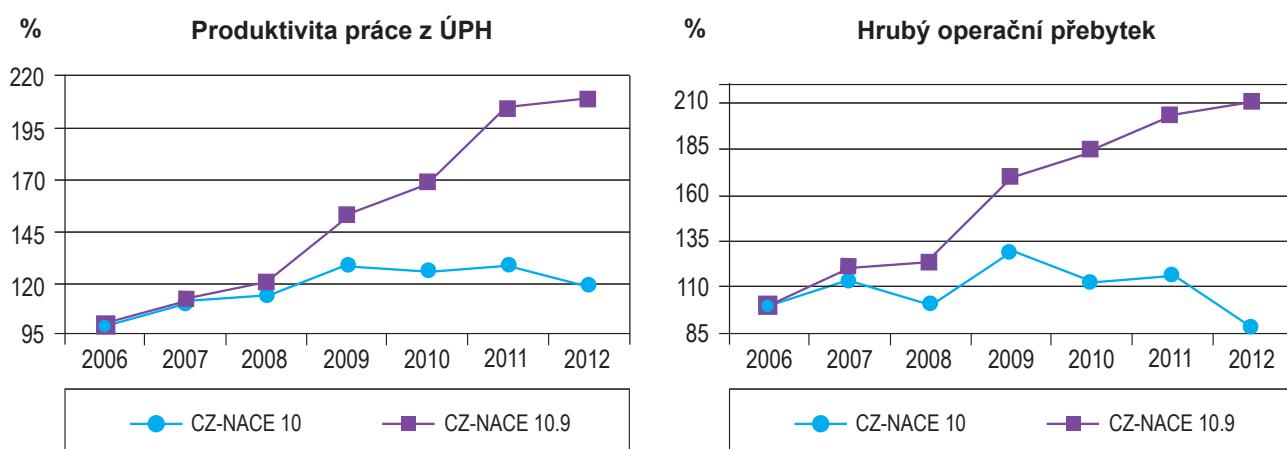
Tabulka 9 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.9	1 901 545	2 292 749	2 358 276	3 218 761	3 487 660	3 858 012	3 998 242
meziroční index	x	120,6	102,9	136,5	108,4	110,6	103,6

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Vývoj vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti v letech 2006–2012 u oboru v porovnání s vývojem za odvětví CZ-NACE 10 ilustruje graf 4. Ukazuje, že obor dosahuje u obou ukazatelů výrazně progresivnější trend oproti potravinářskému odvětví.

Graf 4 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

V souvislosti s růstem tržeb za prodej VV a S docházelo dlouhodobě i ke zvyšování objemu výkonové spotřeby oboru krmiv (tabulka 10). Výjimkou byl jen rok 2010, kdy nastal pokles výkonové spotřeby. V následujících letech se při růstu ukazatele tržeb, zvýšila obdobně také výkonová spotřeba oboru.

Tabulka 10 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
10.9	15 957 984	19 594 835	21 967 262	23 138 564	22 582 324	24 457 733	26 930 795
meziroční index	x	122,8	112,1	105,3	97,6	108,3	110,1

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Z tabulky 11 je zřejmé, že zahraniční obchod s průmyslovými krmivy v letech 2009 a 2010 vykazoval záporné obchodní saldo. V roce 2011 byl zaznamenán výrazný meziroční vzestup exportu a toto nepříznivé obchodní saldo se podstatně snížilo. V hodnoceném roce 2012 byl zaznamenán negativní trend rostoucího záporného obchodního salda o 114,1 mil. Kč, což vyplývá především z výraznějšího meziročního růstu exportu.

Tabulka 11 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA 10.9 v b.c. v letech 2009–2012

Vývoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.9	2 667,0	3 456,9	4 423,0	4 997,5
Dovoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.9	4 172,0	4 369,7	4 600,9	5 289,5
Saldo (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
10.9	-1 505,0	-912,8	-177,9	-292,0

Pramen: ČSÚ; údaje k 22. 4. 2013

5. Shrnutí a perspektivy oboru

Při poklesu výroby krmných směsí v hodnoceném roce 2012 se v kontextu s rozšířením podnikatelské základny u Výroby krmiv podle odhadu meziročně zvýšil též objem tržeb za prodej VV a S v b. c. Tato změna nastala ve vazbě na meziroční zvýšení indexu cen průmyslových výrobců, a jako jeden ze dvou oborů Výroby potravinářských výrobků zaznamenal tento obor v roce 2012 také zvýšení ÚPH.

Negativem ve zmíněném roce 2012 bylo podle odhadu prohloubené záporné obchodní saldo oboru. Pozitivní z hlediska disponibilních zdrojů je nárůst hrubého operačního přebytku, tzn. že obor si vytváří i prostředky pro další technologický a investiční rozvoj. Z hlediska dalšího vývoje oboru lze očekávat další strukturální změny ve výrobě krmných směsí, a to jak z hlediska krmných surovin pro jejich výrobu, tak z hlediska jejich uvádění do oběhu a zájmu odběratelů.

Perspektiva oboru je spojena zejména s orientací na export krmných směsí, neboť se trvale zvyšuje celosvětová poptávka. Mimo globální poptávky, lze hledat pro uplatnění krmných směsí i vybraná teritoria v rámci zemí EU.

III. CZ-NACE II – VÝROBA NÁPOJŮ

I. Charakteristika oddílu

V systému CZ-NACE skupina II – Výroba nápojů zahrnuje následující výrobkové třídy:

- **II.01** – Destilace, rektilifikace a míchání lihovin,
- **II.02** – Výroba vína z vinných hroznů,
- **II.03** – Výroba jablečného vína a jiných ovocných vín,
- **II.04** – Výroba ostatních nedestilovaných kvašených nápojů,
- **II.05** – Výroba piva,
- **II.06** – Výroba sladu,
- **II.07** – Výroba nealkoholických nápojů; stáčení minerálních a ostatních vod do lahví.

Z nich významné jsou zejména:

Pivovarnictví

Světová produkce piva činí ročně 1,8 mld. hl. Výstav piva v ČR v roce 2012 se meziročně zvýšil zhruba o 3% a dosáhl 18 mil. hl. Zvedl se výstav piva pro tuzemsko v souvislosti se zájmem o pivní limonády (radlery) a zejména byl nárůst docílen u exportu. Růst na tuzemském trhu je realizován především prostřednictvím obchodní sítě, a to s rozšířením PET lahví (meziročně o 80%) a plechovek (o 17%). Zájem je o pivní limonády. Trend růstu výstavu nealkoholického piva se v roce 2012 zastavil, resp. mírně klesl, a to přes poměrně pestrou nabídku. Změny ve způsobu konzumace piva nastávají v kontextu se změnami životního stylu, kdy poptávka se přesouvá z gastronomických zařízení – restaurací a hostinců, do obchodů a do mini a restauračních pivovarů (jejich počet činí již cca 165). Produkce minipivovarů představuje odhadem 2% z celkového výstavu piva. Na druhé straně k největším producentům piva patřil v roce 2012 Plzeňský Prazdroj, a. s., dále následovaly Pivovary Staropramen, a. s., Heineken Česká republika, a. s., a Budějovický Budvar, n. p. Další společnosti již vykazují hranici nižší než 1 mil. hl. ročního výstavu.

Sladařství

Sladovny v ČR v roce 2012 vyrábily 526 tis. t sladu, což je meziročně více o 1%. Z toho na obchodní sladovny připadá 78% z celkové produkce a na pivovarské sladovny 22%. Rozhodující část z objemu produkce tvoří český slad (97 %), zbývající podíl připadá na slad mnichovský, karamelový, diastický a na slad barevný a pšeničný. Růst produkce sladu je spojen se zvyšováním výstavu piva a exportu. Záměrem je udržet dostatek plochy pro pěstování odrůd vhodných pro České pivo, které získalo evropskou ochranu typu chráněné zeměpisné označení (používá 13 pivovarů pro 71 značek piva). Největším producentem sladu v ČR jsou Sladovny Soufflet ČR a. s. a z pivovarských sladoven je největší sladovna Plzeňského Prazdroje.

Vinařství

Podle Registru ÚKZÚZ se v posledních letech rozloha vinic v ČR neměnila (19,6 tis. ha). Z toho bylo 17 312 ha vinic osázených. V roce 2012 bylo vysázeno 404 ha. Hodnocený rok 2012 nebyl pro pěstování vinné révy příznivý (extrémní zimní a následně i jarní mrazy a nedostatek vláhy). Objem sklizně v roce 2012 byl meziročně podstatně nižší (o 1/3) a činil podle ČSÚ zhruba 60 tis. tun hroznů. Zhruba polovina plochy k pěstování moštových hroznů byla určena pro prodej zpracovatelům. Podíl modrých moštových hroznů na sklizni roku 2012 činil 38%, pro růžové víno bylo využito 23% modrých hroznů. Ze sklizně moštových hroznů bylo vyrobeno přibližně 490 tis. hl. vína, což je téměř o 1/4 méně než v roce 2011. Zhruba jde o 1/5 spotřeby vína v ČR roku 2012. Ve spotřebě vína na obyvatele je v roce 2012 očekáván mírný nárůst z 19,4 l/obyv./rok (2011) na 19,7 l/obyv./rok (odhad ÚZEL). Vinohradníci a vinaři v roce 2012 čerpali prostředky jak z národních zdrojů, tak i z fondů EU.

V roce 2012 Vinařský fond získal finanční prostředky ve výši 73,2 mil. Kč, z toho podpora státu činila 44% a odvody od členů za víno 41 %. Získané prostředky byly využity zejména na propagaci a komunikační kampaň.

Mezi největší domácí výrobce vína v roce 2012 patřila skupina Bohemia Sekt, a. s., Moravské vinařské závody, Bzenec, s. r. o., PATRIA Kobylí, a. s., Templářské sklepy Čejkovice, Vinařské družstvo VINIUM, a. s., Velké Pavlovice, VINSELEKT Michlovský a. s., ZNOVÍN ZNOJMO, a. s., Vinné sklepy Valtice, a. s., České vinařské závody, a. s. a další společnosti.

Výroba lihovin

Výroba lihovin v ČR byla v roce 2012 poznamenána metanolovou aférou. Důsledky byly řešeny příslušnými ministerstvy a dozorovými orgány v součinnosti s policií ČR a nevládními organizacemi. Stěžejním a zároveň razantním opatřením na úrovni vlády byla vyhlášená prohibice (14.–26. září), čímž bylo zabráněno dalším úmrtím. K dalším opatřením patřilo dokládání původu lihoviny tzv. rodným listem a nové kolky. Dopad této aféry se projevil ve ztrátě důvěry domácích i zahraničních teritorií, např. Slovenska v tento segment trhu a propady v odbytu. Patrně nejvíce postiženým druhem lihoviny byla vodka. Zájem spotřebitelů se přesunul na známé často domácí značky a jiné alkoholické nápoje – pivo, víno. Významné pozice ve výrobě lihovin a destilátu zaujímaly v hodnoceném roce v ČR firmy STOCK Plzeň, a. s., Likérka GRANETTE, a. s., Rudolf Jelínek, a. s., Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a. s., a Palírna u Zeleného stromu – Starorežná Prostějov, a. s. aj.

Výroba minerálních vod a nealkoholických nápojů

V roce 2012 bylo v ČR podle údajů Svazu minerálních vod vyrobeno 8 421 tis. hl minerálních vod (přírodní minerální vody, ochucené minerální vody a léčivé minerální vody). Jejich zdroje se nacházejí po celé ČR. Zvláštní význam mají tyto vody pro seniory a kojence.

Odhad struktury spotřeby nealkoholických nápojů v letech 2008–2013 (rok 2013 je předpověď F – forecast) uvádí tabulka 1 a odhad jejich spotřeby tabulka 2 (meziroční rozdíl) a tabulka 3 (počítáno na osobu a rok). Největší podíl na trhu minerálních vod v roce 2012 měla společnost Karlovarské minerální vody, a. s. a za ní následuje trojice dalších výrobců, a to Poděbradka, a. s., Karlovarská Korunní, s. r. o., ONDRÁŠOVKA, a. s. a Hanácká kyselka, s. r. o. K největším firmám ve výrobě nealkoholických nápojů dále patří Coca-Cola HBC ČR, s. r. o., Kofola, a. s. a Pepsico CZ, s. r. o. Na výrobě nealkoholických nápojů (zejména limonád) se podílejí i některé pivovary, např. pivovar Černá Hora, a.s.

Tabulka 1 – Struktura spotřeby nealkoholických nápojů v ČR v letech 2008–2013 v mil. litrů

	spotřeba 2008	spotřeba 2009	spotřeba 2010	spotřeba 2011	spotřeba 2012	spotřeba 2013 F
nealko. nápoje celkem	2580,0	2457,0	2388,2	2328,5	2207,4	2168,4
sycené nápoje	1257,7	1180,8	1145,5	1133,2	1065,2	1037,3
balené vody	708,9	673,6	608,8	562,9	509,8	495,8
sirupy	233,1	251,6	277,4	288,0	307,8	319,8
ovocné nápoje	124,7	111,6	121,3	129,9	126,0	124,3
ledové čaje	99,1	90,3	88,8	84,8	76,4	73,6
štávy (džusy)	69,3	69,9	70,4	54,1	48,5	46,1
nektary	43,3	37,3	34,4	33,4	33,9	32,6
energetické nápoje	19,6	18,3	20,6	24,1	26,8	28,4
nápoje v prášku	19,3	19,4	17,0	14,6	9,5	6,9
ledové kávy	2,9	2,3	2,2	2,1	2,2	2,3
sportovní nápoje	2,0	1,9	1,8	1,4	1,4	1,4

Pramen: Svaz výrobců nealkoholických nápojů

Tabulka 2 – Struktura spotřeby nealkoholických nápojů v ČR

Rok	spotřeba v mil. hl.	meziroční rozdíl v mil. hl.
2008	25,80	-1,75
2009	24,57	-1,23
2010	23,88	-0,69
2011	23,28	-0,60
2012	22,07	-1,21
2013 F	21,68	-0,39

Pramen: Svaz výrobců nealkoholických nápojů

Tabulka 3 – Struktura spotřeby nealkoholických nápojů na osobu v ČR

Rok	spotřeba v litrech na osobu	meziroční rozdíl v litrech na osobu
2008	258	-18
2009	246	-12
2010	239	-7
2011	233	-6
2012	220	-13
2013 F	217	-3

Pramen: Svaz výrobců nealkoholických nápojů

2. Pozice oddílu v rámci zpracovatelského průmyslu

Výroba nápojů CZ-NACE II, je tvořena obory CZ – NACE II.01 – II.07. Podíl CZ-NACE II v rámci celého potravinářství, tedy CZ-NACE I a CZ-NACE II celkem dosáhl v roce 2012 u tržeb za prodej vlastních V a S v b. c. výše 19,9 %, tj. meziročně více o 0,2 p. b. Vzrostl i podíl ÚPH v rámci zmíněných CZ-NACE, který dosáhl v roce 2012 výše 33,4 %, zatímco v roce 2011 byl tento podíl výrazně nižší o 6,1 p. b. Podíl agregace těchto oborů na počtu zaměstnanců obou odvětví se v roce 2012 meziročně snížil a činil jen 7,7 %, tj. méně o 5,6 %. Celkově v roce 2012 CZ-NACE II svou pozici posílila, s výjimkou zaměstnatnosti.

3. Hlavní ekonomické ukazatele

3.1 Cenový vývoj

Z tabulky 4 je patrné, že index cen průmyslových výrobců nápojů vykazuje v hodnoceném roce 2012 výrazný nárůst, který je v kontextu se změnou struktury nápojů směrem k těm, jež jsou ve vyšších cenových hladinách (piva ležáky, značkové pivoviny aj.).

Tabulka 4 – Index cen průmyslových výrobců v letech 2008–2012

Název	Kód CZ-CPA	průměr od počátku roku				
		2008	2009	2010	2011	2012
Nápoje	II	105,6	101,1	98,5	100,4	104,0

Pramen: ČSÚ

Pozn: stejné období předchozího roku = 100

3.2 Základní produkční charakteristiky

Počet podniků v hodnoceném roce 2012 se výrazně rozšířil, což je v kontextu s rostoucí podnikatelskou bází zejména u minipivovarů.

Tabulka 5 – Počet podniků v rámci CZ-NACE II v letech 2006–2012

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
II	986	1 001	1 027	1 143	1 341	1 263	1 437

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tržby za prodej VV a S (tabulka 6) zaznamenaly od roku 2008, kdy se projevily již příznaky ekonomické krize sestupný trend, který trval až do roku 2011. Oživení (podle odhadu) nastalo až v hodnoceném roce 2012. Obdobný vývoj nastal u indikátoru ÚPH (tabulka 7), avšak s určitým zpožděním a v roce 2012 s menší dynamikou růstu. Zaměstnanost v odvětví CZ-NACE II (tabulka 8) se s výjimkou roku 2007, kdy vrcholila konjunktura, trvale snižovala včetně roku 2012.

Tabulka 6 – Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
II	56 820 079	64 370 866	63 375 432	60 839 961	56 751 100	55 588 922	58 264 919
meziroční index	x	113,3	98,5	96,0	93,3	98,0	104,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Tabulka 7 – Účetní přidaná hodnota v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
II	20 260 497	21 217 745	21 294 002	21 143 934	19 758 594	18 863 414	19 400 184
meziroční index	x	104,7	100,4	99,3	93,4	95,5	102,8

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

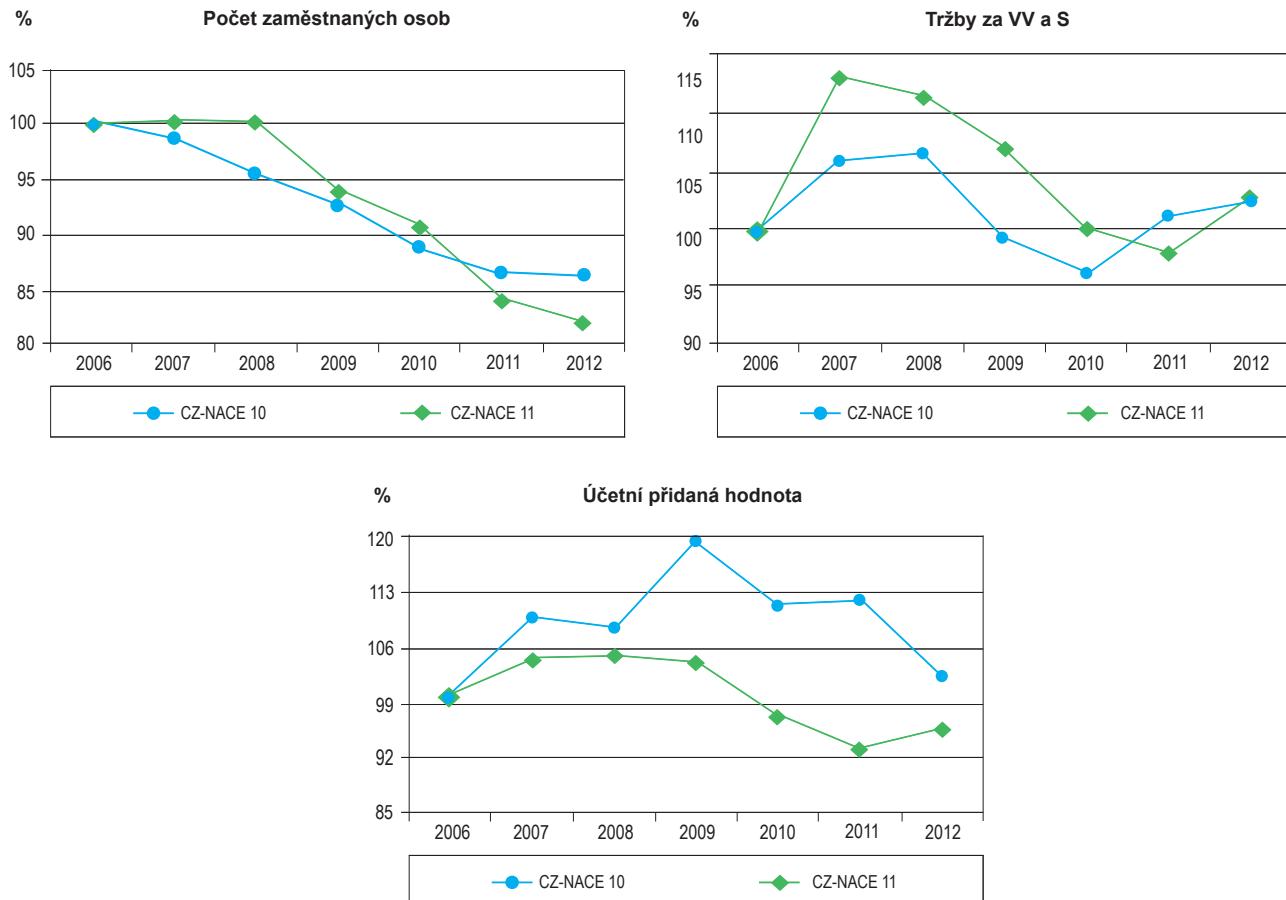
Tabulka 8 – Počet zaměstnaných osob v letech 2006–2012 (osob)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
II	16 414	16 480	16 449	15 404	14 924	13 829	13 481
meziroční index	x	100,4	99,8	93,7	96,9	92,7	97,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Vývoj základních produkčních charakteristik skupiny nápojů CZ-NACE II v letech 2006–2012, v porovnání s odvětvím výroby potravinářských výrobků CZ-NACE 10 v b.c., je patrný z grafu I. Skupina nápojářských výrob měla převážně obdobný trend jako Výroba potravinářských výrobků u zaměstnanosti, s výjimkou roku 2012, kdy nastal pokles, zatímco u výroby potravinářských výrobků prakticky jen stagnace. U indikátoru tržeb za VV a S u účetní přidané hodnoty bylo mezi oběma skupinami výrob naznamenáno v roce 2012 sblížení.

Graf I – Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

Z tabulky 9 se ukazuje, že od roku 2009 osobní náklady u nápojů (CZ-NACE 11) klesaly při snižování počtu zaměstnanců a v hodnoceném roce 2012 stagnovaly.

Tabulka 9 – Osobní náklady v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
II	6 501 522	7 020 072	7 339 441	7 324 371	7 183 558	6 858 907	6 858 081
meziroční index	x	108,0	104,5	99,8	98,1	95,5	100,0

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

3.3 Produktivita práce z ÚPH a hrubý operační přebytek

Produktivita práce z účetní přidané hodnoty, jako jeden z indikátorů konkurenceschopnosti (tabulka 10), vykazuje zejména pod vlivem snižující se zaměstnanosti za Výrobu nápojů (CZ-NACE 11), vzestupný trend až do roku 2012, s výjimkou roku 2010. Vývoj hrubého operačního přebytku (zachycený v tabulce 11), po skončení období konjunktury, která dosáhla vrcholu v roce 2007, vykazoval v dalších letech sestupný trend a vzestup je odhadován až v roce 2012.

Tabulka 10 – Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b.c. v letech 2006–2012 (Kč/zam.)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
11	I 234 331	I 287 503	I 294 560	I 372 592	I 323 987	I 364 052	I 439 082
meziroční index	x	104,3	100,5	106,0	96,5	103,0	105,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

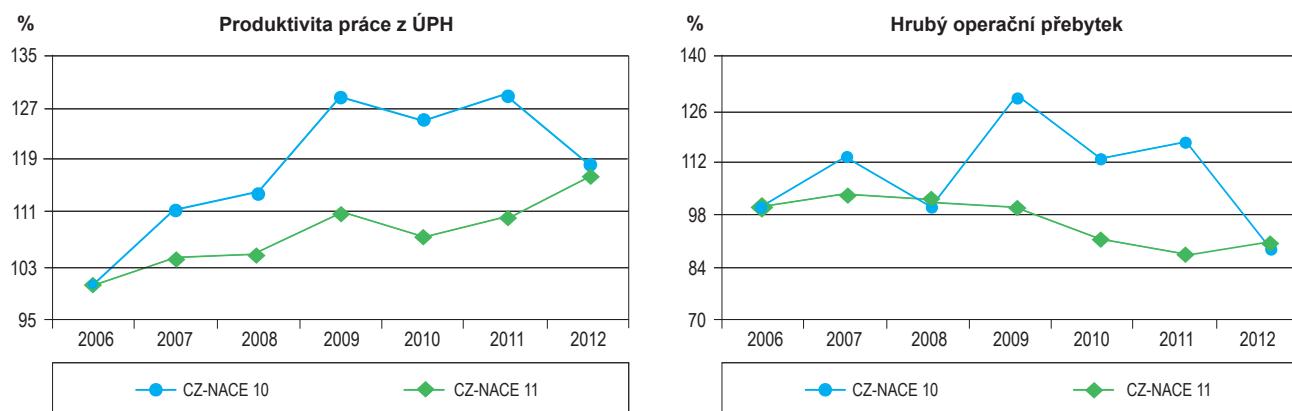
Tabulka 11 – Hrubý operační přebytek v b.c. v letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
11	I3 758 975	I4 197 673	I3 954 560	I3 819 564	I2 575 036	I2 004 507	I2 542 102
meziroční index	x	103,2	98,3	99,0	91,0	95,5	104,5

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Vývoj vybraných ukazatelů konkurenceschopnosti v letech 2006–2012 za Výrobu nápojů (CZ-NACE 11) v porovnání s trendem za Výrobu potravinářských výrobků (CZ-NACE 10) uvádí graf 2. Největší diference ve vývoji sledovaných indikátorů mezi těmito skupinami výrob nastala v roce 2009 a 2011, v roce 2012 došlo ke sblížení za obě odvětví.

Graf 2 – Vybrané ukazatele konkurenceschopnosti 2006–2012



Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

Pozn: údaje v běžných cenách

3.4 Výkonová spotřeba

Vývoj výkonové spotřeby za Výrobu nápojů (CZ-NACE II), zahrnující spotřebované materiály, energie a služby, zavedený v tabulce 12, měl po skončení vrcholu konjunktury v roce 2007, v dalších letech zřetelně sestupný trend. Růst cen vstupů, naopak vedl v roce 2012, k odhadovanému růstu výkonové spotřeby sledované výroby a znamená faktor způsobující zhoršení její efektivnosti.

Tabulka 12 – Výkonová spotřeba v b.c. letech 2006–2012 (tis. Kč)

CZ-NACE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
II	38 652 015	45 955 799	45 299 356	42 213 348	39 440 741	39 674 564	41 822 267
meziroční index		118,9	98,6	93,2	93,4	100,6	105,4

Pramen: předběžné údaje ČSÚ; rok 2012 – vlastní odhad MPO

4. Zahraniční obchod

Zahraniční obchod s nápoji, vykazuje ve všech hodnocených letech 2009 až 2011 kladné obchodní saldo (tabulka 13). V jednotlivých letech se toto saldo výrazně měnilo, a to jak změnami u vývozu, tak trvalým růstem importu.

Tabulka 13 – Zahraniční obchod s výrobky CZ-CPA II v b.c. v letech 2009–2012

Vývoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
II	11 972,1	11 016,1	10 856,9	12 738,1
Dovoz celkem (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
II	9 238,4	9 427,9	10 506,4	11 049,0
Saldo (mil. Kč)				
CZ-CPA	2009	2010	2011	2012
II	2 733,7	1 588,2	350,5	1 689,1

Pramen: ČSÚ; údaje k 22. 4. 2013

K nejvýznamnějším exportním komoditám patří v rámci skupiny nápojů především pivo. České pivo je tradičně vyváženo především do sousedních zemí – Německa a Slovenska a dále do Švédska, Spojeného království, Ruské federace a více než 50 zemí na celém světě. Vyváží se především pivo typu český ležák a meziročně v roce 2012 vzrostl export piva v minisoudcích. Největšími vývozci piva jsou velké společnosti, ale exportují jej i některé menší pivovary. V roce 2012 bylo vyvezeno zhruba 3 mil. hl, při meziročním zvýšení (o zhruba 9 %). Ze zahraničí je pivo dováženo zejména ze zemí EU – Polska, Maďarska, Německa, Belgie, Slovenska aj. V roce 2012 dovoz piva ze Slovenska, Maďarska a Polska poklesl. Export sladu v roce 2012 byl uskutečněn v objemu 258 tis. t, což je 49 % z celkové výroby. V roce 2011 byl v podílu vývozu sladu z produkce vyšší, tj. 54 %.

U vína v ČR trvale převládá dovoz nad vývozem. V hodnoceném roce 2012 import vín činil 1 595 tis. hl, v hodnotě 4,3 mld. Kč, tj. o 18 % meziročně méně. Dovoz bílého vína dosáhl 832 tis. hl a červeného vína 678 tis. hl (tj. 43 % realizovaného dovozu vína). Rozhodující objem vína do ČR je dodáván z členských zemí EU. Největší dodavatelskou zemí je Itálie. Vývoz vína z ČR v roce

2012 dosáhl objemu 287 tis. hl v hodnotě 782,3 mil. Kč. Pokud jde o export, nejvíce vína z ČR směřovalo na Slovensko. Meziročně se v roce 2012 vyváželo více červeného vína, u vína bílého byl export nižší. Záporné saldo zahraničního obchodu s vínem se v roce 2012 zlepšilo a činilo 1 308 tis. hl a v hodnotovém vyjádření se s částkou 3,4 mld. Kč téměř nezměnilo.

5. Shrnutí a perspektivy oddílu

Až do roku 2007 Výroba nápojů (CZ-NACE 11) vykazovala příznivý trend vývoje u produkčních i ekonomických charakteristik od vstupu ČR do EU. V dalších letech na tuto výrobu negativně působily dopady hospodářské krize. Postupně tato výroba ztrácela i konkurenčeschopnost. Dokumentuje to i zhoršující se vývoj salda zahraničního obchodu. Celkové oživení nastalo až v hodnoceném roce 2012.

Příznivá perspektiva se jeví u menších firem tohoto odvětví, jako jsou např. minipivovary. U větších firem, bude jejich rozvoj spojen především s širším uplatněním produkce jak na domácím trhu, tak na zahraničních teritoriích. K tomu bude žádoucí širší využití značkových výrobků.

Týká se to zejména piva. Pokud jde o domácí trh, tak lze očekávat další poptávku po pivech ostatních – speciálních pivech a pivních limonádách. Současná spotřeba piva 144 l/obyv./rok v ČR, která představuje světovou špičku, by mohla dále vzrůst (v roce 2003 již bylo dosaženo 161 l/obyv./rok).

Z doporučení zdravotníků lze dedukovat, že je vhodné využívat ke konzumaci všech druhů nápojů. Nevylučují ani alkoholické v přiměřeném množství. U nealkoholických nápojů se nyní projevuje spíše stagnace – určitý ústup, např. od objemově významné balené vody. Tento segment nápojů tvoří přírodní minerální vody, pramenité vody, kojenecké vody a pitné vody. A právě nejkvalitnější přírodní minerální vody si svůj podíl na trhu stále udržují nebo tento podíl roste. I přesto, většina obyvatel v ČR, nedodržuje doporučený pitný režim. Současně se poptávka přiklání i k točeným limonádám.

Očekává se vrácení důvěry spotřebitelů k lihovinám a destilátům, při dodržování opatření k ochraně konzumentů – důsledné kontroly kvality a původu.

U vína trvá perspektiva růstu exportu a také domácí spotřeby. Odhadovaný mírný růst spotřeby v ČR na cca 19,7 l/obyv./rok v roce 2012, z 19,4 l/obyv./rok z roku 2011, by mohl v budoucnu dosáhnout hranice 20,0 l/obyv./rok.



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo v roce 2013 Ministerstvo zemědělství

Těšnov 17, 117 05 Praha 1

www.eagri.cz, info@mze.cz